

SLUŽBENI GLASNIK
GRADA KUTJEVA

Br. 6a/2016

Kutjevo 30.studenog 2016

List izlazi prema potrebi

Besplatni primjerak

AKTI GRADSKOG VIJEĆA

1. Odluka o donošenju Strategije razvoja Grada Kutjeva za razdoblje 2015. - 2020. godine	1
2. Strategije razvoja Grada Kutjeva za razdoblje 2015. - 2020. godine	2

Na temelju članka 32. Statuta Grada Kutjeva („Službeni glasnik Grada Kutjeva“ broj 4/09, 2013 i 8/13), Gradsko vijeće Grada Kutjeva na sjednici održanoj 21. studenog 2016. godine donosi

O D L U K U
o donošenju Strategije razvoja Grada Kutjeva
za razdoblje 2015. - 2020. godine

I.

Donosi se Strategija razvoja Grada Kutjeva za razdoblje 2015. - 2020. godine koju je izradilo trgovačko društvo UPC savjetovanje d.o.o., Vinogradska 5, Požega.

II.

Cilj donošenja Strategije razvoja Grada Kutjeva za razdoblje 2015. - 2020. godine je ostvarivanje vizije razvoja Grada Kutjeva:

„Grad Kutjevo - mjesto ugodnog življenja, visokog životnog standarda, jedinstvene i očuvane kulturne i prirodne baštine temeljene na razvijenom poduzetništvu, turizmu i poljoprivredi“.

III.

Strategija razvoja Grada Kutjeva za razdoblje 2015. - 2020. godine vrijedi za plansko razdoblje, a u slučaju potrebe za usklađivanjem i izmjenama, ista će se mijenjati na prijedlog partnerskih odbora i svih ostalih sudionika izrade Strategije razvoja.

IV.

Strategija razvoja Grada Kutjeva za razdoblje 2015. - 2020. godine sastavni je dio ove Odluke i zajedno sa ovom Odlukom bit će objavljena u „Službenom glasniku Grada Kutjeva“.

KLASA: 302-05/15-20/ 01
URBROJ: 2177/06-01-16-13
Kutjevo, 21. studeni 2016.

GRADSKO VIJEĆE GRADA KUTJEVA

PREDSJEDNICA
Josipa Miličević, v.r.

STRATEGIJA RAZVOJA GRADA KUTJEVA 2015.-2020.

SADRŽAJ

ISKAZNICA STRATEGIJE RAZVOJA GRADA KUTJEVA ZA RAZDOBLJE 2015. -2020.	3
1. RIJEČ GRADONAČELNIKA	4
2. UVOD	4
3. PRISTUP IZRADE STRATEGIJE	5
4. OSNOVNA ANALIZA	7
4.1. Zemljopisni položaj i prirodne karakteristike	7
4.1.1. Fizičko geografske značajke	7
4.1.2. Naselja i naseljenost	10
4.1.3. Klimatske značajke	11
4.1.4. Hidrološka i hidro geološka obilježja	12
4.1.5. Zaštićeni dijelovi prirode i kulturna dobra	18
4.2. Stanovništvo	21
4.3. Gospodarstvo	23
4.3.1. Osnovni pokazatelji	23
4.3.2. Zaposlenost	30
4.3.3. Vanjsko trgovinska razmjena	33
4.3.4. Poduzetničke zone	34
4.3.5. Poljoprivreda	35
4.4. Turizam	40
4.4.1. Turistička ponuda i potražnja	40
4.5. Prometna Infrastruktura	45
4.6. Odgoj, obrazovanje, kultura i šport	46
4.6.1. Odgoj i obrazovanje	46
4.6.2. Kultura i šport	50
4.7. Zdravstvo i socijalna skrb	52
5. SWOT ANALIZA	56
6. STRATEGIJA RAZVOJA I FINANCIRANJE JAVNIH POTREBA	63
7. FINANCIRANJE RAZVOJNIH PROJEKATA GRADA KUTJEVA SREDSTVIMA EU FONDOVA	65
8. USKLAĐENOST SA STRATEŠKIM DOKUMENTIMA	69
9. VIZIJA I MISIJA GRADA KUTJEVA	72
10. STRATEŠKI CILJEVI I PRIORITETI	75
10.1. Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	76
10.2. Razvoj gospodarstva, infrastrukture i zaštita okoliša	76
10.3. Razvoj turizma	79
10.4. Kulturni, sportski i društveni razvoj	79
11. UTVRĐENE MJERE PREMA CILJEVIMA I PRIORITETIMA	80
12. BAZA PRIORITETNIH PROJEKATA U GRADU KUTJEVU	83
13. EVALUACIJA I IZVJEŠTAVANJE	92
POPIS TABLICA, GRAFIKONA I SLIKA	92

ISKAZNICA STRATEGIJE RAZVOJA GRADA KUTJEVA ZA RAZDOBLJE 2015.-2020.**Naručitelj strategije razvoja:**

Grad Kutjevo, gradonačelnik Josip Budimir

Izdavač:

Grad Kutjevo

Glavni urednik:

Josip Budimir

Članovi radnih skupina:**1. Radna skupina: Poljoprivreda i ruralni razvoj**

1. Ivica Malnar, PPU Malnar
2. Željko Strapač, OPG Strapač
3. Zdravko Matijević, OPG Matijević
4. Dinko Špoljarić, OPG Špoljarić

2. Radna skupina: Gospodarstvo, infrastruktura i zaštita okoliša

1. Magdalena Križanović, magistar inženjer geodezije i geoinformatike
2. Vinko Murar, Grad Kutjevo, stručni suradnik za komunalne poslove i prostorno uređenje
3. Branko Mihalj, Vinogradarstvo i podrumarstvo Mihalj
4. Vlado Krauthaker, Vinogradarstvo i podrumarstvo Krauthaker

3. Radna skupina: Turizam

1. Ivan Marinclin, Kutjevo d.d.
2. Ivan Grgić, Krauthaker d.o.o.
3. Vera Soldo Čamak, Udruga vinara i vinogradara Kutjevo
4. Ana Galić, Grad Kutjevo

4. Radna skupina: Kultura, sport i društveni život

1. Dušan Bijelić, predsjednik KUD-a Bektež
2. Ivica Ribičić, predsjednik KUD-a Poljadija, Grabarje
3. Anita Katić, OŠ Zdenka Turkovića Kutjevo, profesorica hrvatskog jezika i književnosti
4. Jerko Budimir, predsjednik NK Kutjevo

Tehnička pomoć:

UPC Savjetovanje d.o.o.

1. RIJEČ GRADONAČELNIKA

Poštovane sugrađanke i sugrađani,

pred Vama se nalazi Strategija razvoja grada Kutjeva za 2015.-2020. godine čiji je cilj podići razinu kvalitete standard života svih stanovnika u planiranom period. Strategije je postići da grad Kutjevo dosegne stupanj razvijenih gradova u okruženju te da svojom povoljnom i poslovnom okolinom privlači potencijalne investiture i radna mjesta.

Strategija razvoja je ključan dokument razvoja svakog u Hrvatskoj i Europskoj uniji te predstavlja temelj razvoja i nužan je u privlačenju sredstava iz EU fondova i ostalih vanjskih izvora financiranja. Financiranje održivog razvoja ključno je u provođenju procesa predviđenih ekonomskim politikama nacionalnih, regionalnih i lokalnih vlasti. Financiranje se osigurava kroz niz mehanizama definiranih od najviših do najnižih razina upravljanja. Regionalna politika EU razvija se na temelju potreba zemalja članica s ciljem postizanja zadovoljavajućeg stupnja regionalnog razvoja u EU i smanjenjem regionalnih razlika unutar zemalja što je upravo i usmjerenje Strategije razvoja grada Kutjeva na lokalnoj razini.

Ova Strategija izrađena je na temelju detaljne analize postojećeg socio-ekonomskog stanja na području grada, kao i na utvrđivanju postojećih resursa, problema i potreba. Predložena Strategija rezultat je konsenzusa i partnerstva ključnih institucija, organizacija i pojedinaca koji su sudjelovali u njezinoj izradi i kao takva predstavlja zajedničku inicijativu u realizaciji postavljene vizije razvoja grada do 2020. godine. U izradi strategije sudjelovali su dionici koji predstavljaju sektore gospodarstva, poduzetništva, poljoprivrede, turizma i kulture te su u koordinaciji sa ostalim ključnim dionicima dali konkretne korake u razvoju grada Kutjeva.

razdoblje
življenja i
Svrha
razvoja
atraktivnom
otvara nova
grada i općine
održivog

2. UVOD

Grad Kutjevo je pretežito poljoprivredno strukturirano područja te je poljoprivreda jedan od glavnih prihoda lokalnog stanovništva. Također postoji snažan potencijal njegovog daljnjeg razvoja kao i ostalih grana poduzetništva sa naglaskom na održivi razvoj i zaštitu okoliša. Sama strategija razvoja grada Kutjeva usmjerena je na razvoj poljoprivrede, ali naglasak se stavio i na povezana područja kao što su turizam i poduzetništvo. Međusobno u kombinaciji ispunjavaju svoju svrhu i doprinose održivom razvoju grada Kutjeva.

Prema popisu iz 2011. godine, površinom od 173,61 četvorna kilometra, brojao je 6.247 stanovnika te je jedan od najmanjih gradova u zemlji. Grad Kutjevo se sastoji od 17 naselja: Bektež, Bjeliševac, Ciglenik, Ferovac, Grabarje, Gradište, Hrnjevac, Kula, Kutjevo, Lukač, Mitrovac, Ovčare, Poreč, Šumanovci, Tominovac, Venje i Vetovo. Najveće

naselje je Kutjevo, zatim Vetovo pa Grabarje. Sama naselja su neravnomjerno razvijena te su velike razlike u odnosu na veća središta Požeško-slavonske županije. Strategija razvoja grada Kutjeva trebala bi biti preteća razvnomjernog razvoja stvarajući pozitivno investicijsko okruženje i mjesto ugodno za življenje stanovnika na koje se odnosi.

Ciljevi regionalnih razvojnih programa (strategija) su poboljšanje postojećeg stanja grada / općine u gospodarskom, turističkom, poljoprivrednom, kulturnom, obrazovnom i svakom drugom razvojnom smislu. Ključ uspjeha svakog grada pa tako i grada Kutjeva je putem strateškog dokumenta definirati jasne smjerove kretanja strateškog područja i postavljanje niza ciljeva koji bi se trebali ispuniti kako bi se do ispunjenja istog došlo. Na tom putu definirani su prioriteti razvoja, mjere razvoja i konkretni projekti kojima bi se to trebalo ispuniti. Lokalne vlasti ključni su promicatelji lokalnoga gospodarskog razvoja. Na razne načine mogu se aktivno uključiti u pružanje potpore lokalnom gospodarstvu, od osiguravanja fizičke i druge infrastrukture do poticaja za otvaranje novih subjekata, pomoći u osiguravanju povoljnih financijskih sredstava, poreznih poticaja, potpore na području obrazovanja i osposobljavanja radne snage. Nadalje, lokalne su vlasti ključan akter organiziranja različitih lokalnih oblika partnerstava, razvojnih koalicija i sl. Osim lokalnih vlasti, lokalni akteri regionalnog razvoja su lokalne organizacije civilnog društva kao i lokalni poduzetnici i njihova udruženja.

Strategija razvoja grada Kutjeva za razdoblje od 2015.-2020. godine, odnosi se na područje koje je definirano Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (broj 86/06). Grad kutjevo je jedan od 10 jedinica lokalne samouprave u Požeškoj slavonskoj županiji. Ova strategija sastoji se od analize postojećeg stanja ali i svih onih ciljeva, prioriteta i mjera koje bi trebale doprinijeti ostvarenju blagostanja svih stanovnika grada Kutjeva.

3. PRISTUP IZRADE STRATEGIJE

Korak 1: Izrada analize situacije

Korak 2: Definiranje ciljeva i prioriteta strategije

Korak 3: Definiranje modaliteta provedbe strategije

Korak 4: Izrada akcijskog plana provedbe strategije

Stručnjaci angažirani kao tehnička pomoć u izradi ove Strategije (u daljnjem tekstu: projektni tim) moderirali su proces definiranja politika lokalnog razvoja od strane Radne skupine za izradu strategije koju je gradska uprava imenovala te u čijem su sastavu sudjelovali predstavnici jedinice lokalne samouprave, predstavnici organizacija civilnog društva te predstavnici privatnog sektora. Radna skupina bila je podijeljena na 4 radne podskupine zadužene za sektore poljoprivrede i ruralnog razvoja; gospodarstva, infrastrukture i zaštite okoliša; turizma; kulture, sporta i društvenog života. Radne podskupine uključile su stručnjake i predstavnike relevantne za navedena područja. Proces razvoja Strategije organiziran je tako da bude jednostavan, lako ponovljiv i provediv u budućnosti. U nastavku je prikazan tijek procesa razvoja strategije u četiri jednostavna koraka.

Korak 1: Izrada analize situacije

Projektini tim identificirao je izvore podataka koje je potrebno prikupiti za izradu kvalitetne analize društveno-gospodarske situacije, a isti su prikupljeni, analizirani i prezentirani Radnoj skupini. Analiza stanja služi kao podloga, odnosno polazište potrebno za kreiranje razvojnih prioriteta.

Široka područja analize su:

- geoprostorna obilježja;
- infrastruktura;
- demografske značajke;
- gospodarstvo;
- tržište rada;
- obrazovanje;
- ostala društvena infrastruktura.

Korak 2: Definiranje ciljeva i prioriteta strategije

Projektini tim organizirao je i moderirao radionicu za definiranje SWOT analize (analiza snaga, slabosti, prilika i prijetnji) te ciljeva/prioriteta Strategije. Razvoj SWOT analize i prioriteta/ciljeva temeljio se na potrebama grada ali je također usklađen s prioritetima regionalnih i nacionalnih politika.

Za svaki cilj, odnosno prioritet, identificirane su mjere strategije koje su opet popraćene konkretnim razvojnim projektima. Svaku mjeru u praksi sačinjava jedan ili više razvojnih projekata ili projektnih ideja, a isti su se identificirali kroz sva 4 metodološka koraka. Održane su radionice za definiranje SWOT analize, identifikaciju ciljeva, prioriteta i mjera Strategije.

Korak 3: Definiranje modaliteta provedbe strategija

Modaliteti provedbe uključuju definiranje okvira za provedbu odnosno uloge i odgovornosti dionika u provedbi i praćenju Strategije te identificiranje izvora financiranja. Radna skupina je, uz pomoć projektnog tima, utvrdila točno koje su institucije i organizacije nositeljice prioriteta Strategije odnosno pojedinih mjera kao i njihove uloge i odgovornosti. Također je utvrđen način praćenja Strategije te izvještavanje o napretku Strategije. Sustav praćenja temeljen je na objektivno provjerljivim pokazateljima u skladu s ciljevima i prioritetima ove Strategije.

Korak 4: Izrada Akcijskog plana provedbe strategije

Nakon procesa konzultacija, definiran je Akcijski plan za provedbu Strategije te je izrađena i provedena analiza zrelosti projekata koja omogućuje objektivnu ocjenu projekata koji ulaze u Akcijski plan. Određeni su prioritetni projekti, definirani ciljevi Akcijskog plana te identificirani financijski izvori. Akcijski plan pokriva razdoblje od 2 godine i sadržava sljedeće podatke:

- ciljeve;
- predviđene aktivnosti;

- razdoblje provedbe plana i pojedinih aktivnosti;
- izvršitelje aktivnosti;
- međusobnu povezanost aktivnosti;
- prioritizaciju aktivnosti;
- troškove provedbe pojedinih aktivnosti;
- izvore financiranja aktivnosti;
- načine i indikatore praćenje ostvarivanja plana;
- kontrolu provedbe plana.

Posljednju fazu u razvoju Strategije predstavio je sastanak Radne skupine na kojem je Strategija službeno usvojena te dogovoren plan komuniciranja sa širom javnosti.

Konzultacije s dionicima

Proces konzultacija s ostalim dionicima, a vezano uz razvoj ovog ključnog strateškog dokumenta trajao je tijekom cijelog procesa razvoja Strategije.

4. OSNOVNA ANALIZA

4.1. Zemljopisni položaj i prirodne karakteristike

4.1.1. Fizičko geografske značajke

Područje Grada Kutjeva dio je središnjeg područja geografske cjeline Istočne Hrvatske, odnosno dio prirodno-geografske cjeline Požeške kotline. U okviru prirodno-geografske cjeline Požeške kotline, Grad Kutjevo je smješten na njenom sjeveroistočnom dijelu, koji se od kotline blago uzdiže prema južnim padinama Papuka i Krndije. Grad Kutjevo dio je Požeško-slavonske županije, kojoj pripada prema teritorijalnom ustroju lokalne samouprave. U okviru prostora Županije, Grad Kutjevo se smjestio u njezinom sjeveroistočnom dijelu. Grad Kutjevo je na zapadu u okruženju općine Kaptol, južno općine Pleternica, te jugoistočno i istočno općine Čaglin. Sjeverna granica Grada Kutjeva je ujedno i granica prema prostoru Virovitičko-podravske županije, odnosno prostoru Grada Orahovica. Sjeveroistočna granica Grada je ujedno i granica prema prostoru Osječko-baranjske županije, odnosno općinama Feričanci i Donja Motičina.¹

Prema popisu iz 2011. godine, površinom od 173,61 četvorna kilometra, brojao je 6.247 stanovnika te je jedan od najmanjih gradova u zemlji. Grad Kutjevo bogate je povijesne baštine. Kutjevo, spominje se više od 770 godina i prepoznaje po, nekad uzoritom, vlastelinstvu, ljudima i glasovitome kutjevačkome vinu, čija tradicija seže do srednjovjekovnoga pa čak i rimskoga doba.

¹ Prostorni plan uređenja Grada Kutjeva

Slika 1: Položaj grada Kutjeva u Požeško – slavonskoj županiji

Izvor: Prostorni plan uređenja Požeško-slavonske županije

Prvi pisani podaci o Kutjevu potječu iz 13. stoljeća kada redovnici Cisterciti, narodu poznati kao "bijeli fratri", 1232. godine ovdje osnivaju opatiju Vallis Honesta de Gotho. Iz toga vremena je i čuveni vinski podrum, a u njemu je prema predaji, kameni stol iz doba baruna Franje Trenka i carice Marije Terezije.

Godine 1536. ovaj kraj godine osvajaju Osmanlije, a nakon 150 godina turske vladavine, od 1686. godine, ovdje stoluje plemić Ivan Josip Babić. On godine 1698. uz suglasnost cara Leopolda, vlastelinstvo predaje redu Isusovaca, pod uvjetom da prihodi idu za korist duhovnoga i prosvjetnoga razvoja naroda. Isusovci u manje od dva desetljeća obnavljaju opatiju, grade novu župnu crkvu i barokni dvorac koji dovršavaju 1725. godine, obnavljaju podrum te posebno unapređuju vinogradarstvo i podrumarstvo, a i ostalo gospodarstvo (pokreću se sajmovi te oživljava bačvarski, kožarski, kovački, mlinarski, pekarski i dr. obrti). Posjedom od 1773. do 1882. godine upravlja Ugarska državna komora, odnosno Naukovna zaklada (Fundus Studiorum). U tome vremenu Kutjevo stagnira pa zbog toga 1882. godine Zemaljska vlada raspisuje dražbu za prodaju Kutjevačkoga dobra. Na dražbi ga kupuje obitelj Turković iz Karlovca. Tijekom šezdeset i tri godine (1882. – 1945.) obitelj baruna Turković podigla je Kutjevačko dobro i dovela ga do najvećega procvata. Još daleke 1733. godine sagrađena je vojarna u okviru koje se 1873. osniva vojna pastuharna. Rad pastuharne je obnovljen 1946. osnivanjem Vojne ergele koja se nakon jedne godine seli u majur Ovčare, a 1960. godine biva ukinuta. U ovoj pastuharni kao vojnik službovao je veliki hrvatski književnik Antun Gustav Matoš. Gospodarski uspon zaustavljen je Prvim svjetskim ratom, a Drugi svjetski rat i nove političke prilike označile su kraj kutjevačkoga vlastelinstva koje je pretvoreno u socijalističko poljodjelsko dobro. Intenzivan razvoj poljoprivrede i prepoznatljivosti u znaku vinske kapljice i drugih proizvoda nastavio se 1963. godine kada je stvoren PPK Kutjevo, danas dioničko društvo Kutjevo.²

² Grad Kutjevo, www.kutjevo.hr

Krajolik, krajobraz, pejzaž (eng. landscape, franc. paysage, njem. landschaft), definira prvenstveno prirodni ili od čovjekova djelovanja (ili potpuno) obrađenu i oblikovanu cjelinu određenog predjela (ili prostora), koja se očituje svojstvenim fizionomsko oblikovanim osobinama (lik određenog kraja). U bio ekološkom smislu (odnosi se uglavnom na prirodni krajolik), odražava uz oblikovnu komponentu (vanjsko lice) i unutarnji dinamični sustav raznolikih ekoloških odnosa i međuutjecaja.³ Grad Kutjevo mogu se vidjeti tri vrste krajobraza. Od gorskog prostora južnih obronaka Papuka i Krndije, prijelaznog brdskog područja pa sve do nizinskog poljodjelskog prostora.

Prostor Grada Kutjeva pripada širem prostoru prirodno-geografske cjeline Požeške kotline, kao dijelu Požeško-slavonske županije, odnosno šire geografske regije Istočne Hrvatske. U fizičko-geografskom smislu Požeško-slavonska županija dio je megaregije panonskog bazena, odnosno složeni dio makroregije slavonskog gromadnog gorja. Područje Požeške kotline je složene geološke građe i reljefno jako raščlanjeno. U građi reljefa razlikuju se gorski masivi, prigorja i podgorja, te nizinsko-brežuljkasti prostor. Gorski masivi koji omeđuju Požešku kotlinu su najmarkantniji oblici reljefa, različite visine i smjera pružanja. Sjeverni i sjeverozapadni dio masiva čine Psunj (984 m), Papuk (953 m) i Krndija (792 m), dok je južni i jugoistočni dio kotline nižeg reljefa (Požeška gora 616 m i Dilj gora 459 m). Gore su horstovi, nastali rasjedanjem stare Panonske mase, u čijem sastavu prevladavaju paleozojske i prekambrijske stijene, koje su jako metamorfozirane i naborane, dok tercijarne naslage pokrivaju niže dijelove padina. Na području Grada Kutjeva gorski dio pripada malim dijelom Papuku, odnosno njegovu istočnom i jugoistočnom dijelu, a najvećim dijelom području Krndije, kako njenom gorskom dijelu (Kapavac 792 m), tako i prigorjima (pitoma osunčana), te podgorjima (osjenjena, disecirana i ponegdje strma). Uzduž Krndije proteže se jedinstvena dosta uska prigorska zona u kojoj se posebno prirodno ističe kutjevački kraj. Ovo područje je bolje obradivo i veće gospodarske vrijednosti te su se ovdje i koncentrirala naselja. Na ovaj prostor nastavlja se središnji dio, koji je nizinsko-valovitog reljefa, izdužen u smjeru zapad-istok. To je dio prostora Požeške kotline koja je dužine 40 km i širine 15-20 km, nagnuta prema jugu, prosječnih nadmorskih visina od 150-200 m. Dno kotline izgrađuju kvartarne naslage, a najmlađe naslage su duž vodotoka.⁴

Tablica 1. Nadmorske visine naselja

Redni broj	Naselje	Prosječna nadmorska visina (m)
1.	BEKTEŽ	119
2.	BJELIŠEVAC	150
3.	CIGLENIK	150
4.	FEROVAC	178
5.	GRABARJE	167

³ Prostorni plan uređenja Grada Kutjeva

⁴ Prostorni plan uređenja Grada Kutjeva

6.	GRADIŠTE	220
7.	HRNJEVAC	188
8.	KULA	163
9.	KUTJEVO	232
10.	LUKAČ	188
11.	MITROVAC	201
12.	OVČARE	178
13.	POREČ	150
14.	ŠUMANOVCI	149
15.	TOMINOVAC	156
16.	VENJE	220
17.	VETOVO	228

Izvor: M. Korenčić: Naselja i stanovništvo SRH 1857.-1971., Zagreb, 1979.

4.1.2. Naselja i naseljenost

Kutjevo je vinogradarsko središte Požeško-slavonske županije. Površina područja Grada Kutjeva je 173,61 km² s ukupno 17 naselja. Najveće naselje je Kutjevo. Prema rezultatima Popisa stanovništva 2011. godine na području Grada Kutjevo živi ukupno 6247 stanovnika, od čega je 3076 muškog a 3171 ženskog spola.

Tablica 2. Površina i stanovništvo grada Kutjeva 2001. i 2011. godine

GRAD	Površina km ²	Stanovništvo 2001.	Stanovništvo 2011.	Gustoća naseljenosti	Promjena 2001.-2011.
Kutjevo	173,61	7.472	6.247	35,98	-7,06
Požeško slavonska županija	1815,23	85.831	78.034	42,99	-4,29
Hrvatska	56.594,00	4.437.460	4.290.612	75,8	-3,3

Izvor: www.dsz.hr

Gustoća naseljenosti ovog područja iznosi 35,98 stanovnika na četvorni kilometar, što je manja gustoća naseljenosti u odnosu na prosjek Požeško-slavonske županije i Hrvatske.

Unutar Grada Kutjeva nalazi se 17 naselja. To su: Bektež, Bjeliševac, Ciglenik, Ferovac, Grabarje, Gradište, Hrnjevac, Kula, Kutjevo, Lukač, Mitrovac, Ovčare, Poreč, Šumanovci, Tominovac, Venje i Vetovo.

4.1.3. Klimatske značajke

Grad Kutjevo pripada širem prostoru Istočne Hrvatske, kojega u pogledu klimatskih osobina karakterizira homogenost klimatskih prilika, koje su prije svega odraz reljefnih osobina. Ukupan prostor Istočne Hrvatske ima obilježja umjerenokontinentalne klime, koju karakteriziraju česte i intenzivne promjene vremena. Prema Köppenovoj klasifikaciji to je područje koje se označava klimatskom formulom Cfbwx, a što je oznaka za umjerenom toplu, kišnu klimu koja vlada u velikom dijelu umjerenih širina. Osobine ovakve klime čini srednja mjesečna temperatura zraka viša od 10°C tijekom četiri mjeseca godišnje, srednja temperatura najhladnijeg mjeseca u godini se kreće između -3°C i +18°C. Ukupne količine oborina kreću se od 700-900 mm godišnje, dok su vjetrovi promjenjivog smjera, a prevladavaju slabi vjetrovi. Međutim, s obzirom na reljefnu raščlanjenost prostora Grada i Županije, na klimatske prilike kako užeg, tako i šireg prostora, utjecali su reljefni oblici i nadmorske visine, te su uočljive mikroklimatske razlike između gorskog okvira i zavale. Gore su hladnije i vlažnije u odnosu na zavalu, što je pogodovalo i razvoju guste mreže tekućica. Za detaljniju analizu klimatskih osobina prostora Grada Kutjeva korištena su mjerenja osnovnih meteoroloških elemenata (temperature, oborine, vjetar) za meteorološku postaju Požega (temperature), a za postaju Kutjevo (oborine, vjetar). Srednja godišnja temperatura zraka iznosila je 10,5°C u razdoblju 1954.-1983. godine. U godišnjem hodu temperature zraka izdvaja se jedan maksimum i jedan minimum. Najtopliji mjesec je srpanj, s prosječnom temperaturom od 20,5°C, dok je najhladniji mjesec siječanj, s prosječnom temperaturom od -1,1°C. Ukupna godišnja količina oborina u Kutjevu iznosi 836 mm. U godišnjem hodu oborine se javljaju dva para ekstrema. Primarni maksimum oborine javlja se u lipnju (96,5 mm), a sekundarni u studenom (69,8 mm), dok se primarni minimum oborine javlja u rujnu (56,3 mm), a sekundarni u veljači (53,2 mm). Ovakav raspored oborina ukazuje na prodor maritimnih utjecaja duboko u kontinent.⁵

Strujanje zraka na području Županije u svim godišnjim dobima je sa zapada, što je i odlika prevladavajućeg zapadnog strujanja u umjerenim širinama, ali je uvjetovano i pružanjem kotline u smjeru zapad-istok. U godišnjoj ruži vjetra na području Kutjeva, najučestaliji vjetrovi su iz pravca zapada, sjevera, te jednakog udjela sjeverozapada i sjeveroistoka, jugozapada, juga, istoka i jugoistoka. Srednja godišnja naoblaka na području Požeške kotline iznosi 5,6 desetina, što ovo područje svrstava u oblačniji dio Hrvatske. S naoblakom je povezana insolacija, čije godišnje vrijednosti se kreću oko 1.975 sunčanih sati. Snijeg na području Kutjeva se javlja i do 28 dana u godini, i najčešći je od studenog do travnja, iako su česta odstupanja od navedenog prosjeka.⁶

⁵ Prostorni plan uređenja Grada Kutjeva

⁶ Prostorni plan uređenja Grada Kutjeva

4.1.4. Hidrološka i hidrogeološka obilježja

Grad Kutjevo koja se nalazi na području Požeško-slavonske županije pripada vodnom području sliva rijeke Save i to Slivnom području "Orljava-Londža". Sliv rijeke Orjlave nalazi se u centralnom dijelu Slavonije, okružen je planinskim vijencem (Papuk, Krndija, Dilj, Požeška gora i Psunj), što ga čini donekle izoliranim. Najviši vrh okolnog gorja se nalazi na planini Psunj, visine 984 m (Brezovo polje). Na padinama okolnog gorja formiraju se brojni potoci, koji formiraju dva glavna vodotoka Orjavu i Londžu, koji nakon spoja južno od Pleternice, teku pod zajedničkim nazivom rijeka Orjlava. Površina sliva Orjlave iznosi 1.580 km² na ušću u rijeku Savu. Najveći pritoci Orjlave su Londža (487 km²), Brzaja (115 km²) i Veličanka (132 km²). Rijeka Orjlava teče duž Požeške kotline uglavnom južnom stranom pa ova činjenica daje karakter njenim pritocima. Pritoci sa sjevera, tj. Papuka i Krndije, koji pripadaju i Gradu Kutjevo su dužeg toka, naročito u donjem toku, gdje protiču plodnom ravnicom.⁷

Tablica 3. Vodotoci Grada Kutjeva

Red. broj	Ime rijeke - vodotoka	Dužina u km		
		Ukupno	PSŽ	Grad Kutjevo
1.	r. LONDŽA	51,00	51,00	2,70
2.	p. KUTJEVAČKA RIKA	16,10	16,10	15,30
3.	p. HAJDEROVAC	9,00	9,00	9,00
4.	DRAGALJEVAČKI P. (Bekteški p.)	11,00	11,00	11,00
5.	DUBOKI p.	6,50	6,50	6,50
6.	ČAJIĆ p.	4,20	4,20	4,20
7.	p. SALIJAČA	2,00	2,00	2,00
8.	p. JAVORNIK	2,00	2,00	2,00
9.	BRGLJENOVAČKI p.	0,90	0,90	0,90

⁷ Prostorni plan uređenja Grada Kutjeva

10.	p. MALA RIKA	2,50	2,50	2,50
11.	p. VELIKA RIKA	2,00	2,00	2,00
12.	p. RIKINO VRELO	1,90	1,90	1,90
13.	p. JARČEVAC (Remetska r.)	3,90	3,90	3,90
14.	p. ARŠANJI 1,00 1,00 1,00 p.	1,00	1,00	1,00
15.	p. TERNOVAC	6,10	6,10	6,10
16.	LONČARSKI p.	13,50	13,50	9,50
17.	p. BEDENIĆ	8,80	8,80	7,30
18.	OBINJAČKI p.	3,70	3,70	3,70
19.	ČUKURSKI p.	3,00	3,00	3,00
20.	PANONSKI p.	5,50	5,50	2,00
21.	p. TOMAČEVAC (p. Novak, Veliki	13,50	13,50	13,50
22.	BABIN p.	1,80	1,80	1,80
23.	p. LADINAC	1,80	1,80	1,80
24.	p. BJELIŠEVAC	7,30	7,30	5,10
25.	MITROVAČKI p.	7,00	7,00	7,00
26.	RASTOVAČKI p.(Venjski p.)	8,00	8,00	8,00
27.	p. SARAČEVAC	7,00	7,00	7,00
28.	p. VRBOVA (Veliki p., Kuštrevac)	22,60	22,60	14,00
29.	p. KESER	2,50	2,50	2,50
30.	RADLOVAČKI p.	4,00	4,00	4,00
31.	p. VETOVKA	15,00	15,00	8,00
32.	p. ČERJAN	1,30	1,30	1,30
33.	VRANOVAČKI p.	1,50	1,50	1,50

34.	p. MALA RIJEKA	2,00	2,00	2,00
35.	p. VELIKA RIJEKA	3,40	3,40	3,40
36.	p. TOPOLOVEC	1,70	1,70	1,70
37.	p. POŽANJA (p. Crnica)	7,00	7,00	0,40
38.	p. GLAVAŠKI JARAK	6,40	6,40	0,35
39.	p. LAĐIN JARAK	3,60	3,60	0,50

Izvor: Hrvatske vode, Zagreb, VGI „Orljava-Londža“ Požega

Kretanja mjesečnih protoka kod vodotoka Grada tokom godine nose obilježja snježno-kišnog režima s obiljem protjecaja u hladnom periodu godine. Na hladnu sezonu otpada 57% godišnjeg protjecaja što je za vodno gospodarsku djelatnost nepovoljna činjenica no nepovoljnije je što su odstupanja od srednjih mjesečnih protoka velika. Općenito, hidrološki režim se odlikuje izuzetno naglašenim odstupanjima od prosječnih veličina otjecanja tako da se i u ravničarskom dijelu (dio Grada Kutjeva) može govoriti o velikim specifičnim dotocima za vrijeme jakih kiša ali i o gotovo intermitentnom otjecanju jer za vrijeme duljih suša u vegetacijskom periodu manji vodotoci presušuju. Na području PPUG Kutjeva nisu vršena mjerenja vodostaja ili protoka sve do 28.11.2001. godine kada je na potoku Kutjevačka Rika montirana vodokazna postaja (vodokaz, limnigraf), u km 11+740. Što se tiče opažanja oborina u Kutjevu je mjereno u razdoblju od 1959.-1988. godine. U istom razdoblju je vršeno mjerenje broja dana sa snijegom i tučom.⁸

Hidrogeološke osobine uvjetovane su litološkim članovima kompleksa stijena određene stratigrafske pripadnosti, karakterom propusnosti, izdašnosti i provodnosti, s time u vezi i vodnim pojavama i izgrađenim objektima određene izdašnosti. Prema tome, litološko-strukturna i morfološka obilježja terena određuju hidrogeološke karakteristike pojedinih cjelina. Na prostoru promatranja u hidrogeološkom smislu mogu se izdvojiti dvije jedinice i to⁹:

- Hidrogeološka jedinica metamornih naslaga donjeg paleozoika Papuka koja čini najviša uzvišenja reljefa, sastavljena je od raznobojnih glinovitih i grafitičnih škriljevaca, filita i pješčenjaka s lećama vapnenca. Osobina ovih naslaga je mali porozitet s malo akvifera, međusobno nepovezanih i s neznatnim kapacitetom. Izvori su procjednog tipa i s izdašnošću manjom od 10 l/s.
- Hidrološka jedinica tercijarnih bazena oslanja se na padine i obronke horstova Papuka i do kote od cca 200 m.n.m., spušta u ravnice. Tu postoji česta vertikalna izmjena klastičnih, propusnih i nepropusnih naslaga. S obzirom da su položaji naslaga sinklinalni, vode su arteške, ali male izdašnosti.

Brežuljkasto i brdovito područje izgrađeno od stijena starijih od tercijara, je hidrogeološka jedinica koju izgrađuju eruptivne i metamorfne stijene, paleozojske starosti, te sedimentne stijene mezozojske starosti. Jedinica je prostorno

⁸ Prostorni plan uređenja Grada Kutjeva

⁹ Prostorni plan uređenja Grada Kutjeva

ograničena na centralne dijelove Psunja, Papuka, Dilj gore i Požeške gore. Ove stijene su primarno nepropusne, a sekundarna poroznost vezana je samo na plitku raspucalu zonu, tako da u ovoj jedinici nema značajnih rezervi podzemne vode. Postoji veći broj izvora čija izdašnost uglavnom ne prelazi 0,1 l/s. Veće kapacitete daju izvori u raspucalim vapnencima slavonskih planina. Prihranjivanje podzemnih voda događa se isključivo infiltracijom oborinskih voda kroz raspucale površinske stijene. U širem okruženju sliva Save, niži dijelovi Grada Kutjeva leže na prigorskom području izgrađenom iz tercijarnih sedimenata, ponekad prekrivenih tanjim naslagama kvartara. Prigorsko područje uključuje pribrežje Papuka, Psunja, Požeške gore i Dilj gore. Ovo područje izgrađuju miocenski, pliocenski i pleistocenski, slabo vezani klastični sedimenti, često prekriveni tanjim slojem naslaga kontinentalnog prapora. U dolinama među brežuljcima obično se nalaze nanosi bujičnih potoka. Radi se o nevezanim klastičnim naslagama međuzrnske poroznosti. Brežuljkasto i brdovito područje izgrađeno od stijena tercijalne i kvartarne starosti je hidrogeološka jedinica koja se prostire u međurječju Save i Drave.¹⁰

Vodotoci ovog područja slijevaju se s padina Papuka. Po geološkom sastavu Papuk se sastoji od čistih vapnenačkih tvorevina kraškog karaktera. Doline vodotoka predstavljaju plodne površine, sastavljene uglavnom od pjeskovitih glina, šljunaka, gline i prapora. Uz doline potoka nalaze se aluvijalne naslage. Pedološke osobine prostora Grada Kutjeva dio su pedoloških osobina šireg prostora. Različite pedološke jedinice, njihov postanak i rasprostranjenost, nastali su pod utjecajem reljefa, određenih vodnih prilika i klimatskih uvjeta na određenom prostoru. Na području Grada zastupljena su automorfna i hidromorfna tla. Automorfna tla su nastala na ocjeditim reljefnim formama, a na ravnim terasama, blagim padinama brežuljaka i u dolinskom dijelu, u uvjetima prekomjernog vlaženja ili s visokom podzemnom vodom razvila su se hidromorfna tla.¹¹

Tablica 4. Pedološke jedinice i njihove karakteristike na području Grada Kutjeva

Naziv kartografske jedinice	Matični supstrat	Nagib	Nadmorska visina	Način upotrebe	Rasprostranjenost
KULUVIJ I MOČVARNO GLEJNO TLO (euglej)	Holocen- glina, ilovača sa šljunkovitim materijalom	0-15	80-120	Travnjaci, oranice, šume	Doline manjih rijeka i potoka, te priteratni i pribriježni položaj čitave Slavonije - U južnom dijelu grada uz vodotoke
KISELO SMEĐE TIPIČNO I LESIVIRANO	Gnajs, filiti, škriljci	30-60	400-1000	Šume	Papuk - Sjeverni dio grada

¹⁰ Prostorni plan uređenja Grada Kutjeva

¹¹ Prostorni plan uređenja Grada Kutjeva

TLO, na kvarcnom konglomeratu, škriljercima i pješčaniku					
LESIVIRANO TLO, TIPIČNO I PSEUDOGLEJNO, na lesu-pretežito antropogenizirana tla	Kvarcni konglomerat, škriljavci, pješčenjaci, lapori, meki vapnenci i pleistocenske ilovače	8-25	200-400	Šume, oranice	Južni obronci Papuka - Središnji dio grada
PSEUDOGLEJ OBRONAČNI I KISELO SMEĐE TLO na oleistocentskim ilovačama	Les	3-15	150-250	Oranice, vinogradi, voćnjaci, šume	Požeška kotlina - Južni i jugoistočni dio Grada
MOŽVARNO GLEJNO (EUGLEJ) I KOLUVIJ	Pleistocenske ilovače	3-25	100-220	Šume, oranice, vinogradi	Obronci Krndije - Istočni dio Grada
	Holocenski glinasti i ilovasti sedimenti	0-1	80-120	Travnjaci, šume, oranice	Uže doline pritoka Save - Uže doline vodotoka na jugu Grada

Izvor: A. Škorić i suradnici - Tla Slavonije i Baranje, Zagreb, 1977.

Od ukupno 58 pedoloških jedinica na prostoru Slavonije i Baranje, na području Grada Kutjeva zastupljeno je ukupno 6 različitih pedoloških jedinica.

Grad Kutjevo je smješten na prigorjima Papuka i Krndije, dakle na području Slavenskog gorja. Ovo gorje predstavlja geološki najsloženije i najinteresantnije područje sjeverne Hrvatske. U širokom kronostratigrafskom rasponu tu su zastupljene najstarije i najraznovrsnije geološke formacije u Hrvatskoj, počev od prekambrija, paleozoika i mezozoika do najmlađih članova kenozioka. U geotektonskom smislu tu su utvrđeni tragovi svih značajnijih orogenetskih zbivanja od

tzv. bajkalske faze, kaledonske, herocinske i alpijske orogeneze do postanka neotektonskih struktura. U prikazu opće građe terena vidljivo je da su najstarije stijene na području Papuka prekambrijski metamorfiti stvarani u geosinklinalnim uvjetima sedimentacije s jasnim karakteristikama vulkanske aktivnosti. Za vrijeme bajkalskih orogenetskih zbivanja stijene su metamorfozirane u rasponu od kloritskog do amfibolitskog facijesa. Unutar područja Grada predstavljeni su gnajsevima i klorit-sericitskim škriljalcima. Slijedi mlađi metamorfni kompleks za koji se smatra da je nastao za vrijeme kaledonske orogeneze. Sedimenti su metamorfozirani u rasponu od kloritskog do amfibolitskog facijesa. Na području Grada predstavljeni su kloritskim škriljalcima. To su izrazito škriljave i borane stijene sivo-zelene boje na svježim presjecima. Glavni mineralni sastojci u stijeni su klorit, sericit i kvarc, sporedni je albit, a akcesorni su apatit i cirkon. Kao mineralna sirovina ove stijene vađene su na šumarijskim pozajmištima radi održavnaja šumskih puteva. Po završetku metamorfoze izdizanjem su stvoreni uvjeti za molasnu sedimentaciju devonskih, karbonskih i donjopermskih naslaga. Naslage karbon-permske starosti predstavljene su metagrauvakama, metopješčenjacima i šlejtovima. Ove naslage su u baznom dijelu zastupljene krupnozrnatim slabije škriljavim metagrauvakama svijetlosive do sive boje sedefastog sjaja na prelomu. Mineralni sastojci grauvaka su kvarc, albit, muskovit i alteracioni produkti biotita. Glavni mineralni sastojci slejtova su kvarc, klorit i albit. Zonu karbon-perunskih naslaga probijaju spilitizirani dijabazi. Dolaze kao tijela nepravilne žile ili su interstratificirani. To su zelene stijene s mineralnim sastavom od albita, klorita i amfibola. Na prijelazu iz gornjeg perma u trijas nastali su filitični konglomerati i kvarcni pješčenjaci s tijelima kvarcita i kvarcnim žilama. Filitični konglomerati leže transgresivno na prekambrijskim i paleozojskim stijenama. Za ove naslage je karakteristična ljubičasta boja. Na konglomeratima se kontinuirano nastavljaju kvarcni pješčenjaci. Stijene poprimaju zelenkastu i sivozelenkastu i bijelu boju. Najstariji litostratigrafski član neogena na ovom području su naslage helvetske starosti koje nalazimo na području između naselja Kutjevo i Gradište. Ove naslage se sastoje od poluvezanih pješčenjaka, šljunaka, pijesaka, glina, ugljevitih glina i slojeva smeđeg ugljena. Tortonski sedimenti se kontinuirano nastavljaju na helvetske naslage. Tortonske naslage predstavljaju najmarkantniji transgresivni litostratigrafski član marinske sedimentacije bazena bivšeg panonskog mora. Glavnim izdizanjem kristalinskih masiva krajem miocena, te na prijelazu iz pliocena u kvartar ove naslage su duž sistema rasjednih linija i jakom erozijom reducirane tako da su i one fragmentarno sačuvane u cijelom obodnom području Slavenskog gorja. Razvoj tortoma započinje naslagama brečokonglomerata na helvetu ili kristalinskoj podlozi starijih stijena. Dalje slijedi razvoj izmjene lapora, vapnenaca i donjotortonskih slojeva vitroklastičnih tufova. Naslage pliocena izgrađuju prijelaz iz gorja prema ravničarskim predjelima. To su glinovito-laporoviti i pjeskovito-siltni sedimenti. Na području oboda Slavenskog gorja razvijene su naslage donjeg i gornjeg ponta, te daca i levanta, kao i prelazni pliokvartarni sedimenti. Naslage gornjeg ponta su najrasprostranjeniji litostratigrafski član pliocena. U donjem dijelu rhomboidea slojeva prevladava razvoj glinovitih i siltoznih lapora. U srednjem dijelu dolazi horizont bijelog čistog kvarcnog pijeska, a iznad njega glinovito-laporovito-siltozni paket gornjeg dijela rhomboidea naslaga. Pliokvartarni sedimenti se sastoje od šljunka heterogenih pijesaka i miješano-slojnih glina. Nastali su u fluvijalnim jezerskim sredinama. U pleistocenu su taloženi sedimenti eolskog porijekla, kasnije dijelom pretaloženi u akvatične sredine. To su naslage lesa ili prapora u izmjeni s fluvijalnim taložinama. Prapor je donesen vjetrom u gornjem pleistocenu i na prijelazu u kvartar u više faza. Kasnije su bila prisutna pretaložavanja. Sastoji se od žutosmeđih lesnih siltoznih ilovina. Glavni dio silta čini kvarc, feldspati i čestice raznih stijena. Lesne gline imaju gospodarski značaj kao opekarske gline i kao takve su se i koristile na

ovom području. U pleistocenu su također značajni nanosni sedimentacijski članovi, od pijeska, ilovina, glina i šljunaka do jezerskobarskih

sedimenata. Konačnim formiranjem reljefa i procesima erozije i denudacije nastali su deluvijalno prohuvijalni i aluvijalni sedimenti, koji pokrivaju dolinska područja cijele Požeške kotline. Organogeno-barski sedimenti razvijeni su uz potoke, a sastoje se od organogenog detritusa i glinovitog silta debljine do 1,0 m. Aluvijalni sedimenti se sastoje od fragmenata raznih stijena, šljunaka, šljunkovitih pijesaka i silta. U tekonskom pogledu Slavonsko gorje pripada južnim dijelovima Panonskog bazena i dodirnom području Panonske mase i Dinarida. Evidentirani su tragovi više orogeneza pa tako pratimo tektonska zbivanja tijekom bajkalske, kaledonske, hercinske do alpske orogeneze. Iako su masivi slavonskih planina po svom geološkom sastavu vrlo stari, izdizanje samog planinskog lanca zbilo se kasnije. Jaka faza izdizanja je bila tijekom tortona da bi konačna faza izdizanja bila na prijelazu iz pliocena u kvartar.

Slavonsko gorje se dijeli na više tektonskih jedinica od kojih je Grad Kutjevo unutar sljedećih jedinica: Tektonska jedinica Psnj-Krndija, tektonska jedinica Papuk, te tektonska jedinica Požeška koltina. Od značajnijih rasjeda na širem području nalaza se: Požeški rasjed, Pakračko-Kutjevski rasjed, Rasjed Beli Manastir-Našice-Banja Luka. Prva dva rasjeda imaju pravac pružanja istok-zapad, a zadnje navedeni je poprečnog pravca pružanja (sjeveroistok-jugozapad). Najznačajniji od njih je rasjed Beli Manastir-Našice-Banja Luka čija je dužina veća od 100,0 km i širine rasjedne zone i do 9,0 km. To je jedan od najvećih rasjeda pružanja sjeveroistokjugozapad u Panonskom bazenu. Veličine vertikalnog pomaka su 300-500 m, a horizontalnog pomaka između Požeške i Dilj gore 3-5 km. Vrijeme najveće aktivnosti je pliocensko-kvartarno. Prema seizmološkim kartama područje Grada Kutjeva se nalazi u seizmičkom području VI i VII stupnja seizmičnosti po ljestvici Mercalli-Cancani-Sieberg. Naselja istočno od pravca Kutjevo-Tominovac (uključujući i ta dva naselja) nalaze se unutar zone VII° MCS ljestvice.¹²

4.1.5. Zaštićeni dijelovi prirode i kulturna dobra

Park prirode "Papuk" (proglašen Zakonom o proglašenju Parka prirode Papuk NN, 45/99.), unutar granica Grada Kutjeva zauzima oko četvrtinu ukupne površine Grada. To je gorski prostor južnog dijela od bila Papuka (sa vrhovima M. vincine 718 m.n.v., Kapavac 790,3 m.n.v.) i njenog gorskog nastavka preko razdjela koju tijesno zatvaraju strmi i razvijeni obronci gorja Papuka i Krndije, unutar kojeg je potok Kutjevačka Rika i cesta Kutjevo - Orahovica, sve do bila Krndije smjera NW-SE. Orografski je vrlo razvijen prostor gorja, koje se obronačno razvija u brojna brda i visove, sa grebenima i uvalama i brojnim izvorima, a koji strmo zatvaraju uske zavojite doline kroz koji se provlače potoci Rikina vrela, Remetska rijeka i Mala rijeka koje formiraju Kutjevačku Riku, zatim Veliki potok, Venjski potok, Sarčevac, Vrbava, te M. rijeka i V. rijeka koji formiraju Vetovku. Geološki je sastav različit

(eruptivne, metamorfne, vapnenac). Cijeli prostor pokriven je šumama (rjeđe manjim livadama). Nakon rubnog brdskog područja kitnjakovih šuma i na višim pozicijama šuma kitnjaka i običnog graba s bukvom, nastavlja se (submontano) područje gorske bukove šume, uključujući smrekove, borove i ostale paraklimaksne pojasne fitocenoze. Ovdje u submontanom području bilježimo šume kukve s lazarkinjom (*Asperulo-Fagetum Prev.*) i bukove šume s bekicama

¹² Prostorni plan uređenja Grada Kutjeva

(*Luzulo-Fagetum sylvaticae* L. 51). Viši gorski (altimoni) pojas koji obuhvaća najviše dijelove Papuka, područje je bukovo-jelovih šuma (*Abieti-Fagetum panonicum* Ht. Pp). Unutar ovoga prostora nalaze se i zaštićene i ugrožene biljne vrste: tisa (*Taxus baccata*), širokolisna veprina (*Ruscus hypoglossum*), božikovine (*Ilex aquifolium*), lovorasti likovac (*Daphne laureola*), a također i srednjoeuropska fauna od kojih su neke zaštićene vrste životinja, te lovne divljači (divlja svinja, jelen, srna i dr.). Ovakva orografija odredila je i perceptivnu morfologiju prostora. Sagledivost se izmjenjuje od zatvorenih vizura prostora dolina, do izloženih padina i obronaka i prodora u drugi plan, te široko otvorenih vizura s visova. Izmjena orografije i detalja organske prirode čine ovaj krajolik raznolikim.¹³

Unutar parka prirode nalaze se i izdvojena područja temeljem Zakona o šumama¹⁴:

- u kategoriji *zaštitna šuma* obuhvaćena su područja sljedećih šumskih odsjeka: 52c, 49f, 62a, 85b (gospodarska jedinica Južna Krndija I).
- u kategoriji *šuma s posebnom namjenom* izdvojen je odsjek 140a s funkcijom šume za odmor i rekreaciju, površine 2,05 ha (gospodarska jedinica Južna Krndija I).
- izdvojeni kao *izabrane sastojine* (u funkciji sakupljanja sjemenskog materijala) su odsjeci 21a, 22a, 29a (gospodarska jedinica Južna Krndija I).

Unutar Parka prirode Papuk, na rubnim južnim ekspozicijama nalaze se dijelom vinogradarske površine "vinogradi kutjevačkog gorja". One daju osobitost krajobraznog identiteta ovom prostoru. U samom središtu Kutjeva nalazi se povijesni dvorac i park. Park je Rješenjem Zavoda za zaštitu prirode br. 17/4-1967. od 26.12.1967. godine Zakonom zaštićen kao spomenik prirode-spomenik vrtne arhitekture. Park ima kulturno-povijesnu i estetsku vrijednost. Nema izvornih podataka o godini podizanja parka. Prema literaturnim podacima govori se o izgradnji dvorca sa crkvom još u 18. stoljeću, a o parkovnoj površini nakon 1882. godine. Na fotografijama iz 1906. godine već vidimo barokni dvorac (tada u vlasništvu obitelji Turković), te parkovni prostor ispred, uređen u cvjetnom parteru francuskog stila, i razvijenu dendofloru rubno. Na toj poziciji danas je kružna staza ispred ulaza dvorca, koja uokviruje travni prostor, te od nje tangenčno dolazni put od vanjske kapije ostvarujući tako kružni tok dolaska. Rubno i u prostoru oko dvorca je dendroflora visoke dobnosti u rasporedu slobodnih formi, a zapadno je aleja smreka koja vodi do ulaza u crkvu. Iza se nalazi vinski podrumi vinarije "Kutjevo",d.d. U parku je zabilježeno oko 32 vrste dendroflora, a broj stabala visoke je dobnosti i razvijenosti. Veličina parkovnog prostora je 1,71 ha.¹⁵

¹³ Prostorni plan uređenja Grada Kutjeva

¹⁴ Prostorni plan uređenja Grada Kutjeva

¹⁵ Prostorni plan uređenja Grada Kutjeva

Tablica 5. Zaštićena kulturna dobra Grada Kutjeva

Red. broj	Mjesto	Naziv reg. kult. dobra	Vrsta	Lokacija	Broj reg.
1.	Kutjevo	Kutjevački povijesni kompleks	Sakralno-profani	k.o. Kutjevo k.č. 545 i 546/1	Z-398
2.	Grabarje	Prapovijesni, antički i srednjevjekovni arheološki lokalitet "Beč"	Arheološki	k.o. Grabarje k.č. br. 776, 777, 778, 779/1, 779/2, 784/1, 784/2, 785, 786/1, 786/2, 787/1, 787/2, 789, 791/1, 791/2, 791/3, 791/4, 791/5, 794/1, 794/2, 794/3, 794/4, 795, 798, 799, 827/1, 827/2, 827/3, 827/4, 827/5, 827/6, 827/7, 827/8, 827/9, 827/10, 827/11, 827/12, 827/13, 827/14, 827/15, 827/16, 827/17, 827/18, 827/19, 827/20, 827/21	R-526
3.	Grabarje	Arheološki lokalitet "Mračaj-Grabarje"	Arheološki	k.o. Grabarje 1120/1, 1120/2, 1121/1 i 1121/2	Z-1974
4.	Hrnjevac	Arheološki lokalitet "Brda-Hrnjevac"	Arheološki	k.o. Lukač k.č. 85, 86, 97, 103 i 104	Z-1973
5.	Hrnjevac	Arheološki lokalitet "Košarne"	Arheološki	k.o. Lukač k.č. 133, 134, 136, 138, 139, 142, 144, 146, 148, 149, 150-155, 157, 159 i 161	Z-1976

Izvor: Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Požegi

U tablici su vidljiva zaštićena kulturna dobra na području grada Kutjeva gdje se spominju Kutjevačko-povijesni kompleks, Prapovijesni, antički i srednjevjekovni arheološki lokalitet "Beč", Arheološki lokalitet "Mračaj-Grabarje", Arheološki

lokalitet "Brda-Hrnjevac" i Arheološki lokalitet "Košarne". Iako nije kulturno dobro, objekat od velike kulturne, povijesne i vjerske baštine je i crkva Rođenja Blažene Djevice Marije.

4.2. Stanovništvo

Stanovništvo na području grada Kutjeva je većinom starije dobi dok mlade osobe odlaze i broj stanovnika s kontinuirano smanjuje.

Tablica 6. Kontingenti stanovništva grada Kutjeva za 2011. godinu

Spol	Ukupno	Godine				Žene u fertiln oj dobi	Radno sposobno stanovništ vo (15-64 godine)	Godine			Pros ječn a staro st
		0-6	0-14	0-17	0-19			+60	+65	+75	
Sv.	6247	462	1096	1372	1566	-	4172	1299	979	427	39,6
M.	3076	245	572	707	812	-	2161	500	343	129	37,5
Ž.	3171	217	524	665	754	1821	2011	799	636	298	41,6

Izvor: www.dzs.hr

Iz podataka navedenih u tablici vidljivo je kako je grad Kutjevo sa prigradskim naseljima prema zadnjem popisu stanovništva iz 2011. godine imao ukupno 6247 stanovnika. Od ukupnog broja stanovništva žene čine 50,76 % stanovnika dok muškarci čine 49,24 % stanovnika. Prosječna starost stanovnika je 39,6 godina (37,5 godina muškarci i 41,6 godina žene).

Tablica 7. Prirodno kretanje stanovništva Kutjeva u 2014. godini

Kutjevo	
Živorodeni	64
Mrtvorodeni	-
Umrli	72
Umrli dojenčad – Ukupno	-
Prirodni prirast	-8
Brakovi - Sklopljeni	42
- Razvedeni	5
Vitalni indeks (živorođeni na 100 umrlih)	88,9

Izvor: www.dsz.hr

Tablica prikazuje prirodno kretanje stanovništva grada Kutjeva u 2014. godini. Vidljivo je kako je bilo 64 živorođenih, dok je umrlih bilo 72, što rezultira negativnim prirodnim prirastom. Iste godine bilo je 42 sklopljena braka i 5 razvedenih. Vitalni indeks je iznosio 88,9, što znači da je na 100 umrlih bilo 88,9 živorođenih.

Tablica 8. Naselja na području grada Kutjeva 2001. i 2011. godine

Naselje	Stanovništvo 2001.	Stanovništvo 2011.	Promjena 2001.-2011.
Bektež	430	388	-42
Bjeliševac	133	112	-21
Ciglenik	227	143	-84
Ferovac	118	103	-15
Grabarje	545	490	-55
Gradište	246	152	-94
Hrnjevac	188	174	-14
Kula	404	331	-73
Kutjevo	2826	2440	-386
Lukač	199	150	-49
Mitrovac	155	133	-22
Ovčare	143	123	-20
Poreč	176	119	-57
Šumanovci	164	139	-25
Tominovac	204	164	-40
Venje	123	98	-25
Vetovo	1191	988	-203

Izvor: www.dsz.hr

Od 17 naselja, koliko ih ima administrativno područje grada Kutjeva, najviše stanovništva živi u Kutjevu i Vetovu. Vidljivo je kako se broj stanovništva u svim naseljima smanjio. Najmanje smanjenje stanovništva bilo je u Ferovcu (-15 stanovnika) i Hrnjevcu (-14 stanovnika), dok je najveće smanjenje stanovnika zabilježilo Kutjevo (-386 stanovnika) i Vetovo (-203 stanovnika).

Tablica 9. Indeks starenja i prosječna starost u Požeško-slavonskoj županiji 2011.

JLS	Ukupno stanovnika 2011. god.	Stanovnici dobnih skupina			Indeks starenja	Prosječna starost
		0-19	20-59	60+		
Kutjevo	6.247	1.566	3.382	1.299	83	39,6
Lipik	6.170	1.329	3.108	1.733	130,4	43,2
Pakrac	8.460	1.798	4.309	2.353	130,9	43,1
Pleternica	11.323	2.980	5.748	2.595	87,1	39,8
Požega	26.248	5.996	14.226	6.026	100,5	41
Brestovac	3.726	852	1.901	973	114,2	41,7
Čaglin	2.723	524	1.375	824	157,3	45,5
Jakšić	4.058	1.034	2.224	800	77,4	38,6
Kaptol	3.472	995	1.871	606	60,9	37,1
Velika	5.607	1.498	2.895	1.214	81	39,2
PSŽ	78.034	18.572	41.039	18.423	99,2	40,9

Izvor: DZS 2011. god.; Obrada: Zavod za prostorno uređenje PSŽ 2013. god.

Indeks starenja (udio osoba starijih od 60 godina u odnosu na osobe mlađe od 20 godina) iznosi 83 i niži je od prosjeka Požeško-slavonske županije (99,2), dok je koeficijent starosti (udio osoba starijih od 60 godina u ukupnom stanovništvu) manji i iznosi 39,6 u odnosu na Požeško-slavonsku županiju 40,9. Indeks starenja se povećava kroz godine što pokazuje sve manje mlađeg stanovništva koje ostaje na tom području.

4.3. Gospodarstvo

4.3.1. Osnovni pokazatelji

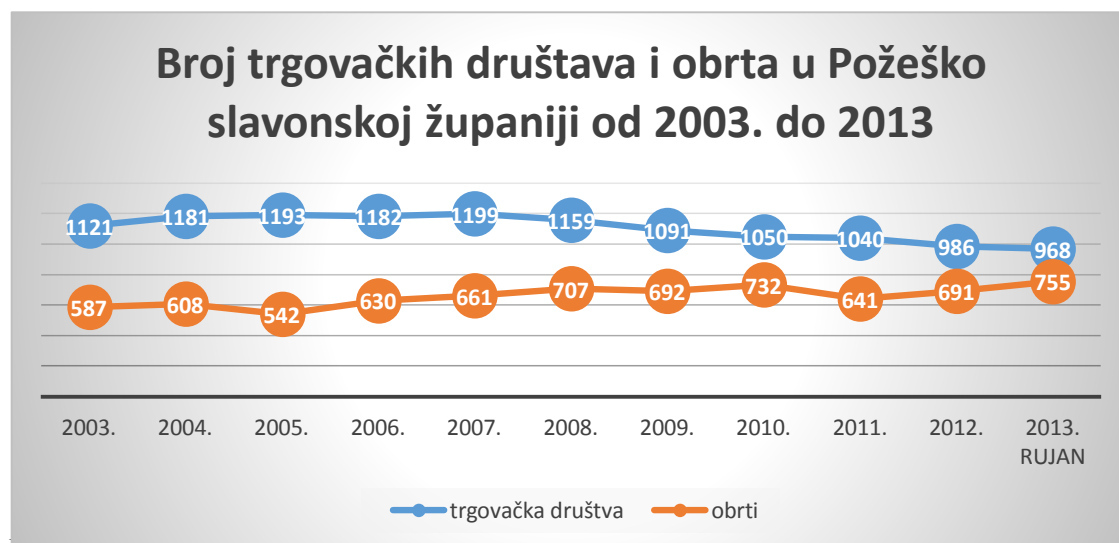
Kutjevo je kroz povijest poznato u vinogradarskim i vinarskim krugovima u svijetu. Podižu veliki vinogradi i voćnjaci (plantaža Dragan-lug tada najveća u Europi), dovodi se stručna rada snaga i unapređuje uzgoj vinove loze i podrumarstvo te se mijenjaju navike lokalnoga stanovništva. Kutjevo je bilo poznato po konjima lipicancima i dresurnoj vožnji jednoprega, dvoprega i četveroprega te školi lakih jahača. U današnjem vremenu i gospodarskim uvjetima ovog kraja također dominira poljoprivrednoprerađivačka proizvodnja, a u zamahu je razvoj obrta te maloga i srednjega poduzetništva u djelatnosti vinogradarstva i vinarstva, građenja, prerade drveta, cestovnog prijevoza i uslužnih djelatnosti. Gospodarske prilike održavale su naprednim društveni i kulturni život kutjevačkoga kraja. Tako je Kutjevo, do 1962. godine dobilo status općine te je bilo administrativno, gospodarsko i kulturno središte.

Tablica 10. Broj poduzeća i obrta u Požeško slavonskoj županiji i RH od 2003. do 2013. godine

Godina	Trgovačko društvo (TD) / OBRT	Požeško-slavonska županija	UKUPNO RH		godina	Trgovačko društvo (TD) / OBRT	Požeško-slavonska županija	UKUPNO RH
2003.	TD	587	66.754		2009.	TD	692	105.513
	OBRT	1.121	101.671			OBRT	1.091	92.965
2004.	TD	608	72.489		2010.	TD	732	113586
	OBRT	1.181	105.567			OBRT	1.050	88.340
2005.	TD	542	73.414		2011.	TD	641	108.931
	OBRT	1.193	105.107			OBRT	1.040	86.424
2006.	TD	630	85.245		2012.	TD	691	116.550
	OBRT	1.182	103.986			OBRT	986	83.714
2007.	TD	661	93.333		2013. rujan	TD	755	125.794
	OBRT	1.199	103.450			OBRT	968	82.072
2008.	TD	707	103.382					
	OBRT	1.159	100.777					

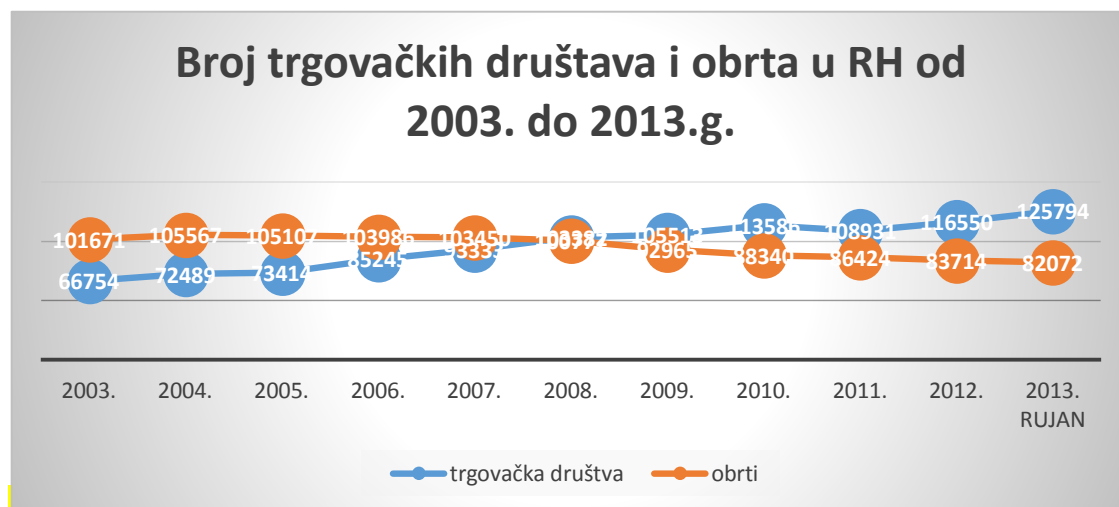
Izvor: www.dsz.hr

Grafikon 1. Broj obrta i poduzeća u Požeško slavonskoj županiji od 2003. do 2013. g

Izvor: Strategija razvoja grada Kutjeva 2013.-2020.

Grafikon 2. Broj obrta i poduzeća u RH od 2003. do 2013. g

Izvor: Strategija razvoja grada Požege 2015.-2020.

Gore navedeni grafikon i tablica pokazuju kako je broj trgovačkih obrta u razdoblju od 2003.-2013. godine opadao u Požeško-slavonskoj županiji u odnosu na Republiku Hrvatsku gdje je vidljiv trend porasta broja trgovačkih društava. Isto tako, vidljivo je kako je broj obrta u Požeško-slavonskoj županiji rastao dok je trend na razini Republike Hrvatske opadajući.

Tablica 11. Poslovni subjekti grada Kutjeva u 2016. godini

Naselje	Broj trgovačkih društava	Broj obrta
Bektež	2	27
Bjeliševac	0	3
Ciglenik	0	1
Ferovac	1	4
Grabarje	1	0
Gradište	2	3
Hrnjevac	0	5
Kula	1	8
Kutjevo	14	131
Lukač	0	3
Mitrovac	1	0
Ovčare	0	1
Poreč	1	2

Naselje	Broj trgovačkih društava	Broj obrta
Šumanovci	0	2
Tominovac	0	5
Venje	1	1
Vetovo	7	39
Ukupno	31	235
Požeško-slavonska županija	621	3330

Izvor: www.biznet.hr; www.minpo.hr

Tablica prikazuje poslovne subjekte (trgovačka društva i obrte) na području grada Kutjeva u odnosu na Požeško-slavonsku županiju. Vidljivo je kako je ukupni broj trgovačkih društava na području grada Kutjeva samo 4,99% ukupnog broja trgovačkih društava na području Požeško-slavonske županije (31 Kutjevo, 621 Požeško-slavonska županija). Broj obrta na području grada Kutjeva iznosi 7,06% od ukupnog broja obrta Požeško-slavonske županije (235 Kutjevo, 3330 Požeško-slavonska županija). Najveći broj trgovačkih društava i obrta je u Kutjevu (14 trgovačkih društava i 131 obrt) i Vetovu (7 trgovačkih društava i 39 obrta).

Tablica 12. Struktura poduzetnika obveznika poreza na dobit prema veličini u zadnje tri godine u Kutjevu i Požeško - slavonskoj županiji

	Grad Kutjevo			Požeško slavonska županija		
	2012. g.	2013.g.	2014.g.	2012.g.	2013.g.	2014.g.
Prema veličini	Broj	Broj	Broj	Broj	Broj	Broj
Mali	28	31	32	515	566	602
Srednji	0	0	0	14	14	14
Veliki	1	1	1	3	3	3
Ukupno	29	32	33	532	583	619

Izvor: Hrvatska gospodarska komora

Prema strukturi poduzetnika vidljivo je kako na području grada Kutjeva najviše djeluju mali poduzetnici na kojima je i teret cjelokupnog razvoja. Isti trend vidljiv je i na razini cijele Požeško-slavonske županije.

Tablica 13. Struktura poduzetnika obveznika poreza na dobit prema području rada, prihodima, rashodima i broju zaposlenih u Požeško-slavonskoj županiji u 2014. godini

Naziv	Prihodi (kn)	Rashodi (kn)	Zaposleni
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	418.471.128,00	428.418.150,00	835
Rudarstvo i vađenje	52.234.442,00	45.569.194,00	135
Prerađivačka industrija	962.672.701,00	944.975.859,00	3.230
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	18.342.439,00	17.474.603,00	10
Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	122.329.806,00	123.797.348,00	376
Građevinarstvo	115.897.985,00	120.791.761,00	398
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	784.898.933,00	762.762.009,00	833
Prijevoz i skladištenje	429.383.573,00	398.681.746,00	907
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	16.715.211,00	16.564.170,00	89
Informacije i komunikacije	11.465.378,00	9.972.799,00	45
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	3.925,00	15,00	0
Poslovanje nekretninama	1.462.728,00	1.404.917,00	2
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	52.345.016,00	47.847.674,00	255
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	12.970.667,00	13.210.689,00	41
Obrazovanje	9.089.409,00	12.141.651,00	49
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	8.957.625,00	8.665.294,00	71
Umjetnost, zabava i rekreacija	339.516,00	350.111,00	3
Ostale uslužne djelatnosti	5.812.099,00	5.973.741,00	50

UKUPNO	3.023.392.581,00	2.958.601.731,00	7.329
---------------	-------------------------	-------------------------	--------------

Izvor: Hrvatska gospodarska komora

Tablica 14. Struktura poduzetnika obveznika poreza na dobit prema području rada, prihodima, rashodima i broju zaposlenih u Gradu Kutjevu u 2014. godini

Naziv	Prihodi (kn)	Rashodi (kn)	Zaposleni
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	317.695.695,00	321.689.407,00	689
Prerađivačka industrija	22.671.885,00	22.555.078,00	20
Građevinarstvo	34.958,00	484.605,00	6
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	11.688.895,00	11.575.274,00	20
Prijevoz i skladištenje	442.348,00	535.423,00	2
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	470.397,00	469.516,00	4
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	1.533.449,00	1.381.074,00	6
UKUPNO	354.537.627,00	358.690.377,00	747

Izvor: Hrvatska gospodarska komora

Gornje tablice prikazuju strukturu poduzetnika obveznika poreza na dobit prema području rada, prihodima, rashodima i broju zaposlenih u gradu Kutjevu i Požeško-slavonskoj županiji. Najveći prihodi i broj zaposlenih vidljiv je u gradu Kutjevu u području poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u odnosu na razinu županije gdje su pokazatelji najbolji u prerađivačkoj industriji. Pokazatelji govore kako je područje grada Kutjeva pretežito poljoprivredne djelatnosti.

Tablica 15. Popis poduzetnika na području grada Kutjeva

Naziv tvrtke
<u>KUTJEVO d. d.</u>
<u>KTC D.D.</u>
<u>KRAUTHAKER d.o.o.</u>
<u>VIP KRAUTHAKER</u>
<u>LOZNI CIJEPOVI KUTJEVO d. o. o.</u>
<u>KAPULAR d. o. o.</u>

<u>VD GRUPA d.o.o.</u>
<u>CECO GRADNJA d.o.o.</u>
<u>GALIĆ d.o.o.</u>
<u>LUKAČEVIĆ d. o. o.</u>
<u>POLJOSTROJ d. o. o.</u>
<u>PLASTIK CENTAR j.d.o.o.</u>
<u>Veterinarska ambulanta - Simentalac d.o.o.</u>
<u>Perak d.o.o.</u>
<u>VUKAS TRANSPORT j.d.o.o.</u>
<u>GEOMETRICUS d.o.o.</u>
<u>KUTJEVO TRGOVINA d. o. o.</u>
<u>ŠOP GRADNJA j.d.o.o.</u>
<u>DOBRA VINA j.d.o.o.</u>
<u>BAOR d.o.o.</u>
<u>Kutjevački podrum d.o.o.</u>
<u>HLEVIŠTAN j.d.o.o.</u>
<u>PAVIĆ VINOGRADARSTVO d.o.o.</u>
<u>AGRO CIJEPOVI d.o.o.</u>
<u>NICK & M j.d.o.o.</u>
<u>LUKS GRAD j.d.o.o.</u>
<u>SVJEŽE DELICIJE d.o.o.</u>
<u>RIBOPROMET j.d.o.o.</u>
<u>ACTIO PLUS d.o.o.</u>
<u>ARHIMED d.o.o.</u>
<u>MOKOŠICA ĐORĐI d.o.o.</u>
<u>GATTUS d.o.o.</u>
<u>ELEN KUTJEVO d.o.o.</u>
<u>KATIĆ d. o. o.</u>
<u>SAL TERRAE j.d.o.o.</u>
<u>GEO GRUPA j.d.o.o.</u>
<u>PETRO -OORT d.o.o.</u>
<u>AUTO SERVIS HORA j.d.o.o.</u>
<u>AUTO SERVIS MARIO j.d.o.o.</u>
<u>AT Agrofort j.d.o.o.</u>
<u>EKO VINO FRANCIS d.o.o.</u>

<u>ZRG KAMIN MONTAŽA j.d.o.o.</u>
<u>SCHÖN BLÜCK d. o. o. Vetovo</u>
<u>VIKTORIA PROMET d.o.o.</u>
<u>KIČIĆ GRADNJA j.d.o.o.</u>

Vidljivo je kako na području grada Kutjeva djeluje veliki broj poduzetnika koji su uz male obrte i obiteljska poljoprivredna gospodarstva glavni pokretači razvoja ovog područja.

4.3.2. Zaposlenost

Tablica 16. Stanovnici Grada Kutjeva prema radnoj aktivnosti

Starost	Broj stanovnika	Zaposleni	Nezaposleni	Ekonomski neaktivni	Nepoznato
Ukupno	5151	1691	453	3005	2
15-19	470	21	44	405	0
20-24	462	157	108	197	0
25-29	407	241	67	99	0
30-34	329	189	58	82	0
35-39	355	202	46	107	0
40-44	420	206	38	176	0
45-49	496	273	34	189	0
50-54	511	235	36	240	0
55-59	402	121	19	261	0
60-64	320	39	3	278	0
65-69	246	2	0	244	0
70-74	306	3	0	303	0
75+	429	2	0	424	1

Izvor: www.dsz.hr

Tablica prikazuje stanovnik grada Kutjeva prema radnoj aktivnosti. Vidljivo je kako je najmanje osoba zaposleno u dobi od 15-19 godina te osobe starije životne dobi, dok je najveći broj zaposlenih u dobi od 45-49 godina.

Tablica 17. Stanovništvo Grada Kutjeva prema izvorima prihoda za život

	Grad Kutjevo	Požeško-slavonska županija
Ukupno	6247	78034
Prihodi od samostalnog rada	1429	19804
Prihodi od povremenog rada	195	1983
Prihodi od poljoprivrede	319	1978
Starosna mirovina	570	9181
Ostale mirovine	863	11196
Prihodi od mirovine	4	231
Socijalne naknade	457	4259
Ostali prihodi	71	1494
Povremena potpora od drugih	91	1079
Bez prihoda	2536	29338
Nepoznato	2	21

Izvor: www.dsz.hr

Najveći broj stanovnika grada Kutjeva ima prihode od samostalnog rada i od mirovine što je vidljivi tren i na razini cjelokupne Požeško-slavonske županije.

Tablica 18. Stanovništvo Grada Kutjeva prema zaposlenosti po zanimanjima

Zanimanje	Muški	Ženski	Ukupno
Zakonodavci, dužnosnici i direktori	19	2	21
Znanstvenici, inženjeri i stručnjaci	56	88	144
Tehničari i stručni suradnici	106	95	201

Administrativni službenici	40	64	104
Uslužna i trgovačka zanimanja	127	131	258
Poljoprivrednici, šumari, ribari i lovci	161	83	244
Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	195	23	218
Rukovatelji postrojenjima i strojevima	175	14	189
Jednostavna zanimanja	170	110	280
Vojna zanimanja	21	0	21
Nepoznato	10	1	11

Izvor: www.dsz.hr

Najveći broj zaposlenih u gradu Kutjevu je po zanimanju u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji što je i logično jer se veliki broj stanovnika bavi poljoprivrednim djelatnostima.

Tablica 19. Stanovništvo Grada Kutjeva prema zaposlenosti po području djelatnosti

Područje djelatnosti	Ukupno	Muški	Ženski
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	533	356	177
Rudarstvo i vađenje	27	27	0
Prerađivačka industrija	311	221	90
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	3	2	1
Upravljanje vodom, gospodarenje otpadom te sanacija okoliša	11	10	1
Građevinarstvo	142	139	3
Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala	154	73	81
Prijevoz i skladištenje	43	41	2
Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanje hrane	70	33	37
Informacije i komunikacije	3	2	1
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	18	3	15

Poslovanje nekretninama	0	0	0
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	31	19	12
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	25	22	3
Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje	145	92	53
Obrazovanje	85	21	64
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	62	11	51
Umjetnost, zabava i rekreacija	7	0	7
Ostale uslužne djelatnosti	15	6	9
Djelatnosti kućanstava	3	0	3
Djelatnost izvanteritorijalnih organizacija	0	0	0
Nepoznato	3	2	1

Izvor: www.dsz.hr

Tablica prikazuje kako je najveći broj stanovnika grada Kutjeva zaposlen u poljoprivrednim djelatnostima i prerađivačkoj industriji.

4.3.3. Vanjsko trgovinska razmjena

Tablica 20. Robna razmjena Republike Hrvatske te Požeško-slavonske županije po gradovima u 000 kn

	Izvoz		Uvoz	
	2011.	2012.	2011.	2012.
Republika Hrvatska	71.234.060	72.233.613	121.036.155	121.504.191
Požeško – slavonska županija	680.124	747.516	479.762	511.894
Kutjevo	37.069	57.605	33.011	24.097
Lipik	78.404	82.418	28.822	30.396
Pakrac	125.760	141.095	104.983	108.380
Pleternica	2.443	2.040	8.932	7.813
Požega	434.709	463.238	297.072	334.300
Brestovac	391	64	4.372	4.335
Čaglin	-	111	-	7

Jakšić	297	125	1.322	1.477
Kaptol	998	743	284	90
Velika	51	78	963	999

Izvor: www.dsz.hr

Iz tablice je vidljivo kako je vanjskotrgovinska bilanca društava s ograničenom odgovornošću na razini Požeško-slavonske županije je u čitavom promatranom razdoblju u plusu. Plus je u 2011. godini iznosio 200.262.000,00 kuna, a u 2012. godini 235.622.000,00 milijuna kuna. U istom razdoblju Grad Kutjevo je također bilježio pozitivnu robnu razmjenu. Naime u 2011. godini plus je iznosio 4.058.000,00 kn, dok je do 2012. godine taj plus porastao na 33.508.000,00 kn. Kroz isto razdoblje, na nacionalnoj razini robna razmjena bilježila je negativne pokazatelje.

4.3.4. Poduzetničke zone

Na području grada Kutjeva postoji „Poslovna zona Kutjevo“ koja je ključni preduvjet za razvoj poduzetništva i zapošljavanje.

Tablica 21. Poslovna zona Kutjevo

Položaj poslovne zone	Cesta prolazi kroz poduzetničku zonu. Zona je uz Grad Kutjevo. Grad Kutjevo je udaljen od središta Županije/Požege 20 km, Zagreba 196 km, Osijeka 80 km, Lužana 40 km, Nova Gradiška 55 km – izlaz na autocestu.
Veličina poslovne zone	24,19 ha
Prihvatljive djelatnosti	Gospodarske namjene – proizvodne, zanatske, poslovne, trgovačke, uredski prostori, istraživački centri, tehnološki parkovi i sl... turizam T1, T2, T3. Industrijski pogoni, skladišta, servisi, zanatska proizvodnja, poslovni, prodajni i ugostiteljski objekti, manje farme
Infrastruktura	Komunalna infrastruktura se gradi u skladu s potrebama potrošača. Od planiranih 5 trafostanica izgrađene su dvije u skladu s potrebama, kapacitet se može povećati prema zahtjevu potrošača. Fekalna kanalizacija je izgrađena za objekte koji su pušteni u pogon. Potrebno je opremiti crpnu postaju i tlačni vod od 400 m da se spoji na kolektorsku mrežu naselja Kutjevo. Telefon je u zoni, a širi se sukladno potrebama dok su plinom opskrbljene sve parcele koje su izgrađene ili su u gradnji.
Olakšice	Oslobađanje od: <ul style="list-style-type: none"> dijela komunalnog doprinosa u iznosu od 30%,

Postojeći poduzetnici

- plaćanja komunalne naknade u vremenu od četiri godine od početka rada pogona,
- plaćanja poreza na tvrtku četiri godine,
- nema prireza
- Barbara, obrtna radnja, računovodstveno-knjigovodstveni poslovi;
- Lozni cjepovi d.o.o.proizvodnja loznih cijepova;
- Agronom d.o.o. silosi, kupnja i prodaja robe;
- KTC d.o.o. trgovina i ugostiteljstvo;
- OPG Hruška - suhomesnati proizvodi;
- Krauthaker d.o.o.;
- Poljana d.o.o. prodajno servisni centar;
- Autopraonica „M“ - pranje vozila i tepiha;
- Prizma d.o.o. pogrebne usluge, komunalne usluge i autopraonica
- Marleks stolarija
- Monter d.o.o.

Izvor: www.panora.hr

Vidljivo je kako je već veliki broj poduzetnika prepoznao značaj i potencijal svoga razvoja u poslovnoj zoni u Kutjevu.

4.3.5. Poljoprivreda

Poljoprivredno zemljište je vrijedan i neobnovljiv prirodni resurs, te kao takav predstavlja prirodno bogatstvo koje je stoga i od osobitog državnog interesa. Ukupne poljoprivredne površine Grada Kutjeva iznose ukupno 9.379,8 ha, a što je udio od 55,2% ukupne površine Grada. U odnosu na udio poljoprivrednih površina Županije, koji iznosi 49,3%, Grad Kutjevo raspolaže većim udjelom poljoprivrednog zemljišta u odnosu na županijski prosjek. Obradive površine su zastupljene sa 8.831,3 ha, a što čini udio od 52,0% ukupnog teritorija Grada, a što je također viši udio od županijskog prosjeka, koji iznosi 43,3%. Obradive površine Grada Kutjeva čine udio od 94,2% ukupnih poljoprivrednih površina Grada. U strukturi obradivih poljoprivrednih površina, oranice i vrtovi čine 81,8%, voćnjaci 2,9%, vinogradi 6,2% i livade 9,1%. U ukupnim poljoprivrednim površinama zastupljeni su i pašnjaci, sa 548,5 ha, odnosno 5,8% ukupnih poljoprivrednih površina. Ukupne poljoprivredne površine Grada Kutjeva čine udio od 10,5% ukupnih poljoprivrednih površina Županije, dok je udio obradivih poljoprivrednih površina Grada 11,3% ukupnih obradivih površina Županije. U strukturi površina, među ostale površine ubrajaju se trstici i bare, kojih nema na području Grada Kutjeva. U okviru ove kategorije zemljišta, ubrajaju se i šume koje zauzimaju 6.614,4 ha, a što čini 39,0% ukupnog teritorija Grada. Sve prethodno navedene kategorije zemljišta su plodna tla, dok ukupno neplodno tlo čini 994,5 ha, a što iznosi 5,8% teritorija Grada. U okviru iskazanih površina po kategorijama zemljišta, najzastupljenija kategorija zemljišta su poljoprivredne površine s udjelom od 55,2%, šume sa 39,0%, te neplodno zemljište sa 5,8% ukupnog općinskog teritorija. Prema strukturi vlasništva, poljoprivredno

zemljište se iskazuje kao privatno i državno. U ukupnom poljoprivrednom zemljištu, udio privatnog vlasništva je 53,6%, u odnosu na 46,4% u državnom vlasništvu. U ukupnim obradivim površinama, udio privatnog vlasništva je 54,6%, u odnosu na državno vlasništvo.¹⁶

Šume i šumsko zemljište kao obnovljivi i zato trajni nacionalni resurs proglašeni su Ustavom kao dobro od općeg interesa za Republiku Hrvatsku, odnosno šume i šumsko zemljište su prirodna bogatstva i dobra od općeg interesa koja su stoga pod posebnom brigom i zaštitom Države. Pored ekonomskih koristi šume su značajne za zdravlje ljudi, a važan su čimbenik i regulator hidroloških uvjeta. Šume su temelj razvitka turističkog i lovnog gospodarstva, a značajne su i za razvoj drugih gospodarskih grana. Na osnovu podataka PPP-SŽ šume na području Grada Kutjeva zauzimaju 6.794,49 ha, što čini 39,1% ukupnog teritorija Grada. U odnosu na udio šuma na prostoru Županije, koji iznosi 45,26%, to znači da je Grad Kutjevo po udjelu šuma, nešto ispod prosjeka Županije, ali i iznad prosjeka Države, koji iznosi 37%. U ukupnoj količini šumskog zemljišta Republike Hrvatske, Požeško-Slavonska županija sudjeluje sa 4,06%, (šume i šumsko zemljište zauzimaju površinu od 82.153,86 ha) što je neznatno ispod prosjeka županija Hrvatske. Udjel šumskih površina Hrvatske u ukupnim površinama je 44%, što znači da je šumovitost Županije neznatno iznad državnog prosjeka. Gospodarenje šumama u vlasništvu Države, kao dobru od nacionalnog interesa, povjereno je poduzeću "Hrvatske šume" d.o.o. Zagreb, koje u svom sastavu prema teritoriju imaju uprave šuma, a za područje Požeško-slavonske županije to su: Uprave šuma Požega, Bjelovar i Nova Gradiška. Za područje Grada Kutjeva nadležna je Uprava šuma Požega. Uprava šuma Požega upravlja sa teritorijem koji se sastoji od 24 uređajna razreda gospodarskih šuma. Gospodarske šume imaju udjel od 98,6%, zaštitne udjel od 0,7%, a šume posebne namjene udjel od 0,5% u ukupnim površinama šuma i šumskog zemljišta. Na području Uprave šuma Požega šume i šumsko zemljište je podijeljeno na 12 gospodarskih jedinica, a šume na području Grada Kutjeva su u obuhvatu dvije gospodarske jedinice i to: g.j. "Južna Krndija Kutjevačka " i g.j. "Poljadijske šume". Gospodarska jedinica "Južna Krndija Kutjevačka", ima ukupnu površinu 6.587,32 ha od kojih je u Gradu Kutjevu 6.453,02 ha (98% ukupne površine gospodarske jedinice), a gospodarska jedinica "Poljadijske šume" ima ukupnu površinu 2.596,41 ha od kojih je u Gradu 88,22 ha (3,4% ukupne površine gospodarske jedinice). Šume i šumsko zemljište na području Grada Kutjeva kojima upravljaju "Hrvatske šume" Uprava šuma Požega zauzimaju ukupno 6.541,24 ha, od kojih obrasla površina zauzima 6.235,96 ha (95,3%), neobraslo proizvodno zemljište površinu od 32,22 ha (0,5%), neobraslo neproizvodno zemljište površinu od 103,02 ha (1,6%) a neplodno tlo površinu od 170,04 ha (2,6%).

¹⁶ Prostorni plan uređenja Grada Kutjeva

Tablica 22. Podaci o površinama šuma i šumskih tala grada Kutjeva

Gospodarska jedinica	Površina šuma i šumskih tala				
	Obraslo	Neobraslo		Neplodno	Ukupno
		Proizvodno	Neproizvodno		
		ha			
“Južna Krndija Kutjevačka”	6.150,05	32,22	100,71	170,04	6.453,02
“Poljadijske šume”	85,91	-	2,31	-	88,22
UKUPNO	6.235,96	32,22	103,02	170,04	6.541,24

Izvor: Prostorni plan uređenja Grada Kutjeva

Prema podacima Hrvatskih šuma, Uprave šuma Požega, šumom je pokriveno, odnosno šume i šumsko zemljište zauzima 6.541,24 ha. Od toga je 6.235,96 ha obrasla površina. Ukupno obraslo i neobraslo proizvodno šumsko zemljište zauzima površinu od 6.268,18 ha. Zajedno sa neproizvodnom površinom (103,02 ha) ukupno je 6.368,89 ha sa slijedećom strukturom:

- gospodarske šume i šumske površine 6.338,35 ha
- šume i šumske površine posebne namjene 2,05 ha
- površine zaštitnih šuma 28,49 ha
- ostale šumske površine 0,00 ha

Tablica 23. Šume Grada Kutjeva prema kategorijama, vlasništvu i gospodarenju

VLASNIŠTVO	UKUPNO	LISTAČE	ČETINJAČE
	ha	ha	ha
PRIVATNO	172,37	169,36	3,01
J.P. HRVATSKE ŠUME p.o. Zagreb	6.368,89	5.921,40	447,49
UKUPNO	6.541,26	6.090,76	450,50

Izvor: Hrvatske šume

U odnosu na broj stanovnika Grada na 100 ha šumskih površina dolazi 114 stanovnika (prema podacima Hrvatskih šuma, Uprave šuma Požege), što je brojčano ispod no kvalitativno iznad prosjeka Države. Ovo ukazuje na veće bogatstvo šuma i šumskih površina po stanovniku od prosjeka Države. Promatrajući prostorni raspored, šume su, u većim površinama, zastupljene na sjevernom, odnosno sjeveroistočnom dijelu Grada, zatim u znatno manjem obimu uz jugoistočnu i jugozapadnu granicu. Ostali dio Grada, ima sporadično, na cijelom prostoru, u vidu manjih otoka utkanih u poljoprivrede površine samo manje šumske površine koje su uglavnom u privatnom vlasništvu.

Lovno gospodarenje je gospodarenje sa resursima divljači a podrazumijeva utvrđivanje broja i vrste (divljači) koja se može uzgajati bez štetnih posljedica za normalno gospodarenje šumama i poljoprivrednim površinama i predviđa mjere zaštite od divljači radi obnove i uzgoja sastojina šuma te poljoprivrednih kultura. Prostor Grada Kutjeva, po svojim prirodnim osobinama izuzetno je kvalitetan za lov i lovno gospodarstvo. U njemu su dijelovi šest zajedničkih otvorenih lovišta, četiri vlastita otvorena (državna) lovišta te jednog ograđenog lovišta. Na području lovišta Grada obitava veliki broj životinjskih vrsta, a od lovne divljači to su: divlja svinja, srneća i jelenska divljač (jelen obični i jelen lopatar), te nešto muflona. U rubnim dijelovima šuma zadržavaju se fazan, zec i lisica. U manjem broju dolaze jazavac i kuna.

Tablica 24. Vlastita (državna) lovišta na području grada Kutjeva

Naziv lovišta	Vlasništvo	Zakup	Površina lovišta (ha)	
			Ukupno	Grad Kutjevo
XI/16. Papuk-Krndija	RH	LD Vranovac Vetovo	1.810	1.407
XI/3. Južna Krndija I	-	LD Slavonac Kutjevo	2.231	2.231
XI/4. Južna Krndija II	-	Kutjevo d.d.	1.131	1.131
XI/5. Južna Krndija III	-	Ivan Ivšac Samobor	2.199	2.199
UKUPNO:			7.371	6.968

Izvor: Upravni odjel za gospodarstvo Požeško-slavonske županije – ZPO Osijek

Vidljivo je kako na području grada Kutjeva djeluju četiri lovišta ukupne površine 7,371 ha od čega na grad Kutjevo otpada 6,968 ha.

Unutar lovišta Južna Krndija II postoji i ograđeni dio lovišta (gater) koji zatvara površinu od 360,06 ha. Gaterom gospodari "Kutjevo" d.d. Unutar ograđenog lovišta nalaze se: srne, jeleni lopatari, divlje svinje, mufloni. Prema stručnim podlogama (Lovnogospodarskim osnovama) vrši se utvrđivanje matičnog fonda i lovnoproduktivnih površina u ograđenom dijelu.

Temeljem njih uzgajaju se:

- jelen lopatar ((II bonitet) na 100 ha površine 4 grla,
- srna (III bonitet) na 100 ha površine 3 grla,
- divlja svinja (I bonitet) na 100 ha površine 3 grla,
- muflon (II bonitet) na 100 ha površine 3 grla.

Tablica 25. Broj parcela po gradovima/općinama na području Požeško-slavonske županije prema vrsti korištenja poljoprivrednog zemljišta evidentiranog u ARKOD sustavu

Općina/ grad	Oranica	Staklenici na oranici	Livada	Pašnjak	Vinograd	Iskrčeni vinograd	Voćnjak	Rasadnik	Mješoviti višegodišnji nasadi	Ostale vrste korištenja zemljišta	Ukupno
Brestovac	3925	5	970	171	32	0	471	12	4	25	5615
Jakšić	2176	6	200	5	3	0	152	0	2	3	2547
Kaptol	2487	2	434	17	260	10	256	0	1	21	3488
Kutjevo	3312	13	385	28	778	73	234	0	2	31	4856
Lipik	2208	4	763	171	6	0	377	0	4	9	3542
Pakrac	1929	1	604	156	16	0	324	1	5	10	3046
Pleternica	5349	14	779	104	122	0	603	0	5	27	7003
Požega	3231	11	700	89	121	2	434	1	5	16	4610
Velika	2649	2	461	66	239	15	300	1	7	9	3749
Čaglin	2242	1	565	121	20	0	322	0	1	6	3278
Ukupno	29508	59	5861	928	1597	100	3473	15	36	157	41734

Izvor: APPRR, 2016.¹⁷

Tablica 26. Površina (ha) prema vrsti korištenja poljoprivrednog zemljišta evidentirana u ARKOD sustavu

Općina/ grad	Oranica	Staklenici na oranici	Livada	Pašnjak	Vinograd	Iskrčeni vinograd	Voćnjak	Rasadnik	Mješoviti višegodišnji nasadi	Ostale vrste korištenja zemljišta	Ukupno (ha)
Brestovac	2314,97	0,21	287,45	174,2	23,5		430,13	6,24	0,86	13,46	3251,02
Čaglin	3286,21	0,07	254,66	91,93	14,37		102,28		0,2	3,99	3753,71
Jakšić	2692,65	0,62	76,37	8,79	0,12		96,79		0,29	0,89	2876,52
Kaptol	2679,61	0,2	129,3	5,49	267,77	20,76	91,63		0,15	3,78	3198,69
Kutjevo	6739,4	0,67	131,53	45,96	647,86	103,68	115,75		0,57	12,31	7797,73

¹⁷ Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (APRR,) 2016. god

Lipik	4333,31	2,78	463,9	161,42	0,79		168,36		2,13	5,15	5137,84
Pakrac	2630,61	0,12	315,21	426,91	19,25		143,95	0,22	4,56	4,3	3545,13
Pleternica	5373,16	0,91	301,71	57,44	55,52		235,78		0,52	11,13	6036,17
Požega	3084,14	1,33	312,21	57,88	36,39	0,49	203,42	0,14	1,82	3,42	3701,24
Velika	3142,84	0,25	177,37	129,1	356,66	31,97	192,68	1,74	3,18	10,88	4046,67
Ukupno(ha)	36276,9	7,16	2449,7	1159,1	1422,23	156,9	1780,77	8,34	14,28	69,31	43344,72
%	83,69%	0,02%	5,65%	2,67%	3,28%	0,36%	4,11%	0,02%	0,03%	0,16%	100,00%

Izvor: APPRR, 2016.¹⁸

Prema podacima iz tablica, na području grada Kutjeva a sukladno ARKOD sustavu 4856 parcela ukupne površine 7797,73 ha, što znači da je prosječna Veličina parcele 1,61 ha. To upućuje na značajnu usitnjenost parcela. Također valja naglasiti da je većina površina pod oranicama.

4.4. Turizam

Prirodne uvjete za razvitak turizma čine prostrana lovna područja s bogatim lovnim fondom divljači, tradicija planinarstva, ribnjaci i akumulacije s mogućnošću ribolovnog i različitih oblika rekreacijskog turizma, vinorodna, šumska i planinska područja pogodna za različite oblike turizma. Osim toga područje Kutjeva raspolaže i bogatim kulturno povijesnim nasljeđem koji nije dovoljno turistički valoriziran.

4.4.1. Turistička ponuda i potražnja

Osnovne prepreke razvoja turizma u Požeško-slavonskoj županiji očituju se u neorganiziranoj turističkoj ponudi koja ovisi o inicijativama pojedinaca, nepostojanju marketinških i promotivnih aktivnosti, nerazvijenoj turističkoj infrastrukturi, nedostatku smještajnih kapaciteta i neadekvatnom obrazovanom stanovništvu u ugostiteljskom i turističkom sektoru. Nastojanja Turističke zajednice PSŽ i gradova pomalo pokreću aktivnosti, trude se da osmisle razna događanja na svom području što ipak nije dovoljno za povećanje prihoda od turizma.

Područje grada Kutjeva obiluje vinogradima i vrhunskim hrvatskim i svjetskim vinima. Unutar Vinogorja Kutjevo nalaze se Čaglin, Kutjevo, Kaptol i Velika. Kutjevačko vinogorje zaprema obodne dijelove Požeške kotline, te se nalazi u zoni podzola, na tlama nastalim na matičnom supstratu kiselih trošnih stijena. Ovo vinogorje pod proizvodnjom ima oko 800ha vinograda. U klimatskom pogledu za kutjevačko vinogorje karakteristične su srednje vrijednosti kontinentalne humidne, odnosno semihumidne klime. U kutjevačkom vinogorju koje se ubraja među najkvalitetnija hrvatska vinogorja i daje vina visoke i najviše kvalitete, najbolji vinogradarski položaji su Vinkomir, Hrnjevac i Vetovo. Na području kutjevačkog vinogorja nalazi se vinski podrum iz 1232. godine, koji je danas najstariji vinski podrum u Hrvatskoj, a paralela 45,3 koja

¹⁸ <http://www.apprrr.hr/statistika-2015-1743.aspx>

se proteže kutjevačkim vinogorjem povezuje vinorodno značajna područja: Istru, Piemont, Val du Rhone, Bordeaux i Oregon. (Prema Turističkoj zajednici Požeško-slavonske županije).

Tablica 27. Popis objekata u vinogorju

Adžić	OPG Majetić
B. Jakobović	OPG Martina Hora
Baron	OPG Vjenceslav Hruška
Bodegrajac	Park prirode Papuk
Čamak	Perić
Egner	Perić Vesna
Enjingi	Podrum Veleučilišta u Požegi
Galić d.o.o.	Restoran Mališčak
Josipović	Schön Blick
Krauthaker	Sontacchi
Kutjevo d.d.	Tandara
Lugarnica	Vila Štefica
Marinero	Zorić
Mihalj	

Izvor: Turistička zajednica Požeško-slavonske županije

Na području Kutjevačkog vinogorja od ponude možemo istaknuti:

- 96 ležaja
- 20 vinskih podruma
- 4 restorana
- 1 kušaonica kulena

Tablica 28. Događaji i manifestacije grada Kutjeva

Kutjevačko Vincelovo - siječanj

Specifična tradicionalna pučka svetkovina u čast blagdana Sv. Vinka, zaštitnika vinogradara kojom vinogradari kutjevačkog kraja kroz stoljeće obilježavaju početak rezidbe vinove loze u svojim

vinogradima u kutjevačkom vinogorju, poznato je po "vincelovskoj vatri" te bogatoj vinskoj i gastro ponudi slavonskih i dalmatinskih obrtnika.

Male i velike maškare - veljača

Svake godine početkom ožujka maškare postaju vladari kutjevačkog kraja. Neovisno o tome zvale se Male ili Velike maškare dugogodišnja tradicija i ljubav prema starim običajima povezuje i goste u zaigranoj i veseloj atmosferi

Brdska biciklistička utrka "Putevima graševine" - travanj

Manifestacija je posvećena obilježavanju Dana planeta Zemlje i namijenjena je svima koji vole prirodu, druženje i vožnju biciklom. Pruža se prilika vožnje kroz ljepotu vinorodnog kraja te kroz dio Parka prirode Papuk.

Uskrs uz tamburu - travanj

Manifestacija koja se održava na mladi Uskrs, humanitarni koncert. Spojom ljubav prema zavičaju i tamburaškoj glazbi s potrebom pomaganja bližnjima, što drugo može nastati nego kulturna manifestacija.

Smotra folkloru Bektež - svibanj

Tradicionalna smotra folkloru "Bekteški susreti" svake godine okuplja brojna društva diljem Hrvatske koja su predstavila sve bogatstvo običaja i tradicije iz sredina iz kojih dolaze.

Festival graševine - lipanj

Dvodnevni događaj koji sljubljuje glazbu i vino, okuplja vrhinske proizvođače vina, ljubitelje tamburaške glazbe i brojne druge goste. Ispred čuvenog kutjevačkog dvorca gostima se pruža zabava za pamćenje. Dvije festivalske večeri nude:

- nove tamburaške pjesame raznih poznatih izvođača
- degustacija vrhunske kapljice svih kutjevačkih vinara
- dodjela nagrada za najbolje ocijenjena vina sorte graševine
- zabava uz mnogobrojna kulturno - umjetnička društva
- vožnja konjskom zapregom
- izbor vinske kraljice
- natjecanje u kuhanju vinskog gulaša i slavnoske kobasice ...

Poljadija u srcu - srpanj

Tradicionalna smotra folkloru u naselju Grabarje. Sudjeluju KUD-ovi s područja Slavonije i Hrvatske (10-ak društava). Organizatori KUD "Poljadija" Gravarje.

Martinje u Kutjevu uz Baruna Trenka i Mariju Tereziju - studeni

Kutjevčani ne propuštaju priliku za zabavu sa svojim gostima. U tom svjetlu slave i posjet Marije Terezije i Baruna Trenka koji su boravili u Kutjevu. Čast koju su time odali Kutjevu Kutjevčani nisu zaboravili i obilježavaju je velikom predstavom koja uključuje povijesni prikaz posjete carice Marije Terezije Kutjevu i njen susret s barunom Trenkom i njegovim pandurima, koji je popraćen mimohodom sudionika kroz Kutjevo, organizacijom povjesnog obrtničkog vašara posebno prilagođenog povijesnom dobi (18.st.), a sve to začinjeno kazališno scenskim spektaklom na jedinstvenom Trgu graševine. U sklopu tog događaja slavi se i blagdan Sv. Martina koju svojim programom krštenja mošta, tamburaškom i rock glazbom, vrhunskom kapljicom i bogatom tradicionalnom gastro ponudom Slavonije privlači iz godine u godinu sve više posjetitelja.

Blagdan Male Gospe Kutjevo

U Kutjevu se na blagdan Marijina rođenja stoljećima okupljaju brojni hodočasnici iz Požeštine i okolice. Ovdje je bitno istaknuti crkvu Rođenja Blažene Djevice Marije gdje se vjernici okupljaju.

Tragom žice božićnice

Tradicionalna priredba organizirana od strane učenika i učitelja OŠ Zdenka Turkovića Kutjevo za sve prijatelje, roditelje i sugrađane. Ovdje se prikazuje program učenika pjevačkog zbora, literarne skupine te dramsko-recitatorske skupine škole.

Dani Češke kulture

Pod pokroviteljstvom Savjeta za nacionalne manjine RH, a uz potporu Požeško-slavonske županije, Savez Čeha u RH i „Češka beseda“ Bjeliševac organiziraju u ovom selu tradicionalnu priredbu „Dani češke kulture u Požeško-slavonskoj županiji“ gdje prikazuju svoje običaje i kulturu.

Izvor: Grad Kutjevo

Ukupan broj ležaja u Požeško-slavonskoj županiji u 2014. godine bio je 449. Privatni smještaj bilježi 98,50% od ukupnog broja noćenja, dok hoteli bilježe 1,50%. Kvaliteta smještaja ne odgovara međunarodnim standardima i predstavlja neodgovarajuću infrastrukturu za razvoj turizma na području Županije.¹⁹ Vidljivo je da na području grada Kutjeva nema dovoljno smještajnih kapaciteta, što je u svakom slučaju bitna pretpostavka za dugoročni razvoj turizma.

¹⁹ Iz nacrtu Županijske razvojne strategije 2016.-2020.

TZ Požeško-slavonske županije evidentirala je za razdoblje siječanj-prosinac 2014.godine 11.032 dolazaka što je povećanje za 7% u odnosu na isto razdoblje 2013. (10.326 dolazaka), te 27.889 noćenja što je povećanje za 9% u odnosu na isto razdoblje 2013. (25.555 noćenja). Ukupan broj noćenja u razdoblju siječanj-prosinac 2014.godine u usporedbi s razdobljem siječanj-prosinac 2013. povećan je za 9% pri čemu su ostvarena noćenja domaćih gostiju povećana za 9%, dok su strana noćenja povećana za 11%.²⁰

Tablica 29. Turistički pokazatelji prema podacima TZ na području PSŽ

Turistička zajednica	Dolasci/ noćenja	Struktura gostiju	2013.	2014.	Postotak
Kutjevo	Dolasci	Domaći	581	1101	povećanje za 90%
		Strani	186	184	smanjenje za 1%
	UKUPNO		767	1285	povećanje za 68%
	Noćenja	Domaći	851	3095	povećanje za 264%
		Strani	360	312	povećanje za 13%
	UKUPNO		1211	3407	povećanje za 181%
Lipik	Dolasci	Domaći	458	368	smanjenje za 20%
		Strani	255	216	smanjenje za 15%
	UKUPNO		713	584	smanjenje za 18%
	Noćenja	Domaći	1804	1304	smanjenje za 28%
		Strani	468	446	smanjenje za 5%
	UKUPNO		2272	1750	smanjenje za 23%
Ostala područja	Dolasci	Domaći	38	32	smanjenje za 16%
		Strani	7	0	0
	UKUPNO		45	32	smanjenje za 29%
	Noćenja	Domaći	59	91	povećanje za 54%
		Strani	7	0	0
	UKUPNO		66	91	povećanje za 38%
Pakrac	Dolasci	Domaći	404	633	povećanje za 57%
		Strani	55	112	povećanje za 104%
	UKUPNO		459	745	povećanje za 62%
	Noćenja	Domaći	758	1289	povećanje za 70%
		Strani	115	240	povećanje za 109%
	UKUPNO		873	1529	povećanje za 75%
Požega	Dolasci	Domaći	3709	4276	povećanje za 15%
		Strani	1505	1455	smanjenje za 3%

²⁰ Nacrt Županijske razvojne strategije Požeško-slavonske županije za razdoblje 2016.-2020

	UKUPNO		5214	5731	povećanje za 10%	
	Noćenja	Domaći	8200	8708	povećanje za 6%	
		Strani	3476	4132	povećanje za 19%	
	UKUPNO		11676	12840	povećanje za 10%	
Velika	Dolasci	Domaći	2876	2497	smanjenje za 13%	
		Strani	252	158	smanjenje za 37%	
	UKUPNO		3128	2655	smanjenje za 15%	
	Noćenja	Domaći	8936	7932	smanjenje za 11%	
		Strani	521	340	smanjenje za 35%	
	UKUPNO		9457	8272	smanjenje za 13%	
	TZ PSŽ	Dolasci	Domaći	8066	8907	povećanje za 10%
			Strani	2260	2125	smanjenje za 6%
UKUPNO		10326	11032	povećanje za 7%		
Noćenja		Domaći	20608	22419	povećanje za 9%	
		Strani	4947	5470	povećanje za 11%	
UKUPNO		25555	27889	povećanje za 9%		

Izvor: Županijska turistička zajednica PSŽ, Godišnji plan za 2015.²¹

Vidljivo je da je grad Kutjevo imao povećanje broja domaćih turista 2014. godine u odnosu na 2013. godinu za 90% dok se broj stranih turista smanjio za 1%. Svakako je potrebno razviti nove turističke sadržaje i proširiti ponudu kako bi se trend opadanja dolazaka stranih gostiju zaustavio.

4.5. Prometna Infrastruktura

Položaj Kutjeva unutar Požeške kotline utjecao je i na ograničenja u razvitku prometnog sustava Grada uvjetovanih prirodnim karakteristikama terena. Glavni prometni koridor na području Kutjeva je trasa državne ceste D53 i D51. Prometnu prohodnost prostora osigurava mreža županijskih i lokalnih cesta. Uz južni rub Grada prolazi i trasa željezničke pruge Našice-Pleternica.

²¹ Županijska turistička zajednica PSŽ, Godišnji plan za 2015.

4.6. Odgoj, obrazovanje, kultura i šport

4.6.1. Odgoj i obrazovanje

Tablica 30. Stanovništvo Grada Kutjeva prema završenom stupnju obrazovanja

Starost	Broj stanovnika	Bez osnovne škole	Osnovna škola	Srednja škola	Visoko obrazovanje
Ukupno	5.151	257	1.802	2.180	357
15-19	470	2	341	122	-
20-24	462	1	35	371	55
25-29	407	3	39	281	80
30-34	329	5	73	207	33
35-39	355	4	139	176	29
40-44	420	4	157	230	18
45-49	496	3	176	261	32
50-54	511	6	173	245	26
55-59	402	15	161	127	32
60-64	320	19	133	78	30
65-69	246	26	99	40	14
70-74	306	53	115	25	4
75+	429	116	161	17	4

Izvor: www.dsz.hr

Vidljivo je kako je u odnosu na ukupni broj stanovnika od 5151 najveći broj stanovnika završio osnovnu i srednju školu dok je vrlo mali broj završio visokoškolsko obrazovanje (6,9%).

Tablica 31. Stanovništvo Grada Kutjeva prema pismenosti

	Požeško-slavonska županija			Grad Kutjevo		
	Ukupno	m	ž	Ukupno	m	ž
Ukupno	70.093	33.704	36.389	5.594	2.737	2.858
Nepismeni	1.124	238	886	117	18	99
10-14	12	8	4	1	1	-
15-19	14	10	4	-	-	-
20-24	11	6	5	1	-	1
25-29	18	10	8	-	-	-
30-34	14	9	5	2	1	1
35-39	19	11	8	2	2	-
40-44	22	8	14	2	-	2
45-49	35	19	16	2	-	2
50-54	36	14	22	3	2	1
55-59	75	23	52	6	2	4
60-64	76	21	55	8	-	8
65-69	100	15	85	13	2	11
70-74	203	29	174	25	2	23
75+	489	55	434	52	6	46

Izvor: www.dsz.hr

Od ukupnog broja stanovnika grada Kutjeva 117 ih nije pismeno dok u cijeloj Požeško-slavonskoj županiji nepismenih osoba ima 1124.

Tablica 32. Stanovništvo Grada Kutjeva prema informatičkoj pismenosti

Starost	Ukupno	Korištenje elektroničkom poštom			Korištenje internetom		
		da	ne	nepoznato	da	ne	nepoznato
Ukupno	5.595	2.138	3.439	18	2.582	2.995	18
10-14	444	300	133	11	386	48	10
15-19	470	428	42	-	456	14	-
20-24	462	395	67	-	438	24	-
25-29	407	294	112	1	332	74	1
30-34	329	170	158	1	207	121	1
35-39	355	146	209	-	205	150	-
40-44	420	133	287	-	184	236	-
45-49	496	107	387	2	160	333	3
50-54	511	78	432	1	113	397	1
55-59	402	49	352	1	58	343	1
60-64	320	30	290	-	33	287	-
65-69	246	6	240	-	9	237	-
70-74	306	1	305	-	-	306	-
75+	427	1	425	1	1	425	1

Izvor: www.dsz.hr

Kako je vidljivo u tablici, veliki broj stanovnika grada Kutjeva (3439) ih ne koristi elektroničku poštu dok ih 2995 uopće ne koristi internet. To svakako govori o starosti stanovništva.

Tablica 33. Stanovništvo Grada Kutjeva prema završenoj školi i obrazovnim područjima

Obrazovna područja	Ukupno	Bez škole	Osnovna škola	Srednja škola	Visoko obrazovanje	Nepoznato
Ukupno	5.151	257	1.802	2.180	357	3
Bez škole	257	257	-	-	-	-
Opći program	2.469	-	1.802	115	-	-
Obrazovanje	48	-	-	4	44	-
Humanističke znanosti i umjetnost	32	-	-	3	29	-
Društvene znanosti, poslovanje i pravo	493	-	-	377	116	-
Prirodne znanosti	25	-	-	7	18	-
Inženjerstvo, prerađivačka industrija i građevinarstvo	1.134	-	-	1.093	41	-
Poljoprivreda	356	-	-	286	70	-
Zdravstvo i socijalna skrb	77	-	-	57	20	-
Usluge	246	-	-	228	18	-
Ostalo	14	-	-	10	1	3

Izvor: www.dsz.hr

Vidljivo je kako je najveći broj stanovnika grada Kutjeva završio neki od općih programa osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja dok je veliki broj i završio u područjima koja obuhvaćaju inženjerstvo, prerađivačku industriju i građevinarstvo.

Odgovno obrazovne ustanove koje djeluju na području grada Kutjeva su:

- Dječji vrtić Kutjevo
- Osnovna škola Zdenka Turkovića
- Glazbena škola Požega – Područni ured Kutjevo
- Gradska knjižnica i čitaonica Kutjevo
- Multimedijaska kinodvorana sa pozornicom

4.6.2. Kultura i šport

Na području grada Kutjeva djeluje veliki broj Kulturno umjetničkih društava i klubova.

Tablica 34. Udruge na području grada Kutjeva

Airsoft klub Legija Vetovo
Industrijsko dobrovoljno vatrogasno društvo PPK Kutjevo
Udruga za promociju i razvoj proizvođača vina De Gotho
Udruga ljubitelja prirode Dragaljevac Bektež
Udruga uzgajatelja simentalskog goveda Požeštine
Nogometni klub Ovčare
Društvo naša djeca Kutjevo
Gradski šahovski klub Kutjevo
Udruga vinogradara, vinara i voćara Zdenko Turković
Kutjevački vinari, udruga vinara i vinogradara Kutjevo
Tamburaški sastav Garavuše
Gradski ogranak Udruge Hrvatskih dragovoljaca Domovinskog rata grada Kutjeva
Udruga Kutjevačkih auto moto sportaša
Judo klub Kutjevo
Udruga ljubitelja životinja Kutjevo
Hrvatska vinska akademija
Lovačko društvo za uzgoj, zaštitu i lov divljači „Vranovac“
Hodočasnički korak nade
KUD Poljadija Grabarje
Udruga mladih Kula
Udruga Vinske ceste Vinogorje Kutjevo
Sporsko ribolovno društvo Bajer

Lovačko društvo za uzgoj, zaštitu i lov divljači „Slavonac“ Kutjevo

ŠRD Matiševac Vetovo

Tamburaški orkestar „Vetovački rastići“

Udruga hrvatskih branitelja 1990-1996 RH Podružnica Požega

Malonogometni klub Jeronim

Udruga OPG-a Hrvatske Život

Šporska ribolovna udruga Bektež

Prva udruga ljubitelja graševine Kutjevo

Hrvatski seljački savez PSŽ

Udruga Kutjevačke vinske ceste Kutjevo

Udruga za promicanje Kutjeva – Časna dolina

MNK Internacional

Matica umirovljenika grada Kutjeva

MNK Grabarje

Body building klub „Igor“ Ferovac

Udruga vinogradara, vinara i voćara „Veteri Castra“ Vetovo

Češka Beseda Bjeliševac

Lovačko društvo „Strijela“ Bektež

Šporsko ribolovno društvo Lukač

NK „Kamen“ Vetovo

ŽRK Kutjevo

Dobrovoljno vatrogasno društvo Šumanovac

Dobrovoljno vatrogasno društvo Kutjevo

Udruga sportskog društva Ciglenik

NK Kutjevo

ŠRD Pastrva Kutjevo

Udruga „Žene i vino“ Kutjevo - Ilok

Dobrovoljno vatrogasno društvo Lukač

Udruga malih sirara Šokac

Boćarska udruga „Prva balota Kutjevo“

Udruga umirovljenika Vetovo

KUD Bektež

Dobrovoljno vatrogasno društvo Grabarje

Dobrovoljno vatrogasno društvo Vetovo

Vetovačka udruga mladih

Hrvatsko planinarsko društvo VIDIM

Pjevačko društvo LIPA Kutjevo

Hrvatski puhački orkestar – Puhački orkestar Kutjevo

MNK „Birtijca Šumanovci

Dobrovoljno vatrogasno društvo Bektež

Zavičajna zajednica Kotor-Varoš

Izvor: Ministarstvo uprave Republike Hrvatske

4.7. Zdravstvo i socijalna skrb

Dom zdravlja je zdravstvena ustanova za pružanje zdravstvene zaštite stanovništvu određenog područja u sklopu zdravstvene djelatnosti na primarnoj razini. Dom zdravlja temeljni je nositelj zdravstvene zaštite na primarnoj razini zdravstvene djelatnosti koji mora osigurati ostvarenje načela sveobuhvatnosti, cjelovitog pristupa primarne zdravstvene zaštite te načela dostupnosti i kontinuiranosti pružanja zdravstvene zaštite na svome području. Dom zdravlja organizira i skrbi o sustavu unapređenja zdravlja i prevencije bolesti na svome području. Dom zdravlja na svome području također koordinira i ugovara provođenje dijela mjera zdravstvene zaštite koje provode nositelji zdravstvene djelatnosti, uključujući grupne privatne prakse i privatne zdravstvene radnike koji obavljaju javnu zdravstvenu službu na osnovi koncesije.²²

²² Zakon o zdravstvenoj zaštiti) Zakon o zdravstvenoj zaštiti "Narodne novine" broj 150/08

U područnoj ambulanti u Kutjevu rade tri liječnika opće medicine, dva liječnika stomatologa, laboratorij i patronažna služba.

Opća županijska bolnica Požega s radom je započela 1994.g. u Požegi, a nastala je pretvorbom Medicinskog centra Požega u Opću županijsku bolnicu i Dom zdravlja Požega. Glavna djelatnost je bolnička djelatnost, specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita sa specijalističkom dijagnostikom te znanstveno-istraživačka djelatnost iz područja biomedicine i zdravstva i nastavna djelatnost iz područja obrazovanja zdravstvenih radnika. Bolnica je nastavna baza Medicinskog fakulteta u Osijeku te je članica CARNet-a u sustavu znanosti i obrazovanja kao dodatna lokacija. Posebna briga se vodi o stručnom radu prema zahtjevima suvremene medicine, ostvaruju se znanstvena i stručna istraživanja, vodi briga o unapređenju nastave i nastavnih funkcija te kontinuirano poduzimaju mjere za obrazovanje i usavršavanje zdravstvenih radnika kojemu daje istaknuto mjesto u okviru svoje djelatnosti.

Slika 2. Područna ambulanta u Kutjevu

Izvor: Dom zdravlja Požega

Bolnica podupire stručne i znanstvene međunarodne kontakte, organizira simpozije, seminare i dr. u cilju stjecanja novih znanja suvremene medicine, odnosno onih koja su od posebnog interesa za stručni ili znanstveni rad. Bolnica ima veliku ulogu u razvoju Požeštine kao jedan od čimbenika sigurnosti građana i centar zdravstvene skrbi koji značajno povećava kvalitetu života lokalnog stanovništva.²³

²³ www.pozeska-bolnica.hr

Tablica 35. Posteljni kapaciteti - Opća županijska bolnica Požega (2014.)

	Broj akutnih postelja	Broj stolaca/postelja dnevne bolnice	Broj postelja za produljeno, dugotrajno i kronično liječenje te palijativnu skrb
Interna medicina	107	7	0
Infektologija	10	2	0
Onkologija i radioterapija	0	0	0
Dermatologija i venerologija	0	1	0
Fizikalna medicina i rehabilitacija	0	0	0
Neurologija	18	1	0
Psihijatrija	18	2	0
Pedijatrija	25	7	0
Opća kirurgija	95	6	0
Dječja kirurgija	0	0	0
Neurokirurgija	0	0	0
Maksilofacijalna kirurgija	0	0	0
Urologija	10	2	0
Ortopedija i traumatologija	10	1	0
Otorinolaringologija	10	1	0
Oftalmologija i optometrija	10	1	0
Ginekologija i opstetricija	52	3	0
Anesteziologija, reanimatologija i intenzivna medicina	0	0	0
Dugotrajno liječenje	0	0	0
Palijativna skrb	0	0	34
UKUPNO:	365	34	34

Izvor: Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje²⁴

Centri za socijalnu skrb su javne ustanove kojima je osnivač Republika Hrvatska. Županija ima osnivačka prava nad domovima za starije i nemoćne osobe Požega i Velika. Procesom decentralizacije Županija osigurava dio sredstava za rad domova kao razliku sredstava između ukupnih prihoda za posebne namjene i utvrđenih rashoda domova, te osigurava sredstva za materijalne i financijske rashode Centara za socijalnu skrb Požega i Pakrac.

Sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi, Požeško-slavonska županija je dužna osigurati u svom proračunu sredstva za troškove ogrijeva, za korisnike koji se griju na drva. Županija odlučuje i o priznavanju prava na naknadu za troškove ogrijeva. Na području Županije djeluje 9 ustanova socijalne skrbi i to:

- Centar za socijalnu skrb Požega,
- Centar za socijalnu skrb Pakrac,
- Dom za starije i nemoćne osobe Požega,
- Dom za starije i nemoćne osobe Velika,
- Dom za starije i nemoćne osobe Baketerić, Pleternica, Privatni dom u vlasništvu obitelji Baketerić
- Dom za starije i nemoćne osobe Anđelak, Lipik, Privatni dom u vlasništvu tvrtke "Mimi d.o.o.", Lipik
- Dom za starije i nemoćne osobe Marino Selo, Gradsko društvo Crvenog križa Pakrac
- Dom za psihički bolesne odrasle osobe Ljeskovica, Republika Hrvatska / MSPM
- Dom za djecu Lipik, Republika Hrvatska / MSPM²⁵

OBITELJSKI DOMOVI U POŽEŠKO-SLAVONSKOJ ŽUPANIJI

- Obiteljski dom za starije i nemoćne osobe, Dario Katić, Grad Požega, za 18 korisnika,
- Obiteljski dom za starije i nemoćne osobe, Marina Galić, Grad Kutjevo (Naselje Bektež), za 9 korisnika
- Obiteljski dom za starije i nemoćne osobe, Branko Vukašinović, Općina Velika, za 10 korisnika.
- Obiteljski dom za osobe s tjelesnim, intelektualnim i osjetilnim oštećenjima, Snježana Bošković, Općina Čaglin

Drugi pružatelji usluga koji obavljaju djelatnost socijalne skrbi

Na području županije djeluju i druge pravne osobe i obrtnici koji pružaju socijalne usluge. Pravne osobe pored obavljanja svoje djelatnosti za koju su upisane u sudski registar (primarne djelatnosti) mogu pružati socijalne usluge u zasebnoj organizacijskoj jedinici, bez osnivanja ustanove socijalne skrbi. Na području županije, uz osnovnu djelatnost, usluge smještaja starijim i nemoćnim osobama pruža:

- Kap veselja d.o.o. za graditeljstvo, trgovinu i usluge, Eminovci, kapaciteta smještaja 19 mjesta za starije i nemoćne osobe (na području općine Jakšić)
- TIHO-MIR j.d.o.o., Požega, kapacitet za smještaj 8 korisnika starijih i nemoćnih osoba.

²⁴ Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje

²⁵ ŽRS Požeško-slavonske županije 2011.-2013.

Uz navedene, postoje i novi pružatelji socijalnih usluga – usluga pomoći u kući, koje pružaju pravne osobe uz obavljanje svoje djelatnosti (primarne) za koju su osnovane, odnosno upisane u sudski registar ili kod dr. tijela.²⁶

5. SWOT ANALIZA

SWOT analiza predstavlja analizu postojeće situacije, mogućnosti i prijetnji te analizu okruženja i vrednovanja resursa (S- *strengths*, W- *weaknesses*, O- *opportunities*, T- *threats*). Korištenjem ove analize sustavno se suprotstavljaju unutrašnje sposobnosti i slabosti gospodarskog subjekta ili nekog područja i odmjeravaju izgledi za uspjeh u odnosu na konkurenciju i opasnosti u okruženju. Snage i slabosti su interni, dok su prilike i prijetnje eksterni faktori.²⁷ Svoju primjenu najčešće nalazi u dvije situacije:

- analiza uspješnosti postojeće strategije
- analiza mogućih promjena u temeljnoj strategiji organizacije

Ovim će dokumentom Gradsko vijeće moći planirati aktivnosti, najznačajnije i najučinkovitije projekte Grada, te ga koristiti pri planiranju proračuna i alokacije proračunskih sredstava. Jedna od specifičnih funkcija ovog dokumenta je i mogućnost pozicioniranja grada Kutjeva u društvenom i gospodarskom pogledu, u odnosu na regiju i državu u cjelini, te odrediti optimalan put za postizanje tog cilja. Stoga je potrebno napraviti kvalitetnu analizu opće i poslovne okoline grada Kutjeva kako bi se identificirale ključne snage i slabosti te prilike i prijetnje koje utječu na razvoj općine u narednom razdoblju. Rezultati analize okoline upotrebom SWOT matrica pokazati će postojeće stanje i razvojne mogućnosti, što će utjecati na definiranje strateških ciljeva razvoja grada Kutjeva u budućem razdoblju. Sasvim je razvidno da će ovaj dokument pomoći pri rješavanju problema s kojima se Grad susreće, a koji se mogu odnositi na: prihode, zaposlenost, privlačenje investicija, pristup kapitalu, komunalne usluge, prometnu infrastrukturu, te na sve ostale segmente koji su izravno povezani s održivim društvenim i gospodarskim razvojem koji je u funkciji podizanja konkurentnosti i razine kvalitete života stanovnika grada Kutjeva.

Kvalitetno učinjena SWOT analiza omogućuje menadžerima te čelnicima institucija da usmjere pozornost na ključna područja svoje aktivnosti na kojima subjekt ima specifična znanja i može iskoristiti vlastite prednosti. Također im omogućuje da otklone jasno uočene vlastite slabosti na onim područjima na kojima su znanja i sposobnosti nedostatne u odnosu na konkurenciju i okruženje. Navedeni model se može primijeniti na grad Kutjevo te je sukladno provedenom istraživanju i analizi na terenu sa dionicima definirana slijedeća analiza koje se treba koristiti kao podloga za planiranje. U Strategiji su definirana 4 ključna sektora u kojima je učinjena analiza u suradnji sa dionicima na koordinacijskim sastancima kako slijedi:

1. Poljoprivreda i ruralni razvoj
2. Gospodarstvo, infrastruktura i zaštita okoliša

²⁶ Preuzeto iz <http://www.panora.hr/strateski-dokumenti> (analiza stanja, 5.5.2016.)

²⁷ Bryson, J. M.: *Strategic Planning for Public and Nonprofit Organizations*, Jossey- Bass, San Francisco, 1988., str. 128.- 135

3. Turizam

4. Kultura, sport i društveni život

SNAGE

POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ

Bogatstvo prirodnih resursa

Očuvana priroda i okoliš

Tradicionalno poljoprivredno orijentirano stanovništvo

Povoljna klima za uzgoj ratarskih kultura

Snažna voćarska i vinogradarska tradicija

Prepoznatljivo ime „Zlatna dolina“

GOSPODARSTVO, INFRASTRUKTURA I ZAŠTITA OKOLIŠA

Postojanje izgrađene i opremljene poduzetničke zone

Dobre veze i partnerstva sa susjednim županijama

Stabilna politička vlast

U značajnoj mjeri razvijena komunalna infrastruktura

Postojeća prostorna infrastruktura (prazni napušteni poslovni prostori)

TURIZAM

Potencijal za razvoj specifičnih oblika turizma (ruralni, aktivni, gastro, lovni, ribolovni, itd.)

Bogata kulturno-povijesna baština

Veliki broj kulturnih manifestacija

Cjelogodišnja sezona (ugodna klima)

Gastronomska i enološka ponuda

KULTURA, SPORT I DRUŠTVENI ŽIVOT

Veliki broj kulturnih društava (zastupljene razne etničke skupine)

Multi-etično stanovništvo sa bogatim kulturnim nasljeđem

Snažna sinergija između civilnih organizacija

Uključenost mladih u civilno društvo

SLABOSTI

POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ

Usitnjenost poljoprivrednih površina

Neuravnoteženost tržišta

Nepostojanje sustava navodnjavanja/regulacije i prevencije poplava

Nedostatak skladišnih i rashladnih kapaciteta

Nedovoljno razvijena klasterizacija

Nedostatni preradbeni kapaciteti u poljoprivredi

Neriješeni imovinsko pravni odnosi

GOSPODARSTVO, INFRASTRUKTURA I ZAŠTITA OKOLIŠA

Nedovoljna umreženost između poslovnih subjekata - bezidejnost

Nedostatak poduzetničkog duha

Nedostatak prerađivačkih kapaciteta

Veliki broj nezaposlenih osoba

Nedostatna institucionalna podrška poduzetnicima

Niska razina konkurentnosti poduzetničkih subjekata sa područja općine

Limitirajuće poslovno okruženje

Visoka razina administracije

Opadanje broja poslovnih subjekata

Opadanje BDP-a

Iseljavanje mladih i starenje stanovništva

Niska stopa nataliteta

Osiromašeno gospodarstvo

Nedostatak investicija

TURIZAM

Nedostatna turistička ponuda

Nedovoljno zainteresirani dionici u turizmu

Nedovoljno sportsko-rekreacijskih sadržaja

Nedovoljan broj smještajnih kapaciteta

Nedovoljno korišteni prirodni potencijali

Turistička ponuda nedovoljno povezana, određena i prilagođena suvremenim zahtjevima tržišta

Nedovoljna promocija kulturne baštine

Nedovoljan broj turističkih agencija i vodiča

KULTURA, SPORT I DRUŠTVENI ŽIVOT

Civilni sektor nema stalne izvore financiranja

Veliki broj neaktivnih udruga

Nedostatnost financijskih i ljudskih kapaciteta udruga

Nemogućnost školovanja djece uslijed loše financijske situacije

Manjak kapaciteta za brigu o starim i nemoćnim osobama

Nedovoljno sadržaja za zadržavanje mladih

Nedovoljan broj ustanova za obrazovanje odraslih

Nedovoljno financiranje sporskih organizacija

Nedovoljno spremnih projekata u području kulture i sporta

Nerazvijena mreža socijalnih usluga

Zastarjela školska infrastruktura

Zastarjela sporska infrastruktura

Nedovoljno motiviran sporski kadar za rad izvan škola

PRILIKE**POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ**

EU fondovi kao izvor financiranja razvojnih projekata

Članstvo u LAG-u kao preduvjet za dostupnost vanjskih izvora financiranja

Povećanje razine konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje

Diverzifikacija poljoprivredne proizvodnje

Orijentacija na ekološku poljoprivredu

Napredak u modernoj tehnologiji i proizvodnim/pređivačkim linijama

Izgradnja prepoznatljivog proizvoda (branda)

Unaprjeđenje kvalitete proizvoda i dizajna

GOSPODARSTVO, INFRASTRUKTURA I ZAŠTITA OKOLIŠA

EU fondovi kao izvor financiranja razvojnih projekata

Promoviranje gospodarske zone potencijalnim investitorima

Ulaganje u razvoj gospodarske zone

Ulaganje u razvoj poduzetniških potpornih institucija

Poduzetnička edukacija lokalnog stanovništva

Suradnja po modelu Triple Helix (suradnja između gospodarskog, obrazovnog i javnog sektora)

Dostupnost tržišta EU

Razvoj poduzetničke infrastrukture

Ulaganje u povezivanje cestovnih pravaca

Mjere za zapošljavanje i samozapošljavanje

Unaprjeđenje kvalitete proizvoda i dizajna

TURIZAM

Turizam kao horizontalni cilj EU i RH

EU fondovi kao izvor financiranja razvojnih projekata

Postojanje strategije turizma RH kao temelj za razvoj strategije turizma županije i općine

Uzlazni trendovi razvoja ruralnog turizma

Razvoj turističke ponude i infrastrukture

Povezivanje poljoprivrede za turističkom ponudom

Jače korištenje web 2.0 aplikacija

Porast potražnje za ekološkim proizvodima

Lakši pristup emitivnim tržištima

KULTURA, SPORT I DRUŠTVENI ŽIVOT

EU fondovi kao izvor financiranja razvojnih projekata

Jačanje ljudskih kapaciteta kroz programe cjeloživotnog učenja

Decentralizacija državne uprave

Umrežavanje sa drugim JLS-ovima

Socijalne usluge kao prilika za zapošljavanje

PRIJETNJE

POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ

Uvoz jeftinijih proizvoda sa inozemnog tržišta

Zagađenje tla prekomjernim korištenjem zaštitnih sredstava u poljoprivredi

Ograničenja i zapreke u privlačenju sredstava iz EU fondova

Neusklađenost zemljišnih knjiga

GOSPODARSTVO, INFRASTRUKTURA I ZAŠTITA OKOLIŠA

Ograničenja i zapreke u privlačenju sredstava iz EU fondova

Neadekvatna gospodarska i porezna politika u RH

Neujednačen razvoj regija na razini RH

Komplicirana zakonska regulativa i učestale zakonodavne promjene

Sporost u rješavanju predmeta – gradska-županijska-državna uprava

Promjena porezne politike na štetu jedinica lokalne samouprave

Ukidanje općina/općine ili povezivanje sa susjednim/susjednom

Nedovoljna suradnja i koordinacija između državne i lokalne samouprave

Nedovoljna koordinacija i suradnja između državnih institucija

Nestabilni uvjeti poslovanja na tržištu

Nedovoljne olakšice za poduzetnike

Nedostatak sredstava za sufinanciranje projekata poduzetnika

Nelojalna konkurencija – crno tržište

Negativni trendovi na razini nacionalne ekonomije

Prometna izoliranost

TURIZAM

Ograničenja i zapreke u privlačenju sredstava iz EU fondova

Nedovoljno spremnih projekata za razvoj turizma

Zaspostavljanje kontinentalnog turizma

Nedovoljna razina ulaganja i financiranja u pojedine oblike turizma

Konkurentnost okolnih područja

Nezainteresiranost turista

KULTURA, SPORT I DRUŠTVENI ŽIVOT

Ograničenja i zapreke u privlačenju sredstava iz EU fondova

Migracije mladih iz ruralnih područja

Nestajanje tradicijskih vrijednosti i globalizacija

Odlazak školovanog kadra

Neusklađenost sustava obrazovanja sa tržištem rada

Kako se veliki broj stanovnika grada Kutjeva bavi primarnom poljoprivrednom proizvodnjom i preradom glavni naglasak je stavljen na sektor poljoprivrede i ruralnog razvoja. Područje gospodarstva, infrastrukture i zaštite okoliša je također

vrlo važan kotač u razvoju svakog područja pa tako i grada Kutjeva. Kako se poljoprivredna proizvodnja stanovnika naslanja i usko je vezana sa turizmom upravo su turističke aktivnosti i privlačenje turista važni u razvoju ovog područja. Svakako nije zanemareno niti područje kulturnog života i društvenih zbivanja kao i sporta.

6. STRATEGIJA RAZVOJA I FINANCIRANJE JAVNIH POTREBA

U prethodnim poglavljima izvršena je analiza stanja svih resursa, istaknute su glavne prednosti, nedostaci, razvojni problemi i potrebe grada Kutjeva. Za analizu su korišteni prikupljeni relevantni i verificirani podaci i informacije, provedeno je anketiranje dionika putem web stranice općine, poduzetnika, udruga i ustanova; održani su učestali kontakti i razgovori s Radnim skupinama oko glavnih snaga, slabosti, prilika i prijetnji koje karakteriziraju grad Kutjevo. Najznačajnije učesće imali su članovi Radnih skupina (Odluka o imenovanju-prilog).

Tijekom izrade strategije provedena su tematske panel-rasprave na koje su pozvani svi dionici grada Kutjeva; zaposlenici, gradski vijećnici, poduzetnici, organizacije civilnog društva, građani i predstavnici udruga. Zainteresirani dionici bili su u dostaviti svoje prijedloge i projektne ideje Radnim skupinama i izrađivaču dokumenta. Ovim pristupom izrade Strategije u potpunosti su ispunjena načela transparentnosti, konsenzusa i javnosti.

Uzimajući u obzir sve navedeno u prikazanoj analizi stanja, razvojnim politikama svih razina, javnom mnijenju grada Kutjeva i nastojanjima kreiranja dugoročno održivog razvoja predstavnika lokalne vlasti, u nastavku teksta koji slijedi prikazati će se nova vizija grada Kutjeva s pripadajućim strateškim ciljevima. U tabličnom obliku prikazati će se povezanost strateških ciljeva i prioriteta . Nakon prikaza strateških ciljeva i prioriteta opisati će se predložene mjere i mehanizmi te mjere provedbe.

Za realizaciju predviđene strategija potrebna su financijska sredstva. U Republici Hrvatskoj sustav javnog financiranja čine tri segmenta: državni proračun, proračuni izvanproračunskih fondova te proračuni jedinica lokalne uprave i samouprave. Državni proračun te izvanproračunski fondovi tvore kondolidiranu bilancu središnje države, a konsolidirana bilanca središnje države zajedno s proračunima jedinica lokalne uprave i samouprave konsolidiranu bilancu opće države. U ovom poglavlju prikazat će se prihodi i rashodi grada Kutjeva. Prema Zakonu o proračunu, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave jest općina, grad i županija čija tijela obavljaju funkcije, izvršavaju zadaće i donose programe propisane zakonom i odlukama donesenim na temelju zakona, za što se sredstva osiguravaju u njihovu proračunu (NN 87/8 , 136/12, 15/15). Jedinice lokalne samouprave stječu prihode iz vlastitih izvora, zajedničkih poreza i dotacija državnog i županijskog proračuna, a sve sukladno Zakonu o financiranju jedinica lokalne uprave i područne (regionalne) samouprave te kasnijim izmjenama i dopunama istog zakona (NN 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12, 147/14) .

Vlastiti porezi gradova i općina jesu:

1. prihodi od vlastite imovine, u smislu članka 68. stavka 3. točke 1., 2., 3. i 4. Zakona o

lokalnoj samoupravi i upravi,

2. općinski odnosno gradski porezi u skladu s ovim Zakonom,
3. novčane kazne i oduzeta imovinska korist za prekršaje koje sami propišu,
4. upravne pristojbe u skladu s posebnim zakonom,
5. boravišne pristojbe, u skladu s posebnim zakonom,
6. komunalne naknade doprinosi i druge naknade utvrđene posebnim zakonom,
7. naknade za uporabu javnih općinskih ili gradskih površina,
8. drugi prihodi utvrđenim posebnim zakonom.

Općine ili gradovi mogu uvesti sljedeće poreze:

1. prirez porezu na dohodak,
2. porez na potrošnju,
3. porez na kuće za odmor,
4. porez na neobrađeno obradivo poljoprivredno zemljište,
5. porez na nekorištene poduzetničke nekretnine,
6. porez na tvrtku ili naziv,
7. porez na korištenje javnih površina.

Prirez porezu na dohodak plaćaju porezni obveznici prema mjestu prebivališta i za općine može iznositi najviše 10%.

Zajednički prihodi su porez na dohodak i porez na promet nekretnina. Prihod od poreza na dohodak dijeli se između države, općine, grada i županije po sljedećoj zakonski definiranoj raspodijeli:

- udio općine/grada – 60%,
- udio županije – 16,5%,
- udio za decentralizirane funkcije – 6%,
- udio za pomoći izravnavanja za decentralizirane funkcije 16%,
- udio za pomoći za projekte sufinancirane sredstvima ESI fondova čiji su nositelji

JL(R)S ili pravne osobe u njihovom vlasništvu/suvlasništvu, te ustanove čiji su nositelji – 1,5%.

Zajednički prihodi, države, općine i grada su i prihodi od ugovorenih godišnjih naknada za koncesije, prema Zakonu o koncesijama (»Narodne novine«, br. 89/92.), i to:

1. za crpljenje mineralnih i termalnih voda – 50% općine/gradovi, 50% država,
2. za zahvaćanje voda za javnu vodoopskrbu – 30% općine/gradovi, 70% država.

U Republici Hrvatskoj česte su zakonodavne izmjene poreznih propisa pa je 01.01.2015. godine na snagu stupio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 2. prosinca 2014. godine. Navedenim zakonskim aktom promijenjena je raspodjela prihoda od poreza na dohodak pa danas gradovima i općinama pripada 60% ovog izvora prihoda koji se može uvećati za maksimalno 6%, a što ovisi o broju preuzetih decentraliziranih funkcija.

Svaka preuzeta funkcija ima svoju postotnu vrijednost, a one iznose:

- osnovno školstvo – 1,9%,
- srednje školstvo – 1,3%,
- socijalna skrb – 0,8%,
- primarna zdravstvena zaštita – 1,0%,
- vatrogastvo 1,0%.

Drugi po izdašnosti izvor prihoda jedinica lokalne samouprave su neporezni prihodi u koje se ubrajaju brojne pristojbe i naknade. Najizdašniji izvor prihoda ove skupine prihoda su komunalne naknade i doprinosi.

Bez obzira na dostupne prihode iz navedenih sredstava fokus grada Kutjeva će biti na povlačenju sredstava iz EU fondova, stoga će ovaj dokument pripomoću u ostvarenju toga cilja.

7. FINANCIRANJE RAZVOJNIH PROJEKATA GRADA KUTJEVA SREDSTVIMA EU FONDOVA

Od 01.07.2013. godine, Republika Hrvatska je članica Europske unije. Članstvo u Europskoj uniji donosi novu financijsku perspektivu Republici Hrvatskoj i njenim građanima, kroz korištenje EU fondova. Poželjno je napomenuti kako je i do ulaska u Europsku uniju, Republika Hrvatska koristila programe pomoći za države nečlanice, i to:

- do 2006. godine programe: CARDS, PHARE, ISPA i SAPARD,
- od 2007. do 2013. godine program: IPA

Kroz navedene programe Europska unija Republici Hrvatskoj dodijelila je više od 1,6 milijardi Eura za financiranje različitih projekata. Ulaskom u Europsku uniju 01.07.2013. godine na raspolaganju su sredstva EU fondova namijenjena isključivo zemljama članicama koja su u funkciji ostvarivanja Kohezijske politike Europske unije.

Dodatna sredstva Europske unije dostupna su kroz Programe Unije koji predstavljaju integrirani niz aktivnosti koje usvaja Europska unija u svrhu promicanja suradnje između država članica u različitim područjima povezanim sa zajedničkim politikama EU. Programi Unije u kojima mogu sudjelovati korisnici iz Republike Hrvatske, pa tako i grad Kutjevo su:

- HORIZON 2020
- ERASMUS +

- FISCALIS 2020
- CUSTOMS 2020
- PERICLES 2020
- HERCULE III
- JUSTICE
- CONSUMER
- LIFE
- EMPLOYMENT and SOCIAL INNOVATION – Zapošljavanje i socijalne inovacije
- YOUTH EMPLOYMENT INITIATIVE – Inicijativa za zapošljavanje mladih
- COSME – Program za konkurentnost MSP-a
- CREATIVE EUROPE
- EUROPA ZA GRAĐANE 2014 – 2020
- PRAVA I DRŽAVLJANSTVO
- ZDRAVLJE ZA RAST (Health for Growth)

Strategija EUROPA 2020 je strategija za pametan, održiv i uključiv rast, te je temeljni strateški dokument EU za razdoblje od 2014. do 2020. Njime su definirani prioriteti i ciljevi djelovanja svih ekonomskih politika. Stoga bi sve buduće investicije privatnog i javnog sektora trebale biti koherentne sa spomenutom Strategijom, a koherentnost je nužna kako bi se u što većoj mjeri apsorbirala bespovratna sredstva EU fondova od strane grada Kutjeva i njenih dionika koji funkcioniraju u tom okruženju. Sredstva su osigurana kroz sljedeće fondove, a koji u potpunosti obuhvaćaju novu kohezijsku politiku Europske unije:

- CF – Kohezijski fond,
- ESF – Europski socijalni fond,
- ERDF – Europski fond za regionalni razvoj,
- EARDF – Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj,
- EMFF – Europski fond za pomorstvo i ribarstvo.

Svaka od zemalja članica EU ima na raspolaganju ove fondove kao izvore financiranja. Međutim, razlika između slabo razvijenih, prijelaznih i razvijenih regija ogledat će se u koncentraciji fondova odnosno bespovratnih sredstava u skladu s razinom njihove razvijenosti mjerene visinom BDP-a.

Tematske cjeline koje podržavaju ovi fondovi i strategija Europa 2020, u okviru kojih će grad Kutjevo moći predlagati razvojna rješenja i financirati ih iz fondova su:

- Jačanje istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija
- Proširenje pristupa i korištenje informacijskih i komunikacijskih tehnologija
- Podizanje konkurentnosti MSP, poljoprivrednih proizvođača, ribara i akvakulture

- Poticanje pomaka prema nisko-karbonskim tehnologijama u svim industrijama
- Poticanje prilagođavanja klimatskim promjenama i upravljanja rizicima
- Zaštita okoliša i unapređivanje efikasnosti i korištenja energije
- Izgradnja energetski učinkovitog i održivog transporta
- Poticanje zapošljavanja i mobilnosti radne snage
- Poticanje socijalnog uključivanja i borba protiv siromaštva
- Ulaganje u obrazovanje i cjeloživotno obrazovanje
- Unapređivanje institucionalnog kapaciteta i učinkovitosti uprave

Ove tematske cjeline, kako su definirane uredbama, trebaju se prenijeti u prioritetne osi nacionalnih operativnih programa. Kao što je vidljivo, pojedine tematske cjeline mogu biti financirane iz više izvora odnosno fondova. Tehnička pomoć nema formalan status tematske

cjeline, ali se po odredbama Uredbe o fondovima može programirati kao prioritetna os. Hrvatska je odlučila koristiti sredstva za projekte iz svih raspoloživih tematskih cjelina njihovom razradom kroz nacionalne operativne programe.

Operativni programi označavaju detaljne planove i načine na koje država članica namjerava koristiti dodijeljena sredstva, te detaljni prikaz financijskih iznosa i prioriteta u koje će se ti iznosi usmjeriti. Uredbom o fondovima utvrđena je struktura samih operativnih programa, međutim njihov broj određuje sama država članica.

Republika Hrvatska ima četiri operativna programa, po kojima će planove pripremati svi dionici u gradu Kutjevu:

Konkurentnost i kohezija - Operativni program Konkurentnost i kohezija financira se iz Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda te je ujedno i najveći operativni program. Operativni program podijeljen je na prioritetne osi koje se dijele na investicijske prioritete unutar kojih su određeni specifični ciljevi i aktivnosti koje je moguće financirati. Od jedanaest ponuđenih, Hrvatska je odlučila raspoloživa sredstva usmjeriti u devet tematskih cjelina. Od pet mogućih tematskih cjelina koje se mogu financirati iz Kohezijskog fonda, Hrvatska je odabrala dvije za ulaganje, pa je Program podijeljen u 10 prioritetnih osi, od kojih su sve financirane iz Europskog fonda za regionalni razvoj, dok su 2 financirane iz Kohezijskog fonda i Europskog fonda za regionalni razvoj (prioritetna os 6: Zaštita okoliša i održivost resursa te prioritetna os 7: Povezanost i mobilnost). Za ulaganja u rast i razvoj kroz navedene prioritetne osi namijenjeno je ukupno 6,88 milijardi (4,32 milijardi eura iz Europskog fonda za regionalni razvoj, a 2,56 milijardi eura iz Kohezijskog fonda).

Učinkoviti ljudski potencijali – Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali financira se iz Europskog socijalnog fonda. Temeljni cilj ovog Operativnog programa je pridonijeti rastu zapošljavanja i jačanju socijalne kohezije u Hrvatskoj. Ukupno ima pet prioritetnih osi koje su podijeljene na investicijske prioritete i specifične ciljeve, a prioritete su:

- Visoka zapošljivost i mobilnost radne snage
- Socijalno uključivanje

- Obrazovanje i cjeloživotno učenje
- Pametna administracija

Za smanjenje nezaposlenosti, socijalnu uključenost, obrazovanje, cjeloživotno učenje, suzbijanje diskriminacije, efikasnu javnu upravu i niz drugih mjera, u razdoblju od 2014. do 2020. godine dostupno je 1,85 milijardi eura (1,58 milijardi eura iz proračuna Europske unije, a 66 milijuna eura iz Inicijative za zapošljavanje mladih).

Program ruralnog razvoja – strateški je dokument koji bi trebao pridonijeti razvoju hrvatske poljoprivrede i ruralnom razvoju te predstavlja preduvjet za korištenje sredstava iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj. Sredstva su u najvećoj mjeri namijenjena poljoprivrednicima i vlasnicima poljoprivrednih gospodarstava, pa tako i u gradu Kutjevu. Programom su definirani sljedeći ciljevi:

- Poticati konkurentnost poljoprivrede,
- Osigurati održivo upravljanje prirodnim resursima i klimatskim promjenama,
- Postići uravnotežen teritorijalni razvoj ruralnih područja, uključujući stvaranje i očuvanje radnih mjesta.

U Programu su definirane različite mjere za čije će ostvarenje biti alocirana sredstva, a u okviru tih mjera određene su podmjere koje sadrže aktivnosti prihvatljive za ulaganje. Dakle, prema Operativnom programu, iz *Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj* planira se financirati 16 mjera. Mjere predviđene u Programu ruralnog razvoja, posebice interesantne za razvoj grada Kutjeva su:

- Prijenos znanja i aktivnosti informiranja
- Savjetodavne usluge, usluge upravljanja i pomoći u poljoprivrednim gospodarstvima
- Sustavi kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode
- Ulaganje u fizičku imovinu
- Obnavljanje poljoprivrednog proizvodnog potencijala oštećenog uslijed prirodnih nepogoda i katastrofalnih događaja i uvođenje odgovarajućih preventivnih aktivnosti
- Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja
- Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima
- Ulaganje u razvoj šumskog područja i povećanje održivosti šuma
- Uspostavljanje skupina i organizacija proizvođača
- Poljoprivreda, okoliš i klimatski uvjeti
- Ekološki uzgoj
- Plaćanja povezana s područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima
- Suradnja
- Upravljanje rizicima
- Financiranje dodatnih izravnih plaćanja za Hrvatsku
- Podrška za LEADER lokalni razvoj (*CLLD - eng. Community Lead Local Development – lokalni razvoj kojeg vodi zajednica*)

Ukupna alokacija za Program ruralnog razvoja za razdoblje od 2014. do 2020. godine iznosi 2,38 milijardi eura (2,02 milijardi eura iz Europskog fonda za ruralni razvoj, a ostatak iz sredstava nacionalnog proračuna Republike Hrvatske).

Operativni program za pomorstvo i ribarstvo – Operativni je program kojim Republika Hrvatska kroz korištenje sredstava iz Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo doprinosi ostvarenju sveobuhvatnog cilja Zajedničke ribarstvene politike; osigurati da aktivnosti ribarstva i akvakulture doprinosu dugoročnim, održivim uvjetima koji se odnose na okoliš i koji su potrebni za gospodarski i socijalni razvoj. Sredstva su u najvećoj mjeri namijenjena ribarskom sektoru. Programom su definirani sljedeći ciljevi:

- Promicanje konkurentnog, okolišno i gospodarski održivog i društveno odgovornog ribarstva i akvakulture,
- Poticanje provedbe Zajedničke ribarstvene politike (ZRP)
- Promicanje uravnoteženog i uključivog teritorijalnog razvoja ribarstvenih područja i akvakulturnih područja u akvakulturi,
- Poticanje razvoja i provedbe Integrirane pomorske politike (IPP) Unije.

Sredstva za postizanje strateških ciljeva raspoređena su unutar šest prioriteta. Ukupna alokacija za Operativni program za pomorstvo i ribarstvo u razdoblju od 2014. do 2020. godine iznosi 252,6 milijuna eura, stoga dionici iz grada Kutjeva će imati brojne mogućnosti povlačenja sredstava iz ovog područja razvoja.

8. USKLAĐENOST SA STRATEŠKIM DOKUMENTIMA

Strateški ciljevi EU - Strategija Europa 2020

Europa 2020 je temeljni strateški dokument Europske unije za tekuće programsko razdoblje 2014.-2020. Strategijom Europa 2020. nastoji se potaknuti rast koji je

- pametan – učinkovitijim ulaganjem u obrazovanje, istraživanje i inovacije,
- održiv – zahvaljujući odlučnom zaokretu ka niskougljičnom gospodarstvu i
- uključiv – stavljanjem velikog naglaska na stvaranje radnih mjesta i smanjenje siromaštva.²⁸

Strategija Europa 2020 je odredila 5 konkretnih ciljeva koje želi postići do 2020. godine.

²⁸ <http://ec.europa.eu/>

Tablica 36. Glavni ciljevi RH za 2020. godinu u odnosu na strategiju "Europa 2020"

Glavni ciljevi	EUROPA 2020	Hrvatska 2011	Hrvatska 2020
Zapošljavanje			
zaposlenost populacije između 20 i 64 godine	75%	57%	59%
Istraživanje i razvoj			
% BDP-a uloženo u istraživanje i razvoj	3%	0.73%	1,4%
Klimatsko-energetski cilj 20/20/20			
smanjenje emisije stakleničkih plinova	20%	-	20%
udio obnovljivih izvora energije	20%	13.8%	20%
povećanje energetske učinkovitosti	20%	-	20%
Obrazovanje			
postotak osoba koje rano napuste školovanje	10%	4,1%	4%
postotak populacije u dobi 30-34 sa završenim tercijarnim obrazovanjem	40%	24,5%	35%
Siromaštvo / socijalna isključenost			
broj ljudi izloženih riziku siromaštva	20 milijuna manje	1.382.000	1.282.000

Izvor: Eurostat²⁹

Od svih država članica se očekuje da glavne ciljeve strategije "Europa 2020" prilagode svom nacionalnom kontekstu. U zajedničkoj regulativi koja određuje korištenje ESI fondova (ESI-Europski strukturni i investicijski fondovi), Europska Komisija identificirala je 11 tematskih ciljeva u okviru kojih svaka država članica odabire investicijske prioritete i definira svoje specifične ciljeve.

Strateški ciljevi Republike Hrvatske

Partnerski sporazum označava sporazum između Europske komisije i zemalja članica o ESI fondovima. Točnije, zemlje članice moraju izraditi, implementirati te zatim ispregovarati s Komisijom strateške planove s investicijskim prioritetima koji su usklađeni s općim ciljevima strategije Europa 2020. i pokrivaju svih pet ESI fondova (Europski fond za regionalni

²⁹ Eurostat

razvoj – ERDF, Europski socijalni fond – ESF, Kohezijski fond – CF, Europski fond za pomorstvo i ribarstvo i Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj – EAFRD).

Partnerski sporazum je krovni plansko-programski dokument koji nastaje kao rezultat višerazinskih pregovora s predstavnicima lokalnih i regionalnih jedinica, različitim interesnim skupinama te nevladinim organizacijama. Svrha pregovora je poboljšati koordinaciju, osigurati dosljednu provedbu, omogućiti korisnicima izravni pristup financijskim sredstvima te povezati fondove sa Strategijom Europa 2020. Europska komisija je potvrdila Partnerski sporazum s Hrvatskom 30. listopada 2014. godine čime je otvoren put za korištenje 10.6 milijardi eura iz ESI fondova u idućih 7 godina odnosno 10 godina ako uključimo N+3 razdoblje. Navedena sredstva će biti okosnica hrvatske razvojne strategije te će mobilizirati dodatno javno i privatno financiranje za rast i otvaranje radnih mjesta čime će se smanjiti regionalne razlike u zemlji.

U partnerskom sporazumu prepoznato je 6 konkretnih strateških područja u kojima Hrvatska očekuje pozitivne promjene korištenjem sredstava iz europskih fondova:

- razvoj konkurentnih i inovativnih poduzeća;
- promicanje energetske učinkovitosti, obnovljivih izvora energije i zaštite prirodnih resursa;
- održiva i moderna prometna i mrežna infrastruktura;
- povećanje sudjelovanja na tržištu rada i poboljšanje dostupnosti i kvalitete obrazovanja;
- učinkovita javna uprava i pravosuđe.
- smanjenje siromaštva i jačanje socijalne uključenosti;

Operativni programi

Naslanjaju se na Partnerski sporazum te detaljno utvrđuju prioritete, mjere i aktivnosti potrebne za učinkovito korištenje sredstava iz ESI fondova. Ovi dokumenti pokrivaju ključna investicijska područja za aktualno programsko razdoblje te utvrđuju financijsku strukturu s obzirom na investicijske prioritete. Kod određivanja investicijskih prioriteta prilikom izrade Strategije grada Kutjeva vodilo se računa o usklađivanju s tri Operativna programa (OP) koje je pripremila Hrvatska i koji su odobreni od strane Europske Komisije, OP „Konkurentnost i kohezija“ i OP „Učinkoviti ljudski potencijali“ usvojenima u prosincu 2014. godine te s Programom ruralnog razvoja 2014.-2020. godine usvojenim u svibnju 2015. godine, te se sukladno tome krenulo u kompletiranje izrade strategije razvoja grada Kutjeva.

Strateški ciljevi regije i Požeško-slavonske županije

Temeljni strateški dokumenti koji alociraju financijska sredstva iz ESI fondova u svrhu provedbe projekta specifičnih za jedinice lokalne i regionalne samouprave su: Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske te na nju nadovezujuće županijske razvojne strategije. Za grad Kutjevo relevantna je Strategija razvoja Požeško-slavonske županije 2011. – 2013. (s produljenim trajanjem i na 2016. godinu).

U Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u tijeku je izrada **Strategije regionalnoga razvoja Republike Hrvatske** za razdoblje do 2020. godine, temeljnog planskog dokumenta politike regionalnoga razvoja na središnjoj razini kojim se utvrđuju ciljevi i prioritete regionalnog razvoja Republike Hrvatske te način njihova postizanja,

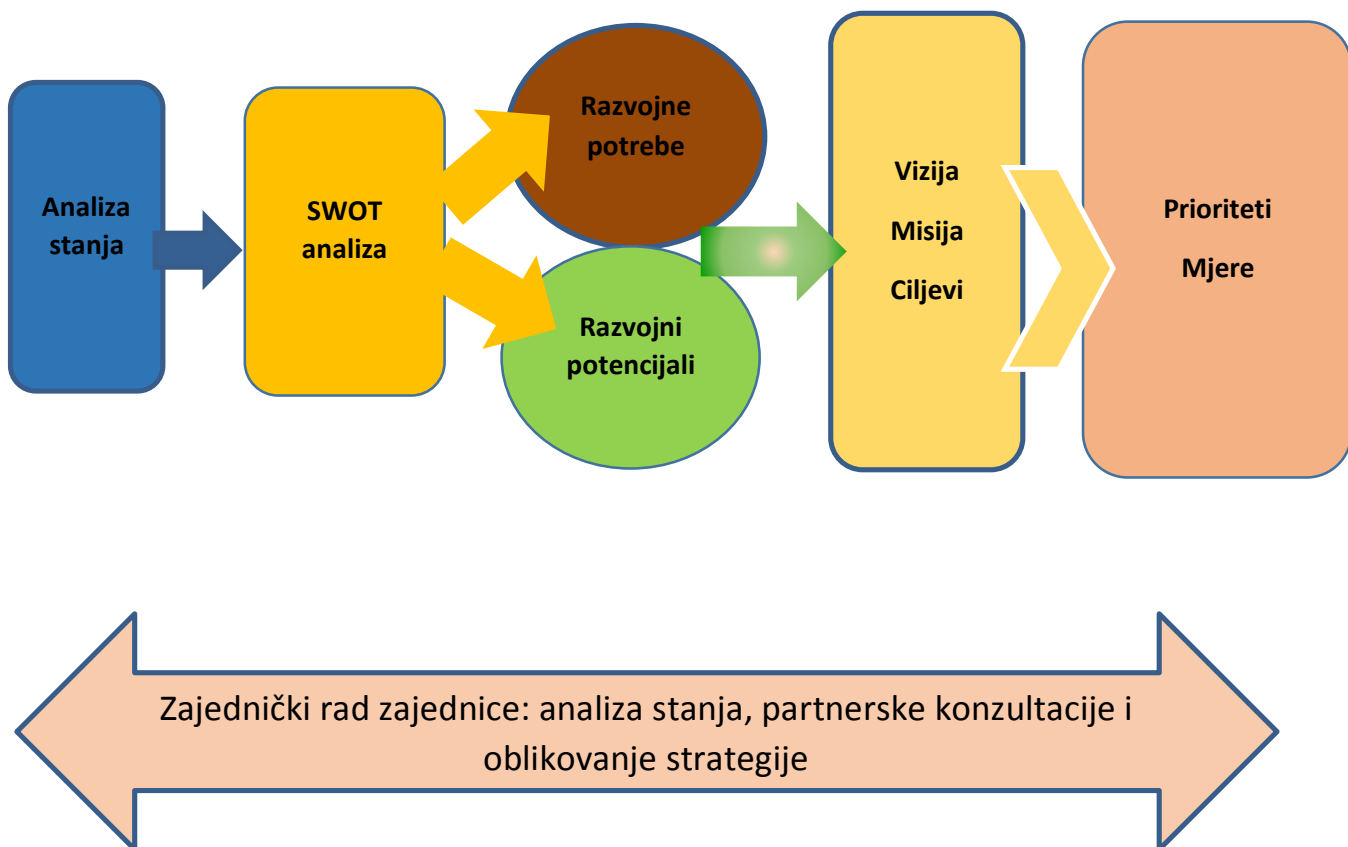
područja s razvojnim posebnostima, kao i međusobni odnos i aktivnosti tijela državne uprave i drugih sudionika regionalnog razvoja uključenih u provedbu Strategije. Dakle, na nacionalnoj razini u vrijeme izrade ove strategije još uvijek nije izrađena nova strategija regionalnog razvoja RH, a posljedično kasni i izrada nove županijske strategije Požeško-slavonske županije (ŽRS) na koju se kao dokument nižeg reda treba i ova Strategija razvoja grada Kutjeva za razdoblje od 2015.-2020. godine. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije je dalo naputak da se važenje starih ŽRS-a produži i na 2016. godinu, tako je sadržaj Strategija razvoja grada Kutjeva za razdoblje od 2015.-2020. godine usklađen sa s relevantnim strateškim dokumentom – Strategijom razvoja Požeško-slavonske županije 2011. – 2013. godine.

Grad Kutjevo je također i član Lokalne akcijske grupe Barun Trenk, te je aktivno uključena u njen rad. Za područje ovog LAG-a je važeća i Lokalna razvojna strategija lokalne akcijske grupe Barun Trenk 2014.-2016. Predstavnici grada Kutjeva su sudjelovali u izradi predmetne strategije, te su na taj način kroz nju artikulirali potrebe i ciljeve općine.

9. VIZIJA I MISIJA GRADA KUTJEVA

Kako bi se definirala vizija i misija grada Kutjeva, te kako bi se istaknuli ključni prioriteti i ciljevi daljnjeg razvoja, pristupilo se izradi koraka u izradi Strategije razvoja grada Kutjeva.

Slika 3. Koraci u izradi Strategija razvoja grada Kutjeva

Na slici je vidljivo kako se prvotno pristupilo analizi postojećeg stanja te su se formirale radne skupine koje su izradile SWOT analizu definirajući time razvojne potrebe i razvojne potencijale. Nakon toga uslijedilo je definiranje vizije, misije, ciljeva, prioriteta i mjera na kojima će se temeljiti razvoj grada Kutjeva do 2020. godine.

Vizija predstavlja željeno stanje u kojem se grad Kutjevo vidi u 2020. godini, a koje će proisteći kroz zadovoljavanje zacrtanih ciljeva i prioriteta, a kroz primjenu predviđenih mjera. Razvojni ciljevi, prioriteti i mjere proistekli su iz analize stanja te SWOT analize koja je raspravljena kroz koordinacijske sastanke sa radnim skupinama te analizu mišljenja dionika zaprimljenih elektroničkim putem.

Vizija usvojena od strane svih relevantnih dionika lokalnog razvoja grada Kutjeva glasi:

„Grad Kutjevo – mjesto ugodnog življenja, visokog životnog standarda, jedinstvene i očuvane kulturne i prirodne baštine temeljene na razvijenom poduzetništvu, turizmu i poljoprivredi.

Vizija je da grad Kutjevo bude mjesto ugodnog življenja svakog njegovog stanovnika privlačeći sve više mladih na dolazak i ostanak, osiguravajući pri tome visoki životni standard i zadovoljstvo kroz jedinstvenu i očuvanu kulturnu i prirodnu baštinu temeljenu na razvijenom poduzetništvu, turizmu i poljoprivredi.

Misija predstavlja ono što će se trenutno učiniti u svrhu razvoja grada Kutjeva kao i ono što stanovništvo i gospodarski sektor očekuju od gradske uprave u postizanju zadanih ciljeva. Misija usvojena od strane svih relevantnih dionika lokalnog razvoja grada Kutjeva glasi:

„Stvaranje preduvjeta u svim segmentima života na području grada Kutjeva za kvalitetan život svih dionika, prilagođavajući se promjenama modernog okruženja.

Misija grada Kutjeva je stvoriti preduvjete u svim segmentima života (zaposlenje stanovnika, uređenost grada i mnoštvo kulturnih i turističkih događanja) povećavajući razinu kvalitete življenja na području grada, prilagođavajući se promjenama modernog društva.

Jedna od glavnih uloga lokalne samouprave je raditi skupa da zadovoljimo sve naše potrebe. Želimo povećati učinkovitost lokalne samouprave, ojačati je sinergijom s gospodarskim i civilnim sektorom. Time želimo postići djelotvornost lokalne samouprave kao rezultata demokratskog pristupa. Uključivost ne smatramo obvezom nego je smatramo prilikom za postizanje vizije razvoja našeg grada. Tako ćemo ojačati moralnu dimenziju društvenog sustava, povećati konkurentnost naše općine te razvijati koncept održivosti. Održivost je način života, način kako da ostanemo na ovom prostoru i da ga predamo generacijama koje dolaze iza nas: vitalno gospodarstvo, ljudi koji žive od svoga rada, pomaganje onima kojima je pomoć potrebna uz poštivanje prirodnog okruženja.

VIZIJA - „Grad Kutjevo – mjesto ugodnog življenja, visokog životnog standarda, jedinstvene i očuvane kulturne i prirodne baštine temeljene na razvijenom poduzetništvu, turizmu i poljoprivredi“

Kutjevo 2016.-2020.

VRIJEDNOSTI

Lokalno zajedništvo

Učinkovita lokalna samouprava

Održiv razvoj

PODRUČJA DJELOVANJA

Gospodarstvo

Lokalna zajednica

Prirodni resursi

Ciljevi i prioriteta razvoja

1. Praćenje ostvarenja ciljeva i prioriteta
2. Izvještavanje

Plan provedbe

Strateški cilj 1. Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj
Strateški cilj 2. Razvoj gospodarstva, infrastrukture i zaštita okoliša
Strateški cilj 3. Razvoj turizma
Strateški cilj 4. Kulturni, sportski i društveni razvoj

Ostvarenje vizije grada Kutjeva je kroz ostvarenje četiri strateška cilja:

- Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj
- Razvoj gospodarstva, infrastrukture i zaštita okoliša
- Razvoj turizma
- Kulturni, sportski i društveni razvoj

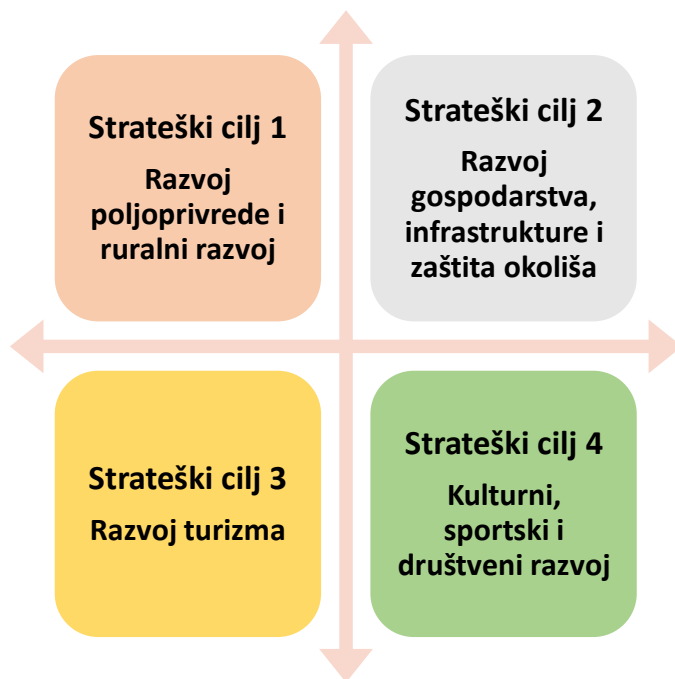
10. STRATEŠKI CILJEVI I PRIORITETI

Strateški ciljevi međusobno su isprepleteni i komplementarni te zajedničkom sinergijom vode ka ostvarenju vizije koja se može definirati kao dugoročni, ali ostvarivi sveobuhvatni cilj provedbe strategije. Prethodno je pojašnjena vizija i misija, njene karakteristike, čimbenici ostvarenja i mogućnosti nositelja razvojnih politika. U daljnjoj razradi strateškog okvira definirani su strateški ciljevi razvoja koji su u funkciji ostvarenja dugoročnog cilja (vizije razvoja). Ciljevi su formulirani po S.M.A.R.T. načelima postavljanja ciljeva. Navedeno znači da su postavljeni strateški ciljevi:

- Specifični (eng. Specific),
- Mjerljivi (eng. Measurable),
- Ostvarivi (eng. Achievable/Attainable),
- Relevantni (eng. Relevant),
- Vremenski određeni (eng. Time -bound).

U skladu sa razvojnim i tekućim problemima i potrebama grada Kutjeva definirani su sljedeći strateški ciljevi čije će ostvarenje doprinijeti željenom dugoročnom cilju razvoja grada Kutjeva.

Slika 4. Strateški ciljevi grada Kutjeva

10.1. Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj

Prioritet 1.1. Povećati potencijal za primarnu poljoprivrednu proizvodnju i preradu

Gospodarski razvoj grada Kutjeva tradicionalno je okrenut poljoprivredi te poljoprivreda kroz povijest predstavlja stil života gotovo svakog stanovnika. Veliki broj površina prekriveno je sa šumama, pašnjacima, voćnjacima, oranicama dok znatnu ulogu treba imati vinograd. Kutjevačko područje prepoznatljivo je u Hrvatskoj i svijetu po vrhunskim vinima i nastavak ulaganja u te razvojne potencijalne ključ je uspjeha. Poljoprivredna proizvodnja u budućem razdoblju treba se temeljiti na održivosti i povećanju eko-proizvodnje

Konvencionalna poljoprivreda najčešći je tip poljoprivredne proizvodnje i u Hrvatskoj, pa tako i u gradu Kutjevu. Ipak, očit je pomak u smislu ulaska i drugih načina gospodarenja u poljoprivredi te je tako prema recentnim podacima ekološka poljoprivreda činila 2,4 % proizvodnje u RH, a integrirana 6,0%. Povećanju površina pogoduju prvenstveno poticaji koji se dobivaju za ekološku i integriranu proizvodnju, ali i sve veća svijest proizvođača i potrošača o važnosti očuvanja okoliša i održivog razvoja. Iako je primjena ovih tipova poljoprivredne proizvodnje i dalje u gradu Kutjevu vrlo mala u usporedbi s ostalim razvijenim županijama, smatra se da će svakako u vrlo skoroj budućnosti uslijediti povećanje. Zbog relativno očuvanog okoliša i manjih parcela, ekološka poljoprivreda za grad Kutjevo i njene dionike može predstavljati put ulasku na strana tržišta, budući da EU trenutno ne pokriva svoje potrebe za ekološkim proizvodima. Oni su ujedno u većem cjenovnom rangu te mogu doprinijeti prepoznatljivosti regije, što je nužno za razvoj poljoprivredne proizvodnje u RH.

Kao prioritet ovdje se nameću veća ulaganja u rekonstrukciju, modernizaciju i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava, poticanje izgradnje prehrambenih i skladišnih kapaciteta za poljoprivredne proizvode. Vidljivo je kako je potrebno podići razinu obrazovanja u poljoprivredi te udružiti poljoprivredne proizvođače kako bi imali bolji i jači pristup tržištu. Svakako je budućnost ulaganja u ekološku i održivu poljoprivrednu proizvodnju.

10.2. Razvoj gospodarstva, infrastrukture i zaštita okoliša

Prioritet 2.1. Osigurati preduvjete za razvoj poduzetništva

Svrha ove mjere je razviti poduzetničku klimu i stvoriti preduvjete za razvoj poduzetništva. Grad Kutjevo nemože otvarati radna mjesta ali svakako može osigurati preduvjete za poticanje inozemnih i domaćih investicija. Ovdje posebice naglasak imaju mala i srednja poduzeća kojih ima najviše i koja su korač razvoja svakog područja pa tako i grada Kutjeva.

Mala i srednja poduzeća najznačajniji su pokretač gospodarstva, a važna uloga ovog sektora posebno je vidljiva kroz njihov udio u zaposlenosti, u ukupno ostvarenom prihodu i izvozu. Uspješna performanca sektora MSP važnija je nego ikada. Rastuća mala i srednja poduzeća predstavljaju ključan dio rješenja problema dugotrajne visoke stope nezaposlenosti u Hrvatskoj. Opstanak i razvoj hrvatskih malih i srednjih poduzeća na jedinstvenom tržištu Europske unije ovisi o njihovoj sposobnosti uspješnog konkuriranja i prilagodbi zahtjevnom tržištu i oštroj konkurenciji.

Osnovni uvjeti razvoja poduzetništva u pojedinoj nacionalnoj ekonomiji su tržište, platežno sposobna potražnja, konkurencija, autonomija gospodarskih subjekata, političko, pravno, socioekonomsko i kulturno okruženje, poduzetnička klima u državi, poticanje razvoja poduzetništva. Na neke od tih preduvjeta grad Kutjevo nemožemo utjecati ali može svojom lokalnom politikom stvoriti preduvjete za dolazak investitora i otvaranje novih radnih mjesta.

Ključ uspjeha grada Kutjeva je osigurati funkcioniranje poduzetničkih zona, poticati uvođenje novih tehnologija u proizvodnu i uslužnu djelatnost, stvoriti pozitivnu klimu za inovacije i razvoj, rediti prostorno-plansku dokumentaciju, poboljšati sustav opskrbe plinom i električnom energijom i poboljšati sustav vodoopskrbe i kanalizacije.

Prioritet 2.2. Omogućiti kvalitetnije povezivanje gospodarstva za obrazovnim sektorom

Važan čimbenik svakog razvoja gospodarstva je povezivanje istog sa obrazovnim sektorom. Često se događa da mjere obrazovanja ne odgovaraju potrebama na tržištu rada te da poduzetnici traže drugačija znanja i iskustva. Svakako je bitno razviti specijalizirane edukacijske programe usklađene sa potrebama gospodarstva te povezati potporne institucije, poduzetnike i obrazovni sektor kako bi se dobila jasna slika potreba na tržištu te kako bi se razvijala zanimanja koja će zaposliti nove ljude.

Cilj je stvoriti povoljne uvjete i usmjerenje razvoja poduzetništva, zaštititi postojeće proizvodnje u prioritetnim prerađivačkim granama, jačati postojeće i tradicionalne grane i stvoriti okruženje za razvoj novih grana visokih tehnologija s integriranom brigom za okoliš. U tu svrhu treba poticati razvoj poduzetništva raznim vidovima potpore te uključivanjem obrazovnih i znanstvenih institucija i tako povećati konkurentnost poduzetnika.

Prioritet 2.3. Povećanje ulaganja u zaštitu okoliša i obnovljive izvore energije

Prioritet grada Kutjeva je stavljen na zaštitu okoliša i obnovljive izvore energije. U širem smislu, pod obnovljivim izvorima energije podrazumijevamo energiju vodnih snaga, energiju biomase, sunčevu energiju, energiju vjetra, geotermalnu energiju te energiju mora i oceana, dok pod pojmom 'novi' obnovljivi izvori energije podrazumijevamo suvremene i održive oblike obnovljive energije, posebice suvremenu uporabu biomase, geotermalnu, toplinsku i električnu energiju, male hidroelektrane, niskotemperaturnu sunčevu energiju, električnu energiju iz vjetra, fotonaponsku električnu energiju i

energiju mora. Navedeni 'novi' obnovljivi izvori energije sudjeluju sa svega 2% u ukupnoj svjetskoj potrošnji primarne energije, ali njihova su prednost ogromni prirodni potencijali te činjenica da omogućavaju proizvodnju energije uz nikakve ili vrlo niske emisije stakleničkih plinova i ostalih onečišćujućih tvari. Razvoj i korištenje obnovljivih izvora dugoročno doprinosi: diversifikaciji proizvodnje energije i sigurnosti opskrbe, smanjenju ovisnosti o uvozu energenata, smanjenju utjecaja uporabe fosilnih goriva na okoliš, povećanju konkurentnosti, otvaranju novih radnih mjesta i razvitku poduzetništva, poticanju razvitka novih tehnologija i domaćeg gospodarstva u cjelini i ulaganju u ruralna područja, područja od posebne državne skrbi, obalna područja i otoke. Obnovljivi izvori energije igraju značajnu ulogu u smanjenju emisija ugljičnog dioksida (CO₂) i predstavljaju značajan aspekt klimatske i energetske politike. Kako na lokalnoj tako i na državnoj razini upotreba obnovljivih izvora energije može doprinijeti poboljšavanju raznih socijalno-ekonomskih aspekata, društvenoj i gospodarskoj koheziji, ispunjavanje ciljeva klimatske politike. Međutim, unatoč njihovoj značaju, obnovljivi izvori energije se i dalje suočavaju s brojnim ekonomskim, financijskim, institucionalnim, tehničkim i društvenim preprekama.

Europska komisija, kroz Direktive vezane uz obnovljive izvore energije i smanjenje emisije stakleničkih plinova, kao i države članice Europske unije najveći su zamašnjak razvoju i realizaciji projekata obnovljivih izvora energije. Sve europske države, bez izuzetka, opredijelile su se da u svoje strategije energetskog razvitka ugrade planove značajnog povećanja korištenja obnovljivih izvora energije te da implementiraju zakonodavni okvir u kojemu će ti planovi biti ostvareni. U europskim okvirima, od dokumenata važnih za obnovljive izvore energije, glavni mehanizmi za provedbu Strategije i Akcijskog plana uvođenja obnovljivih izvora su uspostava zakonodavstva koje će stvoriti pozitivno okruženje za obnovljive izvore i povećano financiranje za obnovljive izvore.

Ulaskom u punopravno članstvo Europske unije 1. srpnja 2013. godine Republika Hrvatska je zajedno s drugim državama članicama, a temeljem Direktive 2009/28/EZ o poticanju uporabe energije iz obnovljivih izvora, preuzela obvezu povećanja uporabe energije iz obnovljivih izvora pri čemu bi u 2020. godini udio energije iz obnovljivih izvora u bruto neposrednoj potrošnji trebao iznositi najmanje 20 posto, promatrano na razini Europske unije. Standardi zaštite okoliša EU-a među najvišima su u svijetu. Politikom zaštite okoliša potiču se zeleno gospodarstvo EU-a, zaštita prirode te očuvanje zdravlja i kakvoće života stanovnika EU-a.

Grad Kutjevo ima za cilj razviti kvalitetan sustav gospodarenja otpadom, promicati razvrstavanje otpada u poduzetništvu i domaćinstvu, promicati zaštitu okoliša i obnovljive izvore energije kao i poticati energetske obnovu objekata javne, poslovne i privatne namjene.

Prioritet 2.4. Omogućiti bolju prometnu povezanost i kvalitetu prometnica

Ključ privlačenja investitora i poticanja pokretanja poduzetničkih aktivnosti na području grada Kutjeva je omogućiti bolju prometnu povezanost i kvalitetu prometnica. Cilj je poboljšanje postojeće

mreže nerazvrstanih cesta sukladno najvišim pravilima struke, protočnosti te racionalne organiziranosti cestovne mreže. Također je bitno unaprijediti uređenost zelenih i javnih površina te napraviti grad Kutjevom poželjnim odredištem za poduzetničke aktivnosti i život građana.

10.3. Razvoj turizma

Prioritet 3.1. Povećati ulaganja u turističku infrastrukturu

Cilj je povećati ulaganja u izgradnju, rekonstrukciju i adaptaciju turističke infrastrukture. Svakako je potrebno povećati turističke kapacitete u vidu dolazaka ismještaja turista uređenjem napuštenih objekata ili izgradnjom novih / rekonstrukcijom postojećih.

Prioritet 3.2. Povećati kvalitetu postojeće i stvaranje nove turističke ponude

Cilj je stvoriti percepciju grada Kutjeva kao prepoznatljivu turističku destinaciju definiranjem glavnih smjernica razvoja turizma temeljem analize postojećih prirodnih i kulturno-povijesnih znamenitosti efikasnijim korištenjem postojećih resursa u turističke svrhe. Potrebno je umrežiti sve ključne dionike u turizmu kako bi se stvorio i tržištu ponudio jedinstveni proizvod te kako bi se stvorio turistički identitet grada Kutjeva. Svakako je bitno unaprijediti turistički sadržaj i osmisliti novi koji bi pratio suvremene trendove razvoja. Potrebno je educirati sve ključne dionice koji sudjeluju u turizmu i koristiti nove suvremene tehnologije u komuniciranju sa potencijalnim turistima.

10.4. Kulturni, sportski i društveni razvoj

Prioritet 4.1. Povećati razinu obrazovanja i zapošljivosti

Cilj je osmisliti i provesti edukacije u području kulture, sporta i društvenog razvoja kako bi se povećala konkurentnost građana Kutjeva na tržištu rada i povećala njihova zapošljivost. Potreban je razvoj lokalno prilagođenih programa samozapošljavanja, promocija zadružnog i socijalnog poduzetništva, jačanje mreže volonterskih usluga, umrežiti dionike u sustavu obrazovanja te izraditi i provesti same edukacije.

Prioritet 4.2. Povećati ulaganja u kulturnu, sportsku i društvenu infrastrukturu

Cilj je povećati investicije, revitalizirati i osnažiti kulturnu, sportsku i društvenu infrastrukturu. Kako je ista dotrajala i nedostatna, potrebno je stvoriti preduvjete za ugodan život i pružanje različitih sadržaja za stanovnike grada Kutjeva.

Prioritet 4.3. Poboljšati ponudu sadržaja u kulturi

Cilj je osmisliti nove kulturne i turističke sadržaje koje bi zainteresirali stanovnike grada Kutjeva ali i potencijalnih turista. Potrebno je i umrežiti postojeće sadržaje u kulturi te aktivirati one postojeće te ih staviti u funkciju razvoja.

Prioritet 4.4. Poboljšati pokrivenost socijalnim i zdravstvenim uslugama

Cilj je pružiti onu potrebnu pomoć najpotrebijima, starim i nemoćnim osobama, bolesnima, invalidima i osobama slabijeg imovinskog stanja. Potrebno je razviti snažnu mrežu socijalnih i zdravstvenih usluga.

11. UTVRĐENE MJERE PREMA CILJEVIMA I PRIORITETIMA

CILJ 1. Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj

PRIORITET 1.1. Povećati potencijal za primarnu poljoprivrednu proizvodnju i preradu

- MJERA**
- 1.1.1. Rekonstrukcija, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava
 - 1.1.2. Poticanje izgradnje prehrambenih i skladišnih kapaciteta za poljoprivredne proizvođače
 - 1.1.3. Podizanje razine obrazovanja u poljoprivredi
 - 1.1.4. Razvoj mreže poljoprivrednih proizvođača
 - 1.1.5. Poticanje razvoja ekološke i održive poljoprivredne proizvodnje

CILJ 2. Razvoj gospodarstva, infrastrukture i zaštita okoliša

PRIORITET 2.1. Osigurati preduvjete za razvoj poduzetništva

- MJERA**
- 2.1.1. Uspostava funkcionalnih poduzetničkih zona
 - 2.1.2. Uvođenje novih tehnologija u proizvodnu i uslužnu djelatnost
 - 2.1.3. Stvaranje poduzetničke klime za inovacije i razvoj
 - 2.1.4. Uređenje prostorno planske dokumentacije
 - 2.1.5. Poboljšanje sustava opskrbe plinom i električnom energijom
 - 2.1.6. Poboljšanje sustava vodovodne i kanalizacijske mreže

CILJ 2. Razvoj gospodarstva, infrastrukture i zaštita okoliša

PRIORITET 2.2. Omogućiti kvalitetnije povezivanje gospodarstva za obrazovnim sektorom

- MJERA**
- 2.2.1. Razvoj i provođenje edukacijskih programa za razvoj poduzetništva

2.2.2. Povezivanje potpornih institucija sa poduzetnicima i obrazovnim institucijama

CILJ 2. Razvoj gospodarstva, infrastrukture i zaštita okoliša

PRIORITET 2.3. Povećanje ulaganja u zaštitu okoliša i obnovljive izvore energije

MJERA 2.3.1. Razvoj sustava gospodarenja otpadom

2.3.2. Promicati ravrstavanje otpada u poduzetništvu i domaćinstvu

2.3.3. Promicanje zaštite okoliša i obnovljivih izvora energije

2.3.3. Poticanje energetske obnove objekata javne, poslovne i private namjene

CILJ 2. Razvoj gospodarstva, infrastrukture i zaštita okoliša

PRIORITET 2.4. Omogućiti bolju prometnu povezanost i kvalitetu prometnica

MJERA 2.4.1. Podizanje kvalitete uređenosti javnih površina

2.4.2. Unaprijeđenje prometne povezanosti i prometne sigurnosti

CILJ 3. Razvoj turizma

PRIORITET 3.1. Povećati ulaganja u turističku infrastrukturu

MJERA 3.1.1. Izgradnja i uređenje objekata turističke infrastrukture

3.1.2. Revitalizacija napuštenih objekata u turističke svrhe

CILJ 3. Razvoj turizma

PRIORITET 3.2. Povećati kvalitetu postojeće i stvaranje nove turističke ponude

MJERA 3.2.1. Umrežavanje dionika u turizmu

3.2.2. Razvoj turističkog identiteta i unaprijeđenje turističkog sadržaja

3.2.3. Edukacija dionika u turizmu

3.2.4. Primjena internet tehnologije u turizmu

CILJ 4. Kulturni, sportski i društveni razvoj

PRIORITET 4.1. Povećati razinu obrazovanja i zapošljivosti

- MJERA**
- 4.1.1. Razvoj lokalno prilagođenih programa samozapošljavanja
 - 4.1.2. Promovirati zadružno i socijalno poduzetništvo
 - 4.1.3. Jačanje mreže volonterskih usluga
 - 4.1.4. Umrežiti dionike u sustavu obrazovanja
 - 4.1.5. Izrada i provedba specijaliziranih edukacijskih programa

CILJ 4. Kulturni, sportski i društveni razvoj**PRIORITET 4.2. Povećati ulaganja u kulturnu, sportsku i društvenu infrastrukturu**

- MJERA**
- 4.2.1. Izgradnja, rekonstrukcija i adaptacija objekata kulturne, sportske i društvene namjene
 - 4.2.2. Jačanje kapaciteta udruga

CILJ 4. Kulturni, sportski i društveni razvoj**PRIORITET 4.3. Poboljšati ponudu sadržaja u kulturi**

- MJERA**
- 4.3.1. Obnoviti i revitalizirati spomenike kulturne baštine i povijesne objekte
 - 4.3.2. Osmišljavanje novih kulturnih događaja

CILJ 4. Kulturni, sportski i društveni razvoj**PRIORITET 4.4. Poboljšati pokrivenost socijalnim i zdravstvenim uslugama**

- MJERA**
- 4.4.1. Širenje mreže socijalnih usluga
 - 4.4.2. Umrežiti zdravstvene ustanove s drugim dionicima i sektorima
 - 4.4.3. Povećati razinu informiranosti
 - 4.4.4. Razvoj i unaprijeđenje programa skrbi o starim, nemoćnim i invalidnim osobama

12. BAZA PRIORITETNIH PROJEKATA U GRADU KUTJEVU

CILJ	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj
PRIORITET	Povećati potencijal za primarnu poljoprivrednu proizvodnju i preradu
MJERA	Rekonstrukcija, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava:
PROJEKTI	<p>Izgradnja i uređenje objekata za primarnu poljoprivrednu proizvodnju</p> <p>Izgradnja i uređenje objekata za preradu poljoprivrednih proizvoda</p> <p>Opremanje objekata za preradu poljoprivrednih proizvoda</p> <p>Nabavka nove mehanizacije i opreme za primarnu poljoprivrednu proizvodnju</p> <p>Izgradnja sustava navodnjavanja</p> <p>Izgradnja zaštite poljoprivrednih površina od prirodnih nepogoda</p> <p>Ulaganje u podizanje trajnih nasada</p> <p>Izgradnja i obnova ribnjaka</p> <p>Brandiranje poljoprivrednih proizvoda</p>
MJERA	Poticanje izgradnje prehrambenih i skladišnih kapaciteta za poljoprivredne proizvođače:
PROJEKTI	<p>Izgradnja i uređenje objekata za skladištenje poljoprivrednih proizvoda</p> <p>Opremanje objekata za skladištenje poljoprivrednih proizvoda</p> <p>Izgradnja i uređenje hladnjača, silosa, sušara i mlinova</p>
MJERA	Podizanje razine obrazovanja u poljoprivredi:
PROJEKTI	<p>Provedba specijaliziranih edukacijskih programa u poljoprivredi</p> <p>Organizacija radionica i okruglih stolova o poljoprivredi</p>
MJERA	Razvoj mreže poljoprivrednih proizvođača:
PROJEKTI	<p>Direktno povezivanje proizvođača poljoprivrednih proizvoda sa restoranima i turističkim odredištima</p> <p>Organiziranje poljoprivrednog klastera</p>

	Erasmus programi u poljoprivredi i turizmu
MJERA	Poticanje razvoja ekološke i održive poljoprivredne proizvodnje:
PROJEKTI	Uspostavljanje sustava lokalnih poticaja za ekološke proizvođače
	Izrada strategije razvoja ekološke i održive poljoprivrede grada Kutjeva
	Promocija lokalnih proizvoda na specijaliziranim sajmovima
	Izrada kataloga poljoprivrednih proizvođača i proizvoda grada Kutjeva
CILJ	Razvoj gospodarstva, infrastrukture i zaštita okoliša
PRIORITET	Osigurati preduvjete za razvoj poduzetništva
MJERA	Uspostava funkcionalnih poduzetničkih zona:
PROJEKTI	Uređenje i opremanje gospodarsko-poduzetničke zone
MJERA	Uvođenje novih tehnologija u proizvodnu i uslužnu djelatnost:
PROJEKTI	Opremanje poduzeća sa novom opremom i tehnologijama
	Uvođenja standarda kvalitete i certificiranje poduzeća
MJERA	Stvaranje poduzetničke klime za inovacije i razvoj:
PROJEKTI	Razvoj poduzetničkog inkubatora
	Izgradnja i rekonstrukcija objekata za proizvodnju i preradu
	Izrada sektorskih strategija i analiza
	Izrada strategije razvoja poduzetništva grada Kutjeva
	Osmišljavanje i implementacija zajedničkih projekata poduzetničkih potpornih institucija
	Aktivnosti promocije poduzetničkog potencijala Kutjeva kroz medije i tiskane materijale
	Projekti razvoja poduzetničkog okruženja i novog pristupa zapošljavanja
	Poticanje programa cjeloživotnog učenja i usavršavanja
	Umrežavanje poduzetnika (velikih, srednjih, malih i mikro)

	Umrežavanje poduzetnika putem međunarodne i prekogranične suradnje
MJERA	Uređenje prostorno planske dokumentacije:
PROJEKTI	Priprema tehničke dokumentacije za gradnju i adaptaciju objekata
	Parcelacija čestica
	Rješavanje imovinsko pravnih odnosa
MJERA	Poboljšanje sustava opskrbe plinom i električnom energijom:
PROJEKTI	Izgradnja i unaprijeđenje plinovodnog sustava
	Izgradnja i unaprijeđenje sustava opskrbe električnom energijom
	Rekonstrukcija sustava opskrbe električnom energijom
MJERA	Poboljšanje sustava vodovodne i kanalizacijske mreže:
PROJEKTI	Izgradnja aglomeracije Kutjevo – sustav odvodnje otpadnih voda i vodoopskrba
	Izgradnja i uređenje sustava odvodnje otpadnih voda i vodoopskrbe Šumanovci – Tominovac – Bjeliševac
	Izgradnja i uređenje pročišćivača otpadnih voda za naselje Ovčare, Šumanovci, Tominovac i Bjeliševac
	Izgradnja i uređenje sustava odvodnje otpadnih voda Ferovac
	Izgradnja i uređenje sustava odvodnje otpadnih voda Grabarje
	Izgradnja i uređenje sustava odvodnje otpadnih voda Kula
	Izgradnja i uređenje sustava odvodnje otpadnih voda Ciglenik
	Izgradnja i uređenje vodoopskrbe i sustava odvodnje otpadnih voda Poreč
	Izgradnja i uređenje vodoopskrbe i sustava odvodnje otpadnih voda Gradište
	Izgradnja i uređenje vodoopskrbe i sustava odvodnje otpadnih voda Mitrovac
	Izgradnja i uređenje vodoopskrbe i sustava odvodnje otpadnih voda Venje
	Izgradnja i uređenje vodoopskrbe i sustava odvodnje otpadnih voda Lukač

Izgradnja i uređenje sustava odvodnje otpadnih voda Vetovo

Izgradnja i uređenje pročišćivača uz aglomeraciju Kutjevo- Vetovo, Lukač, Venje, Mitrovac, Gradište, Poreč, Ciglenik, Kula, Grabarje, Ferovac

CILJ	Razvoj gospodarstva, infrastrukture i zaštita okoliša
PRIORITET	Omogućiti kvalitetnije povezivanje gospodarstva za obrazovnim sektorom
MJERA	Razvoj i provođenje edukacijskih programa za razvoj poduzetništva:
PROJEKTI	Edukacija i informiranje poduzetnika o prednostima i mogućnostima udruživanja
	Edukacija i informiranje poduzetnika o mogućnostima financiranja
	Promicanje izložbi, sajмова i radionica malih poduzetnika
MJERA	Povezivanje potpornih institucija sa poduzetnicima i obrazovnim institucijama:
PROJEKTI	Izrada zajedničkih projekata za razvoj poduzetništva

CILJ	Razvoj gospodarstva, infrastrukture i zaštita okoliša
PRIORITET	Povećanje ulaganja u zaštitu okoliša i obnovljive izvore energije
MJERA	Razvoj sustava gospodarenja otpadom:
PROJEKTI	Izrada plana gospodarenja otpadom
	Nabavka komunalne opreme
MJERA	Promicati ravrstavanje otpada u poduzetništvu i domaćinstvu:
PROJEKTI	Izrada i provedba programa edukacije za promicanje razvrstavanja otpada
MJERA	Promicanje zaštite okoliša i obnovljivih izvora energije:
PROJEKTI	Izgradnja reciklažnog dvorišta
	Izgradnja kompostane za zeleni otpad
	Izgradnja sortirnice korisnog otpada
	Sanacija divljih odlagališta

	Izgradnja i rekonstrukcija energetski učinkovitog sustava javne rasvjete
	Postavljanje solarnih panela na objekte javne, poslovne i private namjene
	Izrada studije elektrane na reciklirani otpad
MJERA	Poticanje energetske obnove objekata javne, poslovne i privatne namjene:
PROJEKTI	Energetska obnova objekata javne namjene
	Energetska obnova objekata poslovne namjene
	Energetska obnova objekata private namjene

CILJ	Razvoj gospodarstva, infrastrukture i zaštita okoliša
PRIORITET	Omogućiti bolju prometnu povezanost i kvalitetu prometnica
MJERA	Podizanje kvalitete uređenosti javnih površina:
PROJEKTI	Uređenje javnih površina i parkova
	Uređenje groblja
MJERA	Unaprijeđenje prometne povezanosti i prometne sigurnosti:
PROJEKTI	Izgradnja i uređenje nerazvrstanih cesta
	Izgradnja i uređenje nogostupa i pješačkih staza
	Rekonstrukcija nerazvrstanih cesta, pješačkih staza i nogostupa
	Izgradnja potpornih zidova radi zaustavljanja erozije tla i sigurnosti prometa
	Rekonstrukcija – modernizacija cestovnih propusta i izgradnja novih propusta
	Izgradnja i uređenje biciklističkih staza
	Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa u svrhu izradnje prometnica

CILJ	Razvoj turizma
PRIORITET	Povećati ulaganja u turističku infrastrukturu
MJERA	Izgradnja i uređenje objekata turističke infrastrukture:
PROJEKTI	Izgradnja “Kuće graševine”

	Izgradnja i uređenje vidikovaca
	Rekonstrukcija poslovnog objekta u turističko-ugostiteljski sa pratećim sadržajima
	Izgradnja biciklističkih staza za popratnom infrastrukturom
MJERA	Revitalizacija napuštenih objekata u turističke svrhe:
PROJEKTI	Projekti s ciljem stavljanja u turističku funkciju napuštenih objekata
	Izgradnja i uređenje hostela, hotela i apartmana
CILJ	Razvoj turizma
PRIORITET	Povećati kvalitetu postojeće i stvaranje nove turističke ponude
MJERA	Umrežavanje dionika u turizmu:
PROJEKTI	Izgradnja vinske ceste Vinkomir – vidikovac Vila – Mitrovac – Venje – Hrnjevac – Lukač – Vetovo
	Osnivanje turističkog klastera
MJERA	Razvoj turističkog identiteta i unaprijeđenje turističkog sadržaja:
PROJEKTI	Postavljanje turističke signalizacije
	Izrada strategije razvoja turizma Kutjeva
	Organizacija i unaprijeđenje Festivala graševine
	Organizacija i unaprijeđenje Kutjevačko Martinje
	Organizacija i unaprijeđenje Kutjevačko Vincelovo
	Organizacija manifestacija s ciljem promicanja gastronomske i enološke ponude Kutjeva
	Izrada i brandiranje Kutjevačkog suvenira
	Uređenje tematskih staza
	Uređenje vodotoka i okoliša uz vodotok
	Izgradnja šetnica i parkova
MJERA	Edukacija dionika u turizmu:

PROJEKTI Edukacija turističkih djelatnika o gastronomskoj i enološkoj baštini
Programi edukacija za turističke pratitelje i vodiče

MJERA **Primjena internet tehnologije u turizmu:**

PROJEKTI Internet marketing akademija za zapošljavanje u turizmu
Izrada GPS mapa i mobilne aplikacije grada Kutjeva
Izrada turističke web stranice grada Kutjeva
Uspostava sustava za brzi internet

CILJ **Kulturni, sportski i društveni razvoj**

PRIORITET **Povećati razinu obrazovanja i zapošljivosti**

MJERA **Razvoj lokalno prilagođenih programa samozapošljavanja:**

PROJEKTI Razvoj programa s ciljem jačanja društvenih vještina nezaposlenih
Izrada i provedba specijaliziranih edukacijskih programa usklađenih sa potrebama tržišta rada
Osnivanje centra za savjetovanje i informiranje o karijeri (Klub za zapošljavanje mladih)
Razvoj programa mobilnosti mladih

MJERA **Promovirati zadružno i socijalno poduzetništvo:**

PROJEKTI Edukacije o prednostima zadružnog i socijalnog poduzetništva
Projekti s ciljem zapošljavanja marginaliziranih skupina

MJERA **Jačanje mreže volonterskih usluga:**

PROJEKTI Promicanje aktivnosti radi upoznavanja javnosti s vrijednostima, ulogom i značajem volontiranja
Omogućavanje volonterskog rada mladim nezaposlenim osobama
Projekti razvoja volonterskog rada u programu pružanja socijalnih usluga

MJERA **Umrežiti dionike u sustavu obrazovanja:**

PROJEKTI Izrada zajedničkih projekata u sustavu obrazovanje

	Održavanje zajedničkih edukacijskih programa
MJERA	Izrada i provedba specijaliziranih edukacijskih programa:
PROJEKTI	Izrada programa edukacije nezaposlenih osoba prema potrebama tržišta rada
	Programi prekvalifikacije i osposobljavanja
	Izrada projekata prema EU fondovima u području obrazovanja i zapošljavanja
	Izrada projekti “Studentska praksa” u suradnji sa visokoobrazovnim institucijama
CILJ	Kulturni, sportski i društveni razvoj
PRIORITET	Povećati ulaganja u kulturnu, sportsku i društvenu infrastrukturu
MJERA	Izgradnja, rekonstrukcija i adaptacija objekata kulturne, sportske i društvene namjene:
PROJEKTI	Izgradnja dječjeg vrtića
	Izgradnja sportske dvorane
	Izgradnja i uređenje “Međugeneracijskog parka u Kutjevu”
	Izgradnja i uređenje dječjih igrališta
	Izgradnja i uređenje školskih objekata
	Izgradnja i uređenje sportskih objekata
	Izgradnja i uređenje kulturnih objekata
	Izgradnja i uređenje društvenih domova
MJERA	Jačanje kapaciteta udruga:
PROJEKTI	Izrada i provedba programa edukacije članova udruga
	Uređenje i opremanje prostora udruga
	Izrada projekata za financijsku pomoć projekata udruga
CILJ	Kulturni, sportski i društveni razvoj
PRIORITET	Poboljšati ponudu sadržaja u kulturi

MJERA Obnoviti i revitalizirati spomenike kulturne baštine i povijesne objekte:**PROJEKTI** Uređenje crkva, kapelica i sakralnih objekata

Uređenje spomenika kulture

Uređenje objekata u kulturi

Uređenje pročelja objekata jezgre grada

MJERA Osmišljavanje novih kulturnih događaja:**PROJEKTI** Razvoj kreativnih i novih projekata u kulturi

Razvoj plana aktivnosti Kutjevačkog kulturnog ljeta

CILJ Kulturni, sportski i društveni razvoj**PRIORITET Poboljšati pokrivenost socijalnim i zdravstvenim uslugama****MJERA Širenje mreže socijalnih usluga:****PROJEKTI** Osiguravanje pomoćnika u nastavi

Osiguravanje osobnih asistenata

MJERA Umrežiti zdravstvene ustanove s drugim dionicima i sektorima:**PROJEKTI** Razvoj novih zdravstvenih usluga

Zajedničke tribune, okrugli stolovi, radionice

MJERA Povećati razinu informiranosti:**PROJEKTI** Edukacije, tribune i okrugli stolovi

Promotivne kampanje i edukativne aktivnosti

MJERA Razvoj i unaprijeđenje programa skrbi o starim, nemoćnim i invalidnim osobama**PROJEKTI**

Projekti socijalnog uključivanja starih i nemoćnih osoba i invalida

Organiziranje dnevnog boravka za starije i pretile osobe

Poludnevni/dnevni boravak za djecu i osobe s poteškoćama u razvoju

13. EVALUACIJA I IZVJEŠTAVANJE

Uspostavljanjem sustava praćenja, kontrole, vrednovanja i izvještavanja o provedbi Strategije razvoja grada Kutjeva omogućava se njezina efikasna i transparentna provedba. Svi ključni dionici ponudili su svoje projektne prijedloge koji su postali sastavni dio ove Strategije razvoja i uvršteni su u Bazu projekata te se mogu s vremenom nadopunjavati po potrebi. Praćenje provedbe Strategije podrazumijeva stalni monitoring, mjerenje učinaka provedbe Strategije i to kako narativnih, tako i kvantitativnih financijskih pokazatelja te vrednovanje ukupnog strateškog plana, radi ocjene uspješnosti provedbe Strategije, odnosno ukazivanja na potrebu provođenja pravovremenih promjena Strategije za definirani vremenski period. Potrebno je analizirati pokazatelje mjera te odrediti koje su mjere uspješne, koje nisu postigle svoje ciljeve te je li potrebno ukinuti određene mjere, ili ih unaprijediti, te jesu li se u međuvremenu pojavile nove potrebe ili razvojni ciljevi koji sobom nose uvođenje novih razvojnih mjera.

Kako grad Kutjevo provodi Strategiju i izvršava svoj proračun, ključno je osigurati objektivno i kritičko vrednovanje Strategije kako bi se osigurala njena kvalitetna provedba te nadogradnja i unaprjeđenje. Vrednovanje mora dati odgovore na pitanja što, tko i kako je trebao učiniti u svrhu provedbe strategije. Ukoliko su sve potrebne aktivnosti provedene nužno je utvrditi jesu li i koliko su mjere pridonijele zacrtanim ciljevima, uz izvješće na kraju kalendarske godine. Kako bi se osigurala informacija o učinkovitosti Strategije, nužno je jednom godišnje anketirati ostale dionike o njihovoj percepciji učinkovitosti strategije i njome predviđenih mjera. Provedba postavljenih strateških ciljeva znači ostvarenje postavljene vizije. Kao što je vizija opće stanje kojem težimo tako su strateški ciljevi jasno formulirani, mjerljivi i ostvarivi što je iskazano i pokazateljima provedbe Strategije. Kao što su u izradu Strategije bili uključeni predstavnici svih segmenata dionika u gradu Kutjevu, i u praćenju provedbe će također biti uključeni. Kako bi se osigurala transparentnost i kontinuirano sudjelovanje dionika u provedbi Strategije razvoja grada Kutjeva ova Strategija i svi prateći dokumenti bit će objavljeni i postavljeni na mrežnoj stranici Grada Kutjeva. Nadalje, potrebno je provesti ex-post (naknadnog) vrednovanja ove Strategije u prvoj polovici 2020. godine, što će omogućiti da se rezultati vrednovanja uzmu u obzir pri izradi sljedeće strategije 2021 – 2026.

POPIS SLIKA

Slika 1. Položaj grada Kutjeva u Požeško – slavonskoj županiji

Slika 2. Područna ambulanta u Kutjevu

Slika 3. Koraci u izradi Strategija razvoja grada Kutjeva

Slika 4. Strateški ciljevi grada Kutjeva

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Broj obrta i poduzeća u Požeško slavonskoj županiji od 2003. do 2013. g

Grafikon 2. Broj obrta i poduzeća u RH od 2003. do 2013. g

POPIS TABLICA

Tablica 1. Nadmorske visine naselja

Tablica 2. Površina i stanovništvo grada Kutjeva 2001. i 2011. godine

Tablica 3. Vodotoci Grada Kutjeva

Tablica 4. Pedološke jedinice i njihove karakteristike na području Grada Kutjeva

Tablica 5. Zaštićena kulturna dobra Grada Kutjeva

Tablica 6. Kontingenti stanovništva grada Kutjeva za 2011. godinu

Tablica 7. Prirodno kretanje stanovništva Kutjeva u 2014. godini

Tablica 8. Naselja na području grada Kutjeva 2001. i 2011. godine

Tablica 9. Indeks starenja i prosječna starost u Požeško-slavonskoj županiji 2011.

Tablica 10. Broj poduzeća i obrta u Požeško-slavonskoj županiji i RH od 2003. do 2013. godine

Tablica 11. Poslovni subjekti grada Kutjeva u 2016. godini

Tablica 12. Struktura poduzetnika obveznika poreza na dobit prema veličini u zadnje tri godine u Kutjevu i Požeško-slavonskoj županiji

Tablica 13. Struktura poduzetnika obveznika poreza na dobit prema području rada, prihodima, rashodima i broju zaposlenih u Požeško-slavonskoj županiji u 2014. godini

Tablica 14. Struktura poduzetnika obveznika poreza na dobit prema području rada, prihodima, rashodima i broju zaposlenih u Gradu Kutjevu u 2014. godini

Tablica 15. Popis poduzetnika na području grada Kutjeva

Tablica 16. Stanovnici Grada Kutjeva prema radnoj aktivnosti

Tablica 17. Stanovništvo Grada Kutjeva prema izvorima prihoda za život

Tablica 18. Stanovništvo Grada Kutjeva prema zaposlenosti po zanimanjima

Tablica 19. Stanovništvo Grada Kutjeva prema zaposlenosti po području djelatnosti

Tablica 20. Robna razmjena Republike Hrvatske te Požeško-slavonske županije po gradovima u 000 kn

Tablica 21. Poslovna zona Kutjevo

Tablica 22. Podaci o površinama šuma i šumskih tala grada Kutjeva

Tablica 23. Šume Grada Kutjeva prema kategorijama, vlasništvu i gospodarenju

Tablica 24. Vlastita (državna) lovišta na području grada Kutjeva

Tablica 25. Broj parcela po gradovima/općinama na području Požeško-slavonske županije prema vrsti korištenja poljoprivrednog zemljišta evidentiranog u ARKOD sustavu

Tablica 26. Površina (ha) prema vrsti korištenja poljoprivrednog zemljišta evidentirana u ARKOD sustavu

Tablica 27. Popis objekata u vinogorju

Tablica 28. Događaji i manifestacije grada Kutjeva

Tablica 29. Turistički pokazatelji prema podacima TZ na području PSŽ

Tablica 30. Stanovništvo Grada Kutjeva prema završenom stupnju obrazovanja

Tablica 31. Stanovništvo Grada Kutjeva prema pismenosti

Tablica 32. Stanovništvo Grada Kutjeva prema informatičkoj pismenosti

Tablica 33. Stanovništvo Grada Kutjeva prema završenoj školi i obrazovnim područjima

Tablica 34. Udruge na području grada Kutjeva

Tablica 35. Posteljni kapaciteti - Opća županijska bolnica Požega (2014.)

Tablica 36. Glavni ciljevi RH za 2020. godinu u odnosu na strategiju "Europa 2020"